

PEDAGÓGIAI PROGRAM

BODAJKI

Boldog Gizella
Óvoda

2026.

*„A művészetek művészete embereket nevelni, emberi lelkeket alakítani.
Isten minden emberi lélekbe belehelyezte egy gondolatát. A feladatom
nevelőként az, hogy felfedezzem Isten gondolatát, amit a gyermekbe
ültetett, és minden erőmmel azon dolgozzam, hogy ez az életében testet
öltsön és megvalósuljon”*

(Josef Kentenich)

Tartalomjegyzék

1. A pedagógiai program jogszabályi háttere	5
2. Az óvoda adatai	7
3. Az óvoda bemutatása	8
3.1. Személyi feltételek	9
3.2. Tárgyi feltételek	10
4. Az óvodai élet megszervezésének elvei	12
4.1. A csoportszervezés elvei	12
4.2. Napirend, hetirend	13
4.3. Nevelési időn kívüli tevékenységek	13
5. Óvodapedagógiánk jellemzői	15
5.1. Szakmai hitvallásunk	15
5.2. Gyermekkép	15
5.3. Óvodakép	16
5.4. Nevelési alapelveink	17
5.5. Óvodai nevelésünk céljai	18
6. Óvodánk nevelési feladatai	20
6.1. Az egészséges életmód kialakítása	20
6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	29
6.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	33
7. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógusok feladatai	37
7.1. Játék	37
7.2. Mesélés és verselés	40
7.3. Ének, zene, népi játék, tánc	42
7.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	45
7.5. Mozgás	47
7.6. Külső világ tevékeny megismerése	51
7.7. Munka jellegű tevékenységek	56
7.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	59
7.9. Hitéleti nevelés	63
8. Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei	65
8.1. A gyermek életének jeles napjai	67
8.2. Egyéb ünnepeink, rendezvényeink	68
9. Az óvoda kapcsolatai	71
9.1. Az óvoda-család kapcsolata	71
9.2. Kapcsolat a Katolikus Egyházzal	72
9.3. Az óvoda egyéb kapcsolatai	73
9.3.1. <i>Kétnyelvű német nemzetiségi nevelés kapcsolatai</i>	74
9.3.2. <i>Gyermekvédelem kapcsolatai</i>	74
9.3.3. <i>Tehetséggondozás kapcsolatai</i>	75
9.3.4. <i>Kapcsolattartás a határon túli magyar óvodákkal</i>	75
9.3.5. <i>Az óvoda-iskolák kapcsolata</i>	75
9.3.6. <i>Szakmai kapcsolatok</i>	76
10. Sajátos feladatok, speciális nevelési területek	77
10.1. Az esélyegyenlőség megteremtése, az egyenlő hozzáférés biztosítása	77
10.2. Gyermekvédelmi munka az óvodában	78

10.3.	Kétnyelvű Német Nemzetiségi Nevelés Programja	80
10.3.1.	<i>A nemzetiség nevelés célja, feladatai</i>	81
10.3.2.	<i>A fejlesztés tartalma</i>	82
10.3.3.	<i>A kétnyelvű német nemzetiségi nevelés tevékenységformái</i>	84
10.3.4.	<i>A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére</i>	89
10.4.	Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése, fejlesztése	90
10.4.1.	<i>Az SNI és a BTMN gyermekek integrált nevelése, fejlesztése</i>	90
10.4.2.	<i>A tehetséges gyermek</i>	92
11.	Pedagógusok együttműködése, szakmai felelősségvállalás,	
	munkaközösségek	95
11.1.	Szakmai munkaközösségek	96
12.	Ellenőrzés, értékelés	98
12.1.	Az óvodapedagógusok, óvodai csoportok ellenőrzése, értékelése	98
12.2.	A gyermek fejlődésének ellenőrzése, értékelése	99
12.3.	A Helyi Pedagógiai Program ellenőrzése, értékelése	100
13.	Az iskolába lépés feltételei	102
14.	Legitimációs záradék	105
	Érvényességi rendelkezések	106

1. A pedagógiai program jogszabályi háttere

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

2018. évi LXXXIX. törvény az oktatási nyilvántartásról

2012. évi I. törvénye a munka törvénykönyvéről

2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól

2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról

419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről;

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvoda nevelésének irányelve:
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelési_igényű_gyermekek_ovodai_nevelésének_irányelve.docx

BTMN irányelv:
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/BTMN_szakmai_ajánlas.pdf

A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve:
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/nemzetisegi_irányelvek/Nemzetiségi_irányelv_alt.docx

Fenntartó Gyermekek-és ifjúságvédelmi szabályzata (228-3/2012, 288-2/2012)

Az óvoda hatályos Alapító Okirata

2. Az óvoda adatai

Az intézmény hivatalos elnevezése: Boldog Gizella Óvoda

Az intézmény címe: 8053 Bodajk, Szent István tér 2.

Az intézmény telefonszáma: 06/22/410-929; 06/30 591-7993; 06/30 758-5884

Az intézmény e-mail címe: info@boldoggizellaovoda.hu

Az intézmény honlapjának címe: www.boldoggizellaovoda.hu

Az intézmény OM azonosítója: 100441

Az intézmény fenntartó szerve, székhelye: Székesfehérvári Egyházmegye
8000 Székesfehérvár, Városház tér 5.

3. Az óvoda bemutatása

Óvodánk a Bakony és a Vértes hegységek között elterülő Móri-árokban, Bodajk város központjában, a Bodajki Segítő Szűz Mária Kegyhely szomszédságában helyezkedik el. Az óvoda fenntartója 2022-től a Székesfehérvári Egyházmegye. Intézményünk négy vegyes életkorú óvodai csoport működtetésére, összesen 101 gyermek befogadására rendelkezik engedéllyel. A csoportok szervezése és működtetése az aktuális gyermeklétszámhoz, valamint a személyi és tárgyi feltételekhez igazodik. A csoportszobák barátságos hangulatot árasztanak, ízlésesen berendezettek és korszerű eszközökkel felszereltek, ezáltal nyugodt, szeretetteljes és a gyermekek fejlődését támogató környezetet teremtenek. Tágas, zöldövezeti játszóudvarunk változatos mozgásfejlesztő játékaik sokszínű és örömteli szabadtéri tevékenységekre adnak lehetőséget.

Intézményünk névadója, Boldog Gizella, Magyarország első királynéja, a keresztény hit elkötelezett képviselője, édesanya, közösségépítő és a szeretetteljes szolgálat példaképe. Az ő öröksége nem csupán történelmi, hanem mélyen nevelő jellegű is, hiszen olyan értékeket hordoz, amelyekkel óvodánk nevelési alapelvei is összehozhatóak. Ahogyan Gizella hitét életének minden területén megélte és terjesztette, mi is arra törekszünk, hogy a gyermekek ismerkedjenek a Jézus iránti szeretettel, az imádság fontosságával, és a liturgikus év ünnepeivel. Mindennapi életünk része az ima, a bibliai történetek, valamint az ünnepek méltó megélése, a gyermekek életkorához illően, játékos, élményszerű formában.

Óvodánkban fontosnak tartjuk a gyermekek érzelmi biztonságát, a szeretetteljes kapcsolatokat, és a családokkal való szoros együttműködést. A gyermekek megtanulják, hogyan forduljanak egymás felé figyelemmel, törődéssel és gyengédséggel. Gizella egész életét a szolgálat és a közösségépítés jellemezte. Az ő példája nyomán igyekszünk nevelni a gyermekeket a segítőkészségre, az együttműködésre, és arra, hogy örömet leljék mások megsegítésében. A közösség megtartó erejét játékos formában, közös élményeken és tevékenységeken keresztül tapasztalják meg óvodásaink.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek ismerkedjenek nemzeti kultúránkkal és keresztény örökségünkkel. Ünnepeink lehetőséget adnak arra, hogy közösen emlékezzünk, játszunk, énekeljünk, és építsük a gyermekek identitását.

Közös otthonunk, a teremtett világ megóvása napjaink egyik legsürgetőbb feladata, ugyanakkor lelkiismereti kötelességünk is. Földünk védelme keresztény hitünk és életmódunk szerves, elválaszthatatlan része. A Biblia tanítása szerint a Jóisten az emberre bízta ezt a gyönyörű

világot, hogy felelősséggel művelje és őrizze. Ez a küldetés nem csupán lehetőség, hanem erkölcsi feladatunk is, amelynek teljesítéséhez elengedhetetlen a felnőttek tudatos és értékalapú hozzáállása. Számunkra különösen fontos, hogy gyermekeink és szüleik is felismerjék: a teremtett világ védelme nem korlátozódhat csupán a természetvédelmi területekre. Mindennapi életünk részeként kell jelen lennie, hiszen környezetünk szeretetteljes gondozása már kis lépésekben is sokat jelent. Teremtésvédő óvodaként elkötelezetten dolgozunk azon, hogy gyermekeinkben kialakuljon a teremtett világ iránti tisztelet, felelősség és hála. Célunk, hogy a Jóisten csodálatos alkotását együtt óvjuk, hogy egy élhetőbb, tisztább, szebb bolygót hagyjunk örökölni az utánunk jövőknek.

Intézményünk a német nemzetiségi nevelés feladatának ellátására is jogosult, amelynek megszervezésére a szükséges személyi feltételek rendelkezésre állása esetén kerül sor. A nevelési forma célja a német nemzetiségi hagyományok ápolása, a német nemzetiségi kultúra és nyelvi örökség megőrzése, valamint a gyermekek életkorának megfelelő módon a nemzetiségi értékek megismertetése és továbbadása.

3.1. Személyi feltételek

Nevelőtestületünk minden tagja elkötelezetten azon dolgozik, hogy a ránk bízott kisgyermekek mindennapjai szeretetteljes, vidám és élményekben gazdag légkörben teljenek. Munkatársainkra jellemző az elhivatottság, a szakmai igényesség, a nyitottság és a segítőkészség. Óvodapedagógusaink valamennyien a munkakörük betöltéséhez szükséges felsőfokú végzettséggel rendelkeznek. Nevelőtestületünk szakmai sokszínűségét többek között logopédia szakos gyógypedagógiai tanári, hitoktatói és pedagógus szakvizsgával rendelkező kollégák szakmai tudása és tapasztalata is gazdagítja. Szakmai ismereteinket folyamatos önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel gyarapítjuk, hogy a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó, sokoldalú és támogató nevelést biztosíthassunk.

A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkatársaink megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, és munkájukat a gyermekek iránti szeretet, a segítőkészség és az együttműködés jellemzi. Valamennyien fontosnak tartjuk, hogy saját tudásunkkal, tapasztalatainkkal és emberi értékeinkkel hozzájáruljunk az óvoda nevelési céljainak megvalósításához, valamint a gyermekek személyre szabott, egyéni odafigyeléséhez.

Intézményünk alkalmazotti közössége hisz abban, hogy kitűzött céljaink és feladataink megvalósítása közös felelősség, amelyben minden munkatárs aktív és együttműködő szerepvállalása elengedhetetlen. Tudatában vagyunk annak, hogy a gyermekek, a szülők és a helyi közösség számára példát közvetítünk, ezért hivatásunkat és az intézmény értékeit nem csupán munkánk során, hanem mindennapi életünkkel is képviseljük.

Lelkiség az óvodai közösség életében

Katolikus óvodánk közösségét a keresztény értékrend hatja át. A munkatársak hivatásukat küldetesként élik meg, amely nemcsak szakmai, hanem lelki elköteleződést is jelent. A gyermekekhez való viszonyt, a nevelés tartalmát és a mindennapok légkörét egyaránt meghatározza a szeretet, a tisztelet, a megbocsátás és az elfogadás gyakorlata.

Az egyházi óvodák sajátossága, hogy munkatársaik számára meghatározó a lelkiség szerinti bánásmód, valamint a keresztény nevelési és műveltség-tartalom közvetítése. Ennek megvalósulása nemcsak az ünnepek, vallásos tevékenységek során, hanem a hétköznapi kapcsolatokban, kommunikációban, hozzáállásban is tetten érhető.

A közösségi élet alapja az egymás iránti felelősség, a közös imádság, az együtt gondolkodás és a lelki megújulás lehetőségeinek keresése. Az óvodai életet átszövő lelkiség erősíti a nevelőtestület hitét, összetartozását, valamint példa értékűen hat a gyermekek és családjaik életére is.

3.2. Tárgyi feltételek

Az óvoda épülete Bodajk Város Önkormányzatának tulajdonában áll, melyet a Fenntartó használ mindaddig, amíg az épületben óvodai feladatellátást biztosít. Az épület földszintes, gázfűtéses, melegítőkonyhával felszerelt. Négy csoportszoba található benne, összesen 101 gyermek befogadására alkalmas, alapterülete 370 m².

A gyermekek számára két, gyermekméretű berendezéssel felszerelt mosdó áll rendelkezésre, továbbá ízlésesen kialakított öltözők szolgálják a gyermekek és a felnőttek kényelmét. Az óvodában külön irodahelyiség és dolgozói öltöző is található. Egy fejlesztő szobát is kialakítottunk a tehetséggondozás, valamint a fejlesztő- és gyógypedagógiai ellátás céljára. Az udvarról nyílik a kazánház és a padlásfeljáró. A tálalókonyha felszereltsége megfelel a HACCP

előírásainak. Az óvodai neveléshez szükséges technikai eszközök rendelkezésünkre állnak, így biztosítottak a mindennapi pedagógiai munka feltételei.

Intézményünket igyekeztünk természetes anyagokból készült bútorokkal és tárgyakkal berendezni, ezzel is elősegítve a gyermekek számára melegséget árasztó és esztétikus környezet kialakítását. Ennek fenntartása közös felelőssége minden dolgozónknak. A dekorációk elkészítése az óvodapedagógusok kreativitását és kezűgyességét dicséri.

Csoportszobáink játékkészlete megfelel a 2,5–7 éves korosztály igényeinek, mely motiválja, ösztönzi és gazdagítja játéktevékenységüket. Jelenlegi eszközállományunk lehetővé teszi az óvodai programban meghatározott célok teljesítését. Az eszközjegyzék megfelel az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott eszköz- és felszerelésjegyzék előírásainak:

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/Tanevkezes2020/BM-9759-1-2025_eszkozjegyzek.pdf

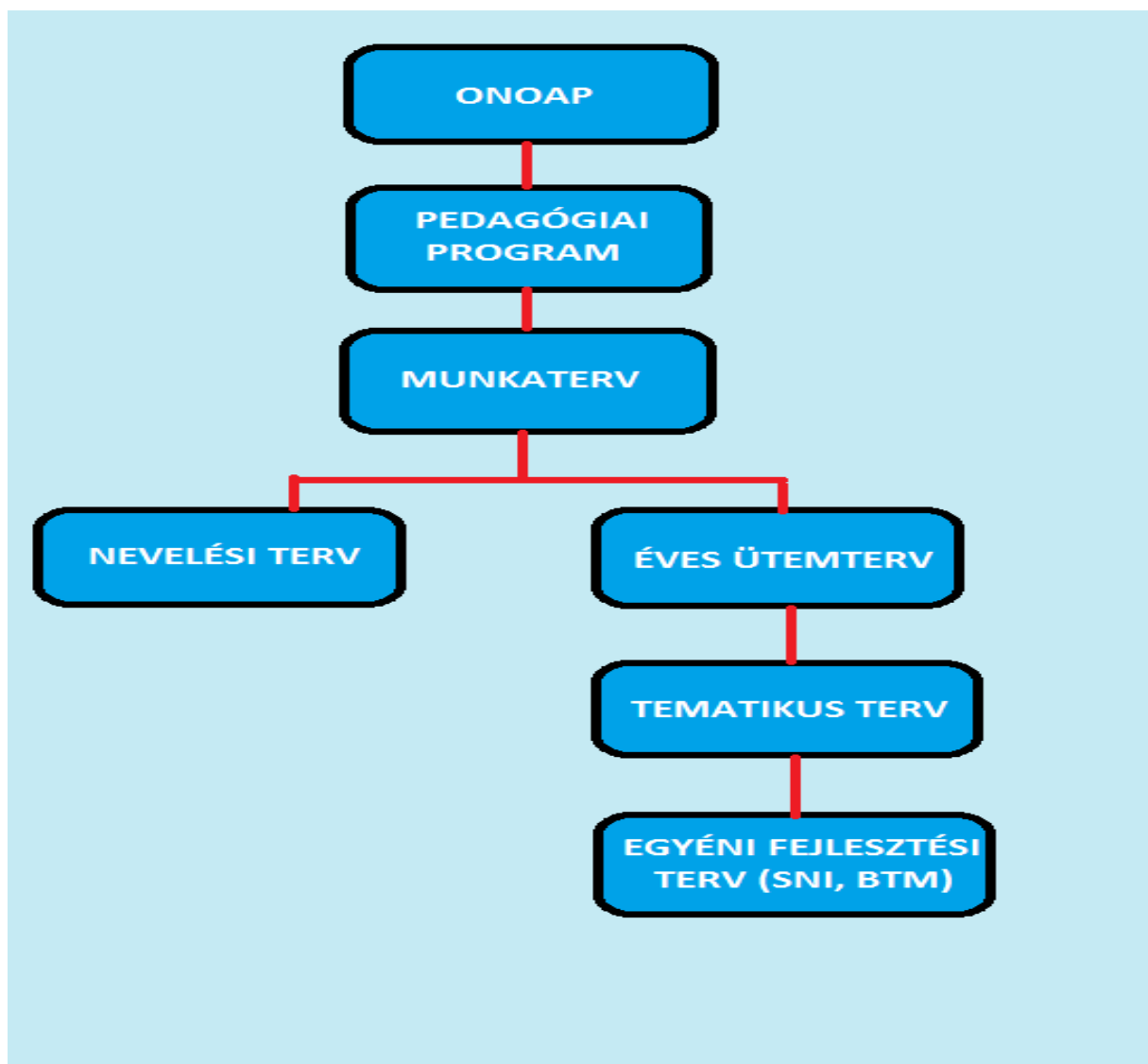
Udvarunk minden évszakban lehetőséget biztosít a szabad levegőn való tartózkodásra és játékokra. A természet közelségét fák, virágoskert és növények teszik teljessé. Magaságúasos konyhakertünkben a gyermekekkel közösen termesztünk zöldségeket, így is fejlesztve környezettudatosságukat. Az esztétikus udvari környezet kialakítása mellett kiemelt figyelmet fordítunk a játszótér biztonságos működtetésére, a balesetek megelőzése érdekében.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

4.1. A csoportszervezés elvei

Óvodánk négy, életkor szempontjából vegyes összetételű csoport szervezésére alkalmas. A csoportok számát és szervezését az aktuális gyermeklétszám, valamint a személyi és tárgyi feltételek határozzák meg. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a szülői igényeket, így a pedagógusválasztást is, ugyanakkor szükség esetén szakmai szempontok alapján hozzuk meg döntéseinket. Az SNI-gyermekek integrált nevelését a csoportok között lehetőség szerint egyenletesen elosztva, csoportonként legfeljebb két gyermek esetében biztosítjuk.

Dokumentumok:

Helyi Pedagógiai Programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épül, amely az Éves Munkatervünk alapját is képezi. Az Éves Munkaterv alapján készülnek el a csoportok

nevelési tervei is. Minden csoport számára éves ütemtervet is összeállítanak az óvodapedagógusok. A tematikus tervek hossza változó, több hetet is átfoghatnak. Ezekben a pedagógusok a választott témához igazítva határozzák meg a nevelési célokat és feladatokat.

A gyermekek fejlődésének nyomon követését évente két alkalommal dokumentáljuk. Az értékelések eredményeit fogadóóra keretében ismertetjük a szülőkkel. Az óvodapedagógusok a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi fejlődését mérik fel. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben saját diagnosztikus mérési rendszert is alkalmazunk. A mérések eredményeit felhasználjuk a pedagógiai gyakorlatunkban, és szükség esetén módosítjuk terveinket.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei alapján, gyógypedagógus bevonásával készített egyéni fejlesztési tervek mentén végezzük.

4.2. Napirend, hetirend

Napirendünket a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi, miközben biztosítjuk a nap stabil időpontjait is, mint az étkezések és a pihenőidő. A tevékenységek időpontjait az óvodapedagógusok a saját csoportjuk igényeihez és a többi csoport működéséhez igazítva alakítják ki, szem előtt tartva, hogy a kisgyermek legfontosabb tevékenysége a játék. A nap folyamán a tervezett, szervezett és irányított fejlesztő tevékenységek tartalmát és idejét a gyermeki fejlettség és a szükséglet határozza meg. Fontos terület a mozgás tartalmának és idejének rendszeres tervezése és megvalósítása.

Óvodánkban nem alkalmazunk kötött hetirendet. Az óvodapedagógusok szabadon dönthetnek arról, hogy a gyermekek mikor és milyen módon ismerkednek meg az óvodai élet különböző tevékenységformáival. A napi eseményeket és programokat az óvodapedagógus a csoport összetételéhez, valamint az aktuálisan feldolgozott témához igazítva tervezi meg.

4.3. Nevelési időn kívüli tevékenységek

Óvodánkban a nevelési időn kívül a gyermekek számára a Háromfalu Táncműhely néptánc foglalkozása biztosított. A foglalkozás célja a gyermekek mozgáskultúrájának, ritmusérzékének, koordinációs képességének és közösségi élményeinek gazdagítása, valamint a magyar néptánc és népi kultúra értékeinek megismertetése.

A foglalkozás a szülők igénye és hozzájárulása alapján, térítési díj ellenében, nevelési időn kívül kerül megszervezésre. A foglalkozást külső szakember, a Háromfalu Táncműhely munkatársa tartja.

A nevelési időn kívüli tevékenységben való részvétel önkéntes, az abban részt vevő gyermekek körét a szülői igények határozzák meg.

5. Óvodapedagógiánk jellemzői

5.1. Szakmai hitvallásunk

“Arról tudják majd meg rólatok, hogy a tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.”

/Jn 13, 35/

Katolikus óvodaként hitünk alapját és nevelő munkánk iránytűjét Jézus Krisztus tanítása adja. Elhivatottságunknak tekintjük, hogy a gyermekeket szeretetteljes, biztonságot nyújtó, keresztény szellemiségű környezetben neveljük, ahol kibontakoztathatják személyiségüket, megélhetik gyermeki kíváncsiságukat és felfedezhetik a Jóisten által teremtetett világot.

Nevelőmunkánk középpontjában az emberi méltóság tisztelete, a szeretet, az elfogadás, az igazságosság, a türelem és az irgalom áll. Törekszünk arra, hogy a keresztény értékeket – mint az egymás iránti felelősség, megbocsátás, együttérzés és hála – a mindennapi életbe szervesen beépítsük, és a gyermekek számára élő példaként közvetítsük.

Fontosnak tartjuk a hit alapjainak megteremtését – a hit csíráinak elültetését –, az ünnepek közös megélését, az imádság, az ének és a keresztény hagyományok beemelését az óvodai életbe. Ugyanakkor tiszteletben tartjuk a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, személyiségét, családi háttérét, nyitott és befogadó légkört teremtve számukra.

Pedagógiai munkánk során együttműködünk a szülőkkel és a helyi egyházi közösséggel, hiszen a nevelés közös felelősség. Célunk, hogy a gyermekek az óvodás évek alatt megalapozott érzelmi biztonságot, szilárd erkölcsi alapokat és szeretetteljes emberi kapcsolódásokat tapasztaljanak meg – amelyek életre szóló útravalóul szolgálnak számukra.

5.2. Gyermekkép

“A gyermekek az Úr ajándékai.”

/Zsolt 127,3/

Katolikus óvodai nevelésünk középpontjában a gyermek áll, aki Isten ajándéka, egyedi, megismételhetetlen személyiség. Olyan fejlődő lény, akiben a test, a lélek, az értelem és az akarat egységet alkot, és aki saját tempójában, sajátos adottságai szerint bontakozik ki.

Olyan gyermeket látunk, aki szeretetre méltó, bizalomra érdemes, és természetes kíváncsisággal fordul a világ felé. A nevelés során a gyermek belső értékeit, érzelmi és erkölcsi érzékenységét tekintjük kiindulópontnak.

Fontos számunkra, hogy a gyermek önálló, nyitott, együttműködésre képes, érzelmileg biztonságos, szeretetteljes környezetben nevelkedjen, ahol lehetősége van meg tapasztalni a hit első élményeit, az elfogadást, az őszinte figyelmet és a közösség megtartó erejét.

Tiszteletben tartjuk a gyermek jogait, életkori sajátosságait, valamint fejlődési ütemét, és támogatjuk abban, hogy saját élményein, tevékenységein és kapcsolódásain keresztül formálódjon testi-lelki-szellemi egységben. Arra törekszünk, hogy a gyermek nyitott maradjon a jóra, az igazra és a szépre.

5.3. Óvodakép

“Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.”

/Mk 10,14/

Katolikus óvodaként olyan szeretetteljes, befogadó és biztonságos nevelési környezet megteremtésére törekszünk, ahol a gyermek méltóságát, személyiségét, fejlődési útját tiszteletben tartjuk. Az óvodai élet minden pillanata a keresztény szeretet pedagógiájára épül, amelyben a nevelés célja nem csupán az értelmi, érzelmi és szociális fejlődés támogatása, hanem a gyermek hitének csíráztatása, lelki életének gazdagítása is.

Olyan óvodát építünk, amelyben a játék elsődlegessége, a tevékenység alapú tanulás, az élményszerű tapasztalatszerzés, valamint a szabad mozgás és önkifejezés lehetősége biztosított. Az óvodai nevelés a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaira, szükségleteire épít, kiemelten kezelve a differenciálást és az inkluzivitást.

Intézményünk a családokkal együttműködve végzi nevelő munkáját, elismerve a szülők elsődleges nevelő szerepét. Nyitottak vagyunk a gyermekek különböző háttérből érkező tapasztalataira, ugyanakkor a keresztény hit, erkölcs és hagyomány közvetítése tudatosan épül be az óvodai élet mindennapjaiba – az ünnepek, az imádság, az ének, a mese, a szimbólumok és az együtt töltött közösségi idő által.

Az óvoda, mint intézmény nem csupán a gyermekek fejlődésének színtere, hanem a szeretet, az elfogadás és az emberi kapcsolatok szövőhelye is – ahol a nevelés a Jóisten szeretetének jelenlétében történik.

5.4. Nevelési alapelveink

“Mutasd meg a fiúnak, melyik úton járjon, s akkor sem hagyja el, amikor idősebb lesz.”

/Példabeszédek 22,6/

- ***A gyermek egyedi és megismételhetetlen személyiség***

Minden gyermek értékes, egyedi ajándék, akit szeretettel, tisztelettel és elfogadással kísérünk fejlődése útján.

- ***A hitre nevelés a teljes személyiség formálásának része***

A keresztény nevelés életszemlélet, amely áthatja a mindennapokat a szeretet, az ima, az ünnepek és a közösségi élmények révén.

- ***A játék elsődlegessége***

A gyermeki lét alapformája a játék, mely a tanulás, a fejlődés és az érzelmi kifejezés legfontosabb eszköze.

- ***Tevékenységeközpontú, élményalapú nevelés***

A gyermek aktív, cselekvő résztvevője saját fejlődésének; a tapasztalás, felfedezés és kreatív önkifejezés kiemelt szerepet kap.

- ***Közösségi nevelés, családi kapcsolatok tisztelete***

Az óvoda a család partnerévé válik a nevelésben; együttműködésre törekszünk a szülőkkel, és erősítjük a családi értékeket.

- ***Értékközvetítés és erkölcsi nevelés***

A gyermekek számára érthető, élhető módon közvetítjük az evangéliumi értékeket, segítve őket a jó és rossz megkülönböztetésében, az önfegyelem, a megbocsátás és a hála gyakorlásában.

- ***Esélyegyenlőség és differenciálás***

Minden gyermek számára biztosítjuk a fejlődés és kibontakozás lehetőségét, figyelembe véve egyéni szükségleteiket, képességeiket, hátterüket.

5.5. Óvodai nevelésünk céljai

“Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet.”

/Mt 28, 19/

- ***A keresztény értékrend megalapozása***

A gyermekek erkölcsi érzékének, lelkiismeretének formálása; a hit csíráinak elültetése az evangéliumi értékek (szeretet, igazság, megbocsátás, irgalom) mentén.

- ***A gyermek teljes személyiségének harmonikus fejlesztése***

Testi, szociális, értelmi, érzelmi és lelki területek együttes fejlesztése, figyelembe véve az egyéni fejlődési sajátosságokat.

- ***A gyermeki kíváncsiság és tapasztalatszerzés támogatása***

A gyermekek önálló tevékenységeire, játékára, érdeklődésére épülő élményszerű tanulás elősegítése.

- ***Közösségi nevelés keresztény szellemben***

A közösséghez tartozás érzésének erősítése; az együttműködés, egymás elfogadása, segítése és a másik iránti felelősségre nevelés.

- ***Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes környezet biztosítása***

Olyan óvodai légkör kialakítása, amelyben a gyermek önmaga lehet, biztonságban érezheti magát, és megtapasztalja az őszinte szeretetet.

- ***Különleges bánásmódot igénylő gyermekek támogatása***

Az egyenlő hozzáférés és a méltányosság elvei alapján biztosítsuk az SNI, BTMN, HH és HHH gyermekek szükségleteinek kielégítését a mindennapi tevékenységekbe integráltan, személyre szabott módszerekkel és eszközökkel. A keresztény emberkép alapján minden gyermek teljes értékű, és fejlődését a szeretet, elfogadás, türelem és differenciált támogatás határozza meg.

- ***A családok szükségleteihez igazodó óvodai programok biztosítása***

Törekszünk a családokkal való szoros együttműködésre. Nyitottak vagyunk a szülők igényeire, élethelyzetére és értékrendjére, ezért változatos programokat, ünnepeket, lelki alkalmakat és közösségi eseményeket kínálunk, amelyek erősítik a család és az óvoda közötti kapcsolatot.

- ***Szűkebb és tágabb környezetünk megismertetése, megszerettetése***

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy a gyermekek felfedezzék lakóhelyüket, intézményünk tágabb környezetét, annak természeti, társadalmi és kulturális értékeit. Kirándulások, séták, helyi ünnepek és közösségi kapcsolatok révén igyekszünk segíteni a gyermekeket a környezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakításában.

- ***Környezettudatos magatartás megalapozása***

A teremtett világ védelme keresztény felelősség. Az óvodai nevelés során törekszünk arra, hogy a mindennapi tapasztalatok, közös tevékenységek, megfigyelések, kertgondozás, szelektív hulladékgyűjtés stb. révén fejlesszük a gyermekek természet iránti érzékenységét, valamint a környezettudatos szemlélet alapjait.

- ***Német nemzetiségi nevelés***

A német nemzetiségi nevelés keretében törekszünk arra, hogy játékos formában ismertessük meg a gyermekekkel a német nyelvet, kultúrát, hagyományokat, dalokat, verseket, ünnepeket. Ezzel szeretnénk elősegíteni a nemzetiségi identitástudat kialakulását. Célunk a nyitottság, az elfogadás és a kulturális értékek megbecsülésének erősítése.

- ***A gyermek egyéni tehetségének kibontakoztatása***

Minden gyermekben ott rejlik valamilyen különleges adottság, amely gondos odafigyeléssel és támogató környezettel kibontakozhat. Törekszünk arra, hogy az óvodai élet során biztosítsuk a tehetségigérek felismerését, fejlesztését, valamint a kibontakozáshoz szükséges változatos, inspiráló tevékenységeket.

6. Óvodánk nevelési feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- a. az egészséges életmód kialakítása
- b. az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- c. az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Katolikus óvodánk nevelési munkájának alapját az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja képezi, amelyet egy olyan keresztény szellemiség egészít ki, amely támogatja a kisgyermeket abban, hogy elindulhassanak a hit útján, ezért óvodánk teljes szellemisége biztosítja a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

6.1. Az egészséges életmód kialakítása

Óvodás életkorban kiemelt fontosságú az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel iránti igény kialakítása, valamint a gyermek testi fejlődésének támogatása. Az életmód alapvetően meghatározza az egészségi állapotot, ezért az óvodai nevelés során nagy hangsúlyt fektetünk az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, az öltözködés, a mozgás, az edzés, a pihenés és az alvás tudatos megszervezésére. Ezekhez a tevékenységekhez kapcsolódó szokások kialakítása, valamint azok rendszeres és kiegyensúlyozott váltakozása biztosítja a gyermekek számára a megfelelő életmódot. A korosztályuknak megfelelő napi ritmus megteremtése alapvető feltétele az egészséges testi, lelki és szellemi fejlődésnek.

Ezen belül feladataink:

- a. a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- b. a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- c. a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- d. az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

- e. életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;
- f. a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- g. a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- h. megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

A gyermekek gondozásának alapfeltétele a bizalmon alapuló, szeretetteljes kapcsolat az óvodapedagógusok és a gyermekek között. Kiemelten fontos a természetes testközelség és az őszinte, bizalomkeltő odafordulás, hiszen a kisgyermekek csak attól fogadják el a gondoskodást, aki hitelesen, megértéssel közelít feléjük. A beszoktatási időszak lehetőséget ad arra, hogy megismerjük a gyermekek egyéni fejlettségét és gondozási szükségleteit.

Táplálkozás

Az óvodai étkeztetés a változatos, tápanyagokban gazdag étrend biztosításával valósul meg, melyet szerződött ételszállító partnerünk közreműködésével látunk el.

A tízórai fogyasztása folyamatos rendszerben történik, igazodva a gyermekek egyéni igényeihez. A különböző étkezési szokásokat – mint az étvágytalanság vagy a válogatosság – elfogadással és türelemmel kezeljük. A gyermekeket fokozatosan, pozitív megerősítéssel ösztönözzük az új ízek kipróbálására, az ételek elfogadására, de semmiképpen sem alkalmazunk kényszert.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek számára a nap folyamán bármikor elérhető legyen az ivóvíz.

Az étkezések megszervezése és lebonyolítása a gondozási feladatok fontos része, amely során törekszünk a gördülékeny, várakozástól mentes folyamat biztosítására. Kiemelt figyelmet fordítunk a kulturált étkezési szokások kialakítására, valamint az önállóság fejlesztésére: az önkiszolgálásra, a naposi feladatok ellátására és az étkezésekhez kapcsolódó önálló tevékenységekre, elegendő idő biztosításával. Mivel a nyugodt légkör jelentős mértékben

befolyásolja az étvágyat és az emésztést, az étkezések során derűs, feszültségmentes környezetet teremtünk.

Célunk, hogy a gyermekek minél szélesebb körben megismerkedjenek az ételek nevével, ízével, illetve az egyszerűbb ételek elkészítésének folyamatával – természetesen az egészségügyi előírások maradéktalan betartása mellett. Az egészséges életmód megalapozását szolgálja, hogy minden nap biztosítunk friss zöldséget vagy gyümölcsöt. A téli időszakban külön figyelmet fordítunk a természetes vitaminbevitelre: rendszeresen kínálunk citromot, savanyú káposztát, illetve alkalmanként gyógyteát (pl. csipkebogyó, hárs) is.

Testápolás

Fontosnak tartjuk az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolását, hogy a gyermekek számára minél zökkenőmentesebb legyen az óvodai életbe való beilleszkedés. Az óvodába érkező kisgyermek a gondozási teendők elvégzéséhez eleinte segítségre szorulnak, ezért kiemelten törekszünk az életkori sajátosságokhoz igazodó, támogató jelenlétre.

A megfelelő higiénés feltételek megteremtése alapvető feladatunk. A WC-használat során biztosítjuk az intimtáshoz szükséges körülményeket (elválasztó elemek, függöny, megfelelő mennyiségű és elérhető WC-papír, működő öblítőrendszer). Az érzékszervek védelmét is fokozott figyelemmel kezeljük: a bőr-, haj-, fogápolás, valamint az orr tisztán tartásának szokásait fokozatosan, az önállóság irányába haladva sajátítják el a gyermekek.

A személyes higiéné fenntartásához minden gyermek számára biztosítunk jellel ellátott törölközőtartót, papírtörölő-adagolót és fogmosópoharat. A fertőzések megelőzése érdekében bevezettük a folyékony szappan használatát. A korszerűen kialakított szellőzőrendszer gondoskodik a mosdóhelyiségek megfelelő légcseréjéről, ezáltal támogatva az egészséges környezet fenntartását.

Öltözködés

Fontosnak tartjuk, hogy a szülők megismerjék és elfogadják a réteges, praktikus öltöztetés előnyeit. A megfelelő ruházat lehetővé teszi, hogy a gyermek ne fázzon, ne izzadjon meg, és szabadon mozoghasson a mindennapi tevékenységek során. Már az első szülői értekezleten felhívjuk a figyelmet arra, hogy minden gyermek számára szükséges tartalék fehérneműt, nadrágot és pulóvert biztosítani az óvodában.

Az önállóságra nevelés részeként segítjük a gyermekeket abban, hogy öltözködési feladataikat egyre önállóbban lássák el. A váltóruhák és a levetett ruhadarabok elhelyezésére jellel ellátott ruhazsákok és polcok állnak rendelkezésre az öltözőben, ahol saját cipőjüket is tárolhatják.

Mozgás, edzés

A mindennapi szabad mozgás elengedhetetlen része az óvodai életnek, ezért kiemelt figyelmet fordítunk a megfelelő környezeti feltételek megteremtésére. Tágas, füves udvarunk lehetőséget biztosít arra, hogy a gyermekek egyéni igényeik szerint mozoghassanak, szabadon fedezhessék fel mozgásos képességeiket. A biztonságos játéktevékenységet szakemberek által bevizsgált, életkoruknak megfelelő udvari játékeszközök – például mászóókák, hinták, csúszdák, labdák – szolgálják.

A csoportszobákban is teret biztosítunk a mozgásnak: a szükséges bútorátrendezéssel, rendszeres szellőztetéssel, a mozgásos játékok beépítésével a mindennapi tevékenységek részévé tesszük a mozgást. Támogatjuk a mezítlábas tornát, amely elősegíti az idegrendszeri érés és a lábboltozat egészséges fejlődését.

Amennyiben az időjárás engedi, törekszünk arra, hogy minél több tevékenységet a szabad levegőn valósítsunk meg. Hiszünk abban, hogy a gyermekek akkor tudják leghatékonyabban megismerni környezetüket, ha a természetes közegében találkozhatnak annak jelenségeivel. A szókincsfejlesztés, az anyanyelvi nevelés is hitelesebben valósul meg a közvetlen tapasztaláson keresztül. Ennek érdekében rendszeresen szervezünk sétákat, kirándulásokat. A téli hónapokban lehetőséget biztosítunk szánkózásra, hóemberépítésre, hócsatára, jeges csúszkálásra – természetesen minden esetben kiemelt figyelmet fordítva a balesetmegelőzésre és a gyermekek balesetvédelmi szabályokkal való megismertetésére.

A mozgásos tevékenységek célja nem csupán a mozgásigény kielégítése, hanem a gyermekek testi képességeinek – például az egyensúly, koordináció, állóképesség – tudatos fejlesztése is. A harmonikus és összerendezett mozgás elősegítése érdekében sokféle eszközt alkalmazunk a napi tevékenységek során. A napi rendszerességgű mozgás mellett a gyermekek heti egy alkalommal szervezett, tervezett mozgásos foglalkozáson is részt vesznek.

Pihenés, alvás

A nyugodt pihenés feltételeinek megteremtése elengedhetetlen a gyermekek kiegyensúlyozott fejlődése szempontjából. A pihenőidő előtt a csoportszobát minden esetben alaposan kiszellőztetjük, ezzel biztosítva a friss, tiszta levegőt és a megfelelő légcserét. A csend, a nyugalom és a biztonságérzet megteremtése hozzájárul az elmélyült pihenéshez. Az elalvást mesemondással, altatódalok dúdolásával segítjük, a légkört pedig illóolaj és sólámpa használatával tesszük még kellemesebbé és tisztábbá.

Az altatáshoz kapcsolódó gondozási feladatok során ügyelünk arra, hogy a gyermekek levegyék a felesleges ruhadarabokat, így biztosítva a kényelmes pihenést. Az óvodapedagógusnak figyelembe kell vennie a gyermekek eltérő alvásigényét, és azt tisztelettel kezelve kell biztosítani a megfelelő pihenési lehetőséget minden gyermek számára.

A gyermekek egészségének védelme

Az egészséges életmódhoz kapcsolódó szokások kialakítása nemcsak a gyermekek testi fejlődését támogatja, hanem hozzájárul egészségük megőrzéséhez és védelméhez is. Az óvodában megbetegedett gyermek ellátása fokozott gondoskodást igényel. Ilyen esetekben a gyermeket elkülönített helyiségben, felnőtt felügyelete mellett helyezzük el, amíg az orvos vagy az értesített szülő meg nem érkezik.

A fertőző betegségek terjedésének megelőzése érdekében rendszeresen szellőztetünk, a gyermekek edzését, immunrendszerük erősítését támogatjuk, valamint különös figyelmet fordítunk a megfelelő öltözködésre és a környezet higiénés fertőtlenítésére.

Az alvás alatti bepislés a kisebb gyermekeknél előforduló természetes jelenség, amelyet tapintattal és szeretettel kell kezelnünk. A gyermek megszegyenítését minden esetben elkerüljük. A szülőkkel kialakított jó kapcsolat és a kölcsönös bizalom segíthet a háttérben húzódó okok feltárásában és megoldásában.

A helytelen testtartás, lúdtalp vagy egyéb ortopédiai problémák megelőzése és kezelése érdekében prevenciós mozgásos gyakorlatokat, tartásjavító tornát javasolunk. Szükség esetén az óvodapedagógus a szülővel együttműködve szakember (pl. gyógytornász, ortopéd szakorvos) bevonását is kezdeményezi.

Az egészségmegőrzés és a betegségek megelőzése minden nevelési tevékenységünk szerves része. Oktató-nevelő munkánkba rendszeresen bevonjuk a védőnőt is, akinek közreműködésével a gyermekek játékos formában ismerkedhetnek meg a helyes higiénés szokásokkal – így a rendszeres tisztálkodás, fogápolás, egészséges táplálkozás alapjaival. Kiemelt figyelmet fordítunk az étkezések előtti alapos kézmosás fontosságának tudatosítására.

Életvezetési készségek fejlesztése

Az életvezetési készségek fejlesztése szoros összefüggésben állnak a gyermekek testi-lelki egészségével, közösségi beilleszkedésével és személyiségfejlődésével. Olyan alapvető képességek és attitűdök kialakítását célozzuk meg, amelyek segítik a gyermekeket abban, hogy eligazodjanak mindennapi élethelyzeteikben, képesek legyenek problémáikat önállóan vagy

segítséggel megoldani, valamint megtanuljanak rugalmasan alkalmazkodni változó körülményekhez.

A mindennapi óvodai élet során – játékos helyzeteken, beszélgetéseken, konfliktuskezelésen, együttműködésen keresztül – fejlesztjük a gyermekek önismeretét, döntési képességét, empátiáját, érzelmi szabályozását, valamint mérlegelő gondolkodását. Kiemelt szerepet kap a hatékony kommunikáció, mint az érdekérvényesítés és a közösségi együttélés alapja.

Az életvezetési készségek megalapozása hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekek magabiztosabbá váljanak, képesek legyenek megfogalmazni szükségleteiket, felismerjék érzelmeiket, és megtanuljanak felelősségteljes döntéseket hozni. Ez a fajta nevelés megalapozza azokat az ismereteket, képességeket és attitűdöket, amelyek elengedhetetlenek az egészséges életmód, a kiegyensúlyozott életvitel, valamint a lelki egészség fenntartásához.

Az egészséges és biztonságos környezet megteremtése

Az esztétikus, biztonságos és ízlésesen kialakított tárgyi környezet harmóniát sugároz, nyugtató hatással van a gyermekekre, és hozzájárul jó közérzetükhöz. Ennek érdekében célunk, hogy a csoportszobákat, öltözőket és mosdókat barátságos, otthonos hangulat jellemezze. A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva minden bútor és eszköz gyermekméretű, könnyen tisztítható és biztonságos.

A csoportszobák többfunkciós térként működnek: helyet adnak a játéknak, az étkezésnek és a pihenésnek, ezért kialakításuknál és berendezésüknel törekszünk a praktikusság és a rugalmasság összehangolására. Az öltözők esztétikus kialakítása biztosítja a kényelmes, nyugodt öltözködést, míg a mosdókban a higiénia és a funkcionalitás mellett az esztétikai szempontokra is figyelmet fordítunk.

Minden helyiségben kiemelten fontos a megfelelő világítás, fűtés, rendszeres szellőztetés, a tisztaság és a rend fenntartása. A napi szintű takarítás, fertőtlenítés, valamint az eszközök, berendezések épségének folyamatos ellenőrzése a higiénés biztonság alapfeltétele. A gyermekeket tudatosan neveljük a környezetük tisztaságának megóvására, a környezettudatos viselkedés alapjainak elsajátítására.

Az udvari környezet kialakításánál szintén fontos szempont az esztétikum és a természet közelsége. A sokszínű virágok, fák, gondozott gyep, valamint az ésszerűen elhelyezett, természetes anyagból készült játékok esztétikai élményt nyújtanak, miközben biztonságos mozgásra és játékra ösztönöznek. Az udvari játékeszközöket rendszeresen ellenőrizzük, a

szükséges karbantartást folyamatosan elvégezzük. Ezzel nemcsak azok állagát őrizzük meg, hanem a balesetek megelőzéséhez is hozzájárulunk.

Környezettudatos magatartás alakítása

Környezetünk életünk szerves része, amely természetes módon hatja át mindennapjainkat. A környezet védelme korunk egyik legnagyobb globális kihívása, hiszen a Föld megőrzése alapvetően befolyásolja az emberiség jövőjét. Fontosnak tartjuk, hogy a környezettudatos és természetszerető személyiség kialakítását már az óvodáskorban megkezdjük, hiszen a kisgyermekkor érték közvetítő folyamatai megalapozzák a felnőttkori viszonyulásukat.

A gyermekekben olyan szokásokat alakítunk ki, melyek révén természetessé válik számukra a környezet iránti felelős, óvó magatartás. Az élményszerű tapasztalatszerzésen alapuló nevelés segít abban, hogy érzelmi kötődés alakuljon ki bennük a természeti és társadalmi környezet iránt. A szülőföld, a lakóhely, a táj, a hagyományok, az épített és természetes értékek megbecsülésére nevelünk, miközben tudatosítjuk, hogy ezek védelme közös felelősségünk.

A környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása olyan tudatformáló folyamat, amely elősegíti a tudatos együttélést a természettel és a környezetbarát életvitel alapjainak elsajátítását. Ennek érdekében a környezetvédelem és a fenntarthatóság szempontjai áthatják óvodai életünk minden területét.

Speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása

A gyermekek növekedésének és fejlődésének nyomon követése érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk a védőnőkkel és az óvodai orvossal. Az egészségügyi szűrővizsgálatok – mint például a testsúly-, testmagasság-, testtömeg-index mérése, látás- és hallásvizsgálat, láb- és gerincállapot-felmérés, testtartásvizsgálat – segítik a gyermekek fejlődési ütemének folyamatos nyomon követését.

Azoknál a gyermekeknél, akiknél speciális korrekciós szükségletek merülnek fel, együttműködünk a megfelelő szakemberekkel. A korai felismerés kulcsfontosságú, hiszen a fejlődési eltérések időben történő azonosítása jelentősen növeli a fejlesztés hatékonyságát, és elősegíti a gyermekek képességeinek optimális kibontakoztatását.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

Az óvodai nevelés és gondozás során célunk, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően alakuljanak ki azok a szokások, készségek és attitűdök, amelyek az egészséges életmód, a

személyes higiéné, a környezettudatosság és a társas kapcsolatok megalapozását szolgálják. Az óvodáskor végére elérendő eredmények az alábbi területeken fogalmazhatók meg:

- Szokásukká válik a rendszeres és helyes tisztálkodás.
- Igyekeznek rendet tartani közvetlen környezetükben.
- Ügyelnek megjelenésükre, törekednek az ápolt, esztétikus külsőre.
- Önállóan öltöznak, ruhadarabjaikat gombolják, cipőjüket bekötik, kifűzik.
- Ruhájukat esztétikusan összehajtva, megfelelő helyre teszik.
- Zsebkendőt használnak, és azt használat után a szemetesbe dobják.
- Tisztálkodási eszközeiket rendeltetésszerűen, önállóan használják, és a helyükre teszik.
- Felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- Étkezéskor esztétikusan terítenek, magabiztosan használják az evőeszközöket, halk beszélgetéssel tiszteletben tartják a közösségi étkezés szabályait.
- Önállóan mernek a tálból, és a kancsóból önteni is képesek.
- Megjelenik az igényük a napi rendszeres testmozgásra.
- Vigyáznak saját és társaik testi épségére.
- Tudatosan óvják és védik a természet értékeit.

Az egészségvédelem kiemelt intézményi feladatai

A diabéteszes és a fokozott kockázatú allergiás gyermekek egészségének védelme

Óvodánk kiemelt figyelmet fordít a diabétesszel élő, valamint a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek egészségének megőrzésére és biztonságos óvodai ellátására.

A gyermek egészségi állapotára vonatkozó, a neveléshez szükséges információkról a szülő, illetve törvényes képviselő tájékoztatja az intézményt. Az óvoda a gyermek egyéni szükségleteit és az egészségügyi szakember által meghatározott szempontokat figyelembe véve alakítja ki a gyermek biztonságos ellátásának feltételeit.

1-es típusú diabétesszel élő gyermek esetében – a szülő kérelmére, a jogszabályban meghatározott feltételek szerint és a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmény szakmai iránymutatása alapján – az intézmény biztosítja a szükséges speciális ellátást. Ennek része lehet a vércukorszint szükség szerinti mérése, illetve orvosi előírás alapján az inzulin beadása. Az ellátást az arra felkészített és azt vállaló, megfelelő végzettséggel rendelkező munkatárs végzi.

Fokozott kockázatú allergiás betegség esetén az intézmény a gyermek biztonsága érdekében a szülővel, a gyermek kezelőorvosával, valamint szükség esetén az érintett szakemberekkel együttműködve jár el. Anafilaxiás reakció kialakulásának kockázata esetén az intézmény a szükséges sürgősségi teendőket az egyéni orvosi előírások és az intézményi eljárásrend alapján végzi.

Az intézmény törekszik arra, hogy a gyermekekkel közvetlenül foglalkozó munkatársak megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek a diabétesz, az allergiás reakciók és az anafilaxia felismerésével, valamint a szükséges segítségnyújtással kapcsolatban. A munkatársak számára biztosított képzések és szakmai tájékoztatók hozzájárulnak a biztonságos és felkészült intézményi környezet megteremtéséhez.

A speciális ellátás részletes szabályait és az esetleges rosszullét esetén követendő eljárást az intézmény vonatkozó belső szabályozása és egyéni eljárásrendje tartalmazza.

Diétás étkezés biztosítása

Óvodánk a szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő gyermekek számára a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint biztosítja a szükséges diétás étrendet. A diétás étkeztetés megszervezése során kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek egyéni egészségi szükségleteire, az étkezés biztonságára és az allergének elkerülésére.

Zajvédelem

Óvodánk a gyermekek testi és lelki egészségének védelme érdekében törekszik a megfelelő zajterhelés kialakítására. A gyermekek számára szervezett, elektroakusztikus hangosítással megvalósuló rendezvények esetében betartjuk a vonatkozó jogszabályban meghatározott hangnyomásszintre vonatkozó előírásokat. A 0–6 éves gyermekek részvételével szervezett rendezvényeken a hangnyomásszint nem haladhatja meg a jogszabályban meghatározott $L_{Aeq} M30 75$ dB értéket.

Egészségfejlesztéssel és prevencióval kapcsolatos foglalkozások

Óvodánk az életkori sajátosságokat figyelembe véve kiemelt figyelmet fordít a gyermekek testi és lelki egészségének védelmére, az egészséges életmód megalapozására, valamint a veszélyeztető hatások megelőzésére.

Az egészségfejlesztéssel, a kábítószer-fogyasztás káros hatásaival, az internet veszélyeivel és egyéb testi és szellemi egészségfejlesztéssel kapcsolatos foglalkozásokat az intézmény

kizárólag a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően nyilvántartásba vett, illetve arra jogosult személyek és szervezetek bevonásával szervezi. A programok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, az Óvodai nevelés országos alapprogramjának céljait, valamint a fenntartói ajánlásokat.

6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik legalapvetőbb igénye az érzelmi biztonság. Ennek biztosítása érdekében elengedhetetlen, hogy az óvodai nevelés családias, szeretetteljes, biztonságot nyújtó és kiegyensúlyozott légkörben valósuljon meg. A befogadó, meleg hangulat hozzájárul ahhoz, hogy a gyermek nyitottá váljon társai és a felnőttek felé, s így kialakuljanak első érzelmi kapcsolatai. Óvodánkban az állandó értékrend, a szeretetteljes jelenlét és a kiszámíthatóság a gyermekek lelki fejlődésének alappillérei.

Nevelőmunkánk során kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a keresztény értékrend közvetítésének, amelyben a szeretet, az igazságosság, az elfogadás és az irgalom vezérli pedagógiai tevékenységünket. A gyermekek erkölcsi és közösségi nevelése a mindennapi óvodai élet során történik, a tevékenységekbe ágyazottan, közvetlen és közvetett módon. A keresztény szemléletmód által megvilágított értékek – mint például a türelem, megbocsátás, mások segítése és tisztelete – példamutató felnőtt magatartáson keresztül válnak követhető mintává a gyermekek számára.

Fontos számunkra, hogy a gyermek kapcsolata az óvodapedagógussal, a dajkával, valamint társaival pozitív érzelmi töltetű legyen. Az érzelmi nevelés révén fejlődik a gyermek szociális érzékenysége, én-tudata, és lehetőséget kap az önkifejezésre, önállóságának kibontakoztatására. A mindennapi közös tevékenységek – különösen a közösségben átélt élmények – lehetőséget nyújtanak a társas kapcsolatok fejlődésére, a társak elfogadására, az együttműködés és az empátia kialakulására. A felnőttek példája által fejlődik figyelmességük, segítőkészségük, önzetlenségük.

A keresztény nevelés alapja a Jóisten szeretetének és gondviselésének megtapasztalása. Ezt segítik az óvodai mindennapokba beépített vallásos elemek – például a gyertyagyújtás, a közös imádság, az ünnepekre való lelki felkészülés –, melyek a gyermekek hitének alapjait vetik meg. Az óvodapedagógus és a dajka nemcsak irányító, hanem társ is a gyermek számára. Nevelői attitűdünkben alapvető a tisztelet, az elfogadás, a bizalom és a türelem. Fontos, hogy a gyermek érezze: szeretjük őt akkor is, ha viselkedése néha korrekcióra szorul. A gyermekek nevelése során az egyéni sajátosságokhoz való igazodás, a megértés és az igazságosság elve vezérel

bennünket. A nevelői munkában a humor is fontos eszköz, amely a szeretet és az elfogadás kifejeződése, segíti a gyermekekkel való kapcsolat elmélyítését.

A beszoktatás időszaka kiemelt figyelmet kap, hiszen ez az érzelmi kötődés, a biztonságérzet megalapozásának ideje. Óvodánkban fokozatos, „szülő” beszoktatást alkalmazunk, mely lehetővé teszi a gyermek számára, hogy a szülő jelenlétében, biztonságban ismerkedjen meg az óvoda világával. A családlátogatás a kapcsolatfelvétel egyik leghitelesebb formája, amely során jobban megismerhetjük a gyermek otthoni környezetét, szokásait, helyét a családban.

Az óvodai közösségi nevelés része a hagyományok ápolása, amely által a gyermekek élményeken keresztül kapcsolódhatnak a szülőföldhöz, nemzeti kultúráinkhoz, keresztény ünnepeinkhez, s ezek által is formálódik identitásuk, erkölcsi érzékük. Célunk, hogy a gyermekek képesek legyenek rácsodálkozni a világban jelen lévő jóra és szépre, és megtanulják mindezeket megbecsülni.

Az óvodai nevelés során elfogadjuk és tiszteletben tartjuk a gyermekek közötti különbözőségeket, segítjük őket abban, hogy természetes társas szükségleteiket megélhessék. A társadalmi környezet megismerése során támogatjuk a pozitív viselkedési formák kialakulását. Az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a nyitottság és más kultúrák elfogadása mind olyan erkölcsi tulajdonságok, amelyek megalapozása e nevelési szakaszban különösen fontos.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében az egyéni szükségleteikhez igazodva, szükség szerint együttműködünk megfelelő szakemberekkel (pl. pszichológus, gyógypedagógus, logopédus) annak érdekében, hogy minden gyermek a számára legmegfelelőbb támogatásban részesüljön.

Óvodapedagógusaink feladata az érzelmi nevelés területén:

Az óvodapedagógus meghatározó szerepet tölt be a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtésében, erkölcsi érzékük fejlődésében és a közösségi kapcsolatok kialakításában. Feladatait szeretetteljes, elfogadó és példamutató magatartással végzi, szem előtt tartva a keresztény nevelés alapelveit.

Érzelmi biztonság és pozitív énkép támogatása

- A gyermekeket bátorítja, hogy önmagukat elfogadva, belső elégedettséggel és pozitív énképpel éljenek a közösségben.

- Gondoskodik arról, hogy a gyermekek érezzék: értékesek, szerethetők és elfogadottak.
- A kapcsolatépítés során a szabadság, az őszinteség, a nyíltság és a bizalom érvényesül.
- Időt és teret biztosít az érzelmi megnyilvánulásokra, beszélgetésekre, miközben személyes példával segíti az őszinte, figyelmes kommunikációt.

Szocializáció és közösségi élet szabályainak megalapozása

- Tudatosan alakítja a közösségi együttélés szabályait, segíti azok belsővé válását.
- Olyan helyzeteket teremt, amelyekben a gyermekek közösen élhetnek át pozitív érzelmeket, így erősödik bennük a közösséghez tartozás érzése.
- Biztosítja a természetes társas szükségletek megélését, az elfogadáson és tiszteleten alapuló közösségi lét megtapasztalását.
- Támogatja a gyermekbarátságok kialakulását és a társas kapcsolatok elmélyítését.

Erkölcsei értékek közvetítése keresztény szemlélet mentén

- A gyermekeket segíti abban, hogy rácsodálkozzanak a természetben és az emberi kapcsolatokban megjelenő jóra és szépre, és ezek iránt tisztelettel, megbecsüléssel forduljanak.
- Neveli őket a másokkal szembeni figyelmességre, empátiára, együttérzésre, a különbözőségek elfogadására.
- Példamutatással, következetességgel megalapozza a gyermekekben a keresztény erkölcsi normák és értékek iránti nyitottságot.
- Tudatosítja a gyermekekben, hogyan viszonyuljanak helyesen a kiemelt figyelmet igénylő társaikhoz is, elfogadással és segítőkészséggel.

Közösségi élmények és hagyományápolás

- Közös tevékenységeket szervez, amelyek elősegítik az együttműködést, a társas kapcsolatok gazdagodását, és lehetőséget adnak az összetartozás élményének megélésére.
- A gyermekeket motiválja a közösség érdekében végzett tevékenységekben való részvételre, ezáltal fejlődik önállóságuk, akaraterejük, szabálytudatuk és feladattudatuk.

- Ápolja az óvoda hagyományait (születésnapok, névnapok, keresztény ünnepek, rendezvények), melyek megerősítik a gyermek közösségi identitását és pozitív érzelmi kötődését.
- Lehetőséget biztosít arra, hogy a gyermekek aktív részeseivé váljanak az ünnepi készülődésnek és közösségi eseményeknek, ezáltal hitük és kulturális identitásuk is erősödik.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

Az óvodáskor végére a gyermekek személyiségfejlődése során olyan érzelmi, erkölcsi és közösségi kompetenciák alakulnak ki, amelyek megalapozzák az iskolai életre való alkalmasságot, valamint segítik őket abban, hogy másokat elfogadó, együttműködő és értékorientált személyiségekké váljanak. A keresztény értékek mentén nevelt gyermek:

- Szeretetteljes kötődést alakít ki óvodája közösségéhez – társaihoz és a felnőttekhez egyaránt.
- Örömmel vesz részt az óvoda közösségi életében, ragaszkodik az óvoda hagyományaihoz, ünnepeihez, közös tevékenységeihez.
- Kialakul benne az igény a helyes magatartási szabályok, a játékszabályok és a társas együttélés normáinak betartására.
- Segítőkész, önzetlen, szívesen vállal feladatokat a közösség javára.
- Konfliktushelyzetekben képes együttműködni, társaival egyezkedni, véleményt cserélni.
- Nyitottan, érdeklődéssel fordul barátai felé, szeretettel fogadja a vendégeket és az új közösségi szereplőket.
- Kialakul benne az érzelmek felismerésének és értelmezésének képessége: szavak nélkül is érzékeli mások hangulatát, jelzéseit, érzéseit.
- Reálisan érzékeli saját képességeit, alakul az önismerete, önértékelése.
- Kitartó, erőfeszítést tesz a nehézségek leküzdésére, fejlődik az akarata, önfegyelme, küzdőképessége.
- Képes erkölcsi megkülönböztetésre: tudja, mi a helyes és mi a helytelen, és törekszik a jó választására.

A katolikus óvodai nevelés célja, hogy a gyermekek szeretetteljes, elfogadó légkörben formálódjanak, megtapasztalják a Jóisten gondoskodását, és az evangéliumi értékek mentén fejlődjenek testileg, lelkileg és erkölcsileg. Ennek megfelelően a fejlődés eredménye nemcsak

az iskolára való alkalmasságban, hanem a krisztusi szeretet gyakorlati megélésében is megmutatkozik.

6.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés kiemelt szerepet tölt be óvodai nevelőmunkánkban, mivel az anyanyelv nem csupán az önkifejezés, hanem az érzelmek közvetítésének, a gondolkodás kibontakoztatásának, a szociális kapcsolatok fejlődésének és a közösséghez való tartozás megélésének is eszköze.

Óvodánkban az anyanyelvi nevelés nem elszigetelten, hanem minden nevelési területen, a gyermek egész napját átszövő módon, természetes élethelyzetekbe ágyazottan valósul meg. Meggyőződésünk, hogy a gyermek nyelvi fejlesztése csak szeretetteljes, elfogadó és gazdag kommunikációs környezetben lehet igazán hatékony.

Az óvodáskorú gyermek elsődleges tevékenysége a játék, amely során érzelmei, érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, gondolkodása és kreativitása fejlődik. A szabad játék során lehetőséget kap a gyermek arra, hogy saját tempójában fedezze fel önmagát és a környezetét, kifejezze gondolatait, élményeit – mindezt az anyanyelv természetes használatával.

A gyermek értelmi fejlesztésének középpontjában a felfedezés öröme és az önálló gondolkodás képessége áll. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ne csupán ismereteket szerezzen, hanem megtapasztalja a problémamegoldás, az ok-okozati összefüggések felismerésének, a gondolkodásnak a belső örömét is. Teret adunk a kérdéseknek, a kíváncsiságnak és a ráeszmélés boldog pillanatainak, melyeken keresztül a gyermek rácsodálkozhat a világban rejlő rendre és szépségre.

A tudatosan tervezett, differenciált, az életkori sajátosságokhoz igazodó tevékenységek (pl. mesélés, verselés, bábozás, dramatikus játékok, beszélgetőkörök, megfigyelések, tapasztalatszerzések, közös gondolkodást igénylő tevékenységek) a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát, kitartását is fejlesztik. A fokozatosan növekvő időtartamú, közösen végzett foglalkozások elősegítik a figyelem tartósságát, a szabálytudat fejlődését, a másokra való odafigyelést, valamint a nyelvi kifejezőkészség gazdagodását.

A mindennapok során fontos feladatunk, hogy a gyermekeket segítő szándékkal, a „javítgatás” elkerülésével támogassuk nyelvi fejlődésükben. A példamutatás, a beszélgetésekre nyitott légkör, a hiteles kommunikáció, a megfelelő beszédminta és a gyermekek gondolatainak,

érzéseinek megbecsülése mind hozzájárul ahhoz, hogy nyelvi készségeik természetesen, örömteli módon fejlődjenek.

A gyermekek értelmi fejlesztéséhez változatos, sokszínű tevékenységformákat kínálunk, amelyek lehetőséget biztosítanak az érdeklődés felkeltésére, fenntartására, az alkotás és önkifejezés örömeinek átélésére. A tapasztalatszerzés és az élmények megbeszélése elősegíti a szókincs bővülését, a gondolkodás fejlődését, valamint a közösségi kommunikáció erősödését. Tudatosan törekszünk arra, hogy az értelmi fejlesztés és anyanyelvi nevelés során megjelenjen a teremtet világ iránti tisztelet, az ismeretszerzés iránti lelkesedés, és a keresztény értékrend mentén való gondolkodás igénye.

Az anyanyelvi nevelés kiemelt része óvodánk prevenciós szemléletű pedagógiai munkájának. A gyermekek beszéd- és nyelvi fejlődésének támogatása, az esetleges eltérések korai felismerése és a nyelvi zavarok megelőzése érdekében intézményünk saját programot dolgozott ki „*Nyelvi zavarok megelőzése óvodáskorban az Organikus Pedagógia eszközeivel*” címmel. Programunk az Organikus Pedagógia szemléletére és eszköztárára építve, a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve támogatja a megfelelő beszéd- és nyelvi fejlődést, valamint a prevenciót.

Óvodapedagógusaink feladata az anyanyelvi nevelés területén:

Az óvodapedagógus személyisége, kommunikációs kultúrája és attitűdje alapvetően meghatározza a gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlődésének irányát és minőségét. Az alábbi feladatok tudatos vállalása és gyakorlása elősegíti, hogy a gyermekek biztonságos, ösztönző, élményekben gazdag környezetben fejlődjenek, miközben felfedezik a nyelv szépségét, és egyre tudatosabban gondolkodnak a világról.

Az anyanyelvi nevelés támogatása:

- Az óvodapedagógus modellként szolgál a gyermekek számára: beszéde követésre méltó, egyszerű, világos, mégis változatos, alkalmazkodik a gyermekek életkorához és nyelvi fejlettségéhez (szókincs, artikuláció, beszédtempó, hangsúlyozás).
- Élő, szemléletes beszédével, kérdéseivel, meséivel és aktív jelenlétével ösztönzi a gyermek természetes beszédkedvét, párbeszédre és önkifejezésre hívja őket.
- Beszélő, gazdag nyelvi környezetet teremt, amely lehetőséget nyújt a gyermek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlődésére.

- Időt ad a gyermekeknek a megnyilatkozásra, tiszteletben tartja egyéni tempójukat és fejlettségüket, ügyel arra, hogy minden gyermek nyelvi szinten is sikerélményhez jusson.
- Támogatja a gyermeki kérdések megfogalmazását, nyitottsággal és türelemmel válaszol rájuk, ezzel is erősítve a kíváncsiságot és a gondolkodás fejlődését.

Az értelmi képességek fejlesztésének elősegítése:

- Játékos, érzelmileg motivált, mozgásos és tevékenykedtető helyzetekben tapasztalatszerzést biztosít, amely elősegíti a gyermek környezete iránti érdeklődését és az ismeretszerzés örömeit.
- A gyermek spontán élményeire, tapasztalataira építve bővíti és rendszerezi azok tartalmát, ösztönzi az új kérdések megfogalmazását és a felfedezés iránti vágyat.
- Tudatosan segíti a gyermekek kognitív képességeinek fejlődését (emlékezet, figyelem, érzékelés, észlelés, problémamegoldás, gondolkodás).
- Megteremti a változatos tevékenységek és együttműködések lehetőségét, amelyek segítik a gondolkodás rugalmasságát, logikáját, az összefüggések felismerését.
- Tiszteletben tartja, hogy minden gyermek a maga módján és tempójában fejlődik, és ezekhez alkalmazkodva nyújt egyéni vagy csoportos támogatást.

Prevenció és együttműködés:

- Figyelemmel kíséri a gyermekek beszéd- és nyelvi fejlődését, különösen a beszédfejlődés, valamint a hallás és látás területét, felismeri az esetleges eltéréseket, és szükség esetén jelzi azokat a megfelelő szakemberek felé.
- Együttműködik a logopédussal és a fejlesztő szakemberekkel az érintett gyermekek nyelvi és értelmi fejlesztésének segítésében.
- Részt vesz az óvodai logopédiai foglalkozások szervezésében és azok hatékonyságának támogatásában.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

Az óvodáskor végére a gyermekek nyelvi és értelmi képességei a természetes élethelyzetekben szerzett tapasztalatok, a gazdag nyelvi környezet és az óvodapedagógus tudatos nevelő munkája hatására jelentősen fejlődnek. A gyermekek:

- Örömmel és aktívan vesznek részt a beszélgetésekben, bátran megnyilatkoznak, kérdeznek, véleményt formálnak.
- Megértik és alkalmazzák az egyszerűbb nyelvi kifejezéseket, beszédük egyre árnyaltabb, kifejezőbb lesz.
- Képesek gondolataikat, élményeiket és érzéseiket szóban megfogalmazni, valamint másokét értelmezni, elfogadni.
- Tudatosan odafigyelnek a másik ember mondanivalójára, képesek kivárni a sorukat, egymás szavait nem szakítják félbe.
- Bővül a szókincsük, fejlődik nyelvi kifejezőkészségük és kommunikációs rugalmasságuk.
- Megfigyeléseik alapján következtetéseket vonnak le, kérdéseikkel érdeklődést tanúsítanak a körülöttük lévő világ iránt.
- Felismernek egyszerűbb összefüggéseket, képesek problémákat észlelni és azokra saját megoldási kísérleteket alkalmazni.
- Megéli a felfedezés, a gondolkodás, a tudás megszerzésének örömét, rácsodálkoznak a világ rendezettségére és szépségére.
- Kialakul bennük a szándék az ismereteik megosztására, tapasztalataik közlésére.
- Kérdéseikkel és kíváncsiságukkal hozzájárulnak a közös gondolkodáshoz, tevékenységekhez.
- Egyre kitartóbban, koncentráltabban tudnak részt venni feladathelyzetekben, játékos tanulási tevékenységekben.
- Nyitottá válnak a közös beszélgetésekre, mesélésre, történetek befogadására.
- Képesek különbséget tenni a valóság és a képzelet világa között, de mindkettőből merítenek gondolati tartalmakat.
- Élményként élik meg a nyelvi játékokat, meséket, verseket, közösen végzett dramatikus tevékenységeket.

A gyermek nyelvi és értelmi fejlődése egy olyan belső érési folyamat, amely során megtanulja értelmezni önmagát, társait és a világot – ebben a folyamatban az óvoda szeretetteljes, elfogadó légköre irányítúként szolgál.

7. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógusok feladatai

Az óvodai nevelés során elsődleges célunk a gyermek tisztelete és személyiségének teljes kibontakoztatása, a gyermeki jogok és méltóság maradéktalan figyelembevételével. A teremtett világ és benne a gyermek fejlődésének támogatása érdekében szeretetteljes, elfogadó, biztonságot nyújtó környezetet alakítunk ki, amely segíti a tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlődését, a tapasztalati úton történő megismerést.

Minden gyermek a Jóisten egyedi ajándéka, ezért különös figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekekre is. Egyéni szükségleteikhez és fejlődési ütemükhöz igazítva tervezzük és szervezzük fejlesztő tevékenységeiket. E személyre szabott gondoskodás révén valósul meg a differenciált fejlesztés, amelyben a szeretet pedagógiája vezérel minket.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A tanulás a gyermekek számára természetes tevékenységformákban – különösen a játékban és a közös élményeken keresztül – történik. A teljes személyiségfejlődést szolgáló nevelésben kiemelt szerepet kap a felfedezés öröme, a cselekvő tanulás és a gyermeki kíváncsiság támogatása. Ezek által a gyermek nemcsak tudásában, hanem lelkiekben is gyarapodik.

7.1. Játék

„A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.”
(Alapprogram)

A játék a kisgyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, amelyet önként, belső indíttatásból, örömszerzés céljából végez. A szabad játék lehetőséget teremt arra, hogy a gyermek megismerje önmagát, a körülötte lévő világot, az emberi kapcsolatokat és a teremtett valóságot. Játék közben a gyermek tapasztalatokat szerez a tárgyak tulajdonságairól,

eseményekről, társas helyzetekről, viselkedési formákról, miközben belső világát, érzelmeit, vágyait és feszültségeit is kifejezésre juttatja.

A játék az élmények feldolgozásának és újraélésének eszköze. A gyermek átalakított formában, saját fantáziájára és tapasztalataira támaszkodva játssza el mindazt, amit megélt – így válik az élmény belső tudássá, lelki gazdagodássá. A játék során a gyermek fejlődik kreativitásában, kezdeményezőkészségében, szabálytudatában, társas kapcsolataiban és kitartásában.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek változatos élményekhez jussanak, hiszen a játék tartalma sokszor a valóságból táplálkozik. Ennek érdekében törekszünk arra, hogy mindennapjaikba beépüljenek az óvodán kívüli tapasztalatszerzések is.

Óvodánkban a szabad játék elsődleges és kiemelt helyet kap. A pedagógus jelenléte a játékban biztonságot adó háttérrel jelent: utánozható mintát mutat, segít, ha szükséges, és elfogadó társaként van jelen. Az óvodapedagógus segítő, kezdeményező, de nem irányító szerepe biztosítja, hogy a játék valóban a gyermek örömforrásává és fejlődésének motorjává váljon.

A játék tere a csoportszoba egésze, amelyet kuckósítás, gyermekek számára elérhető eszközök és esztétikus környezet jellemez. Amikor csak lehetséges, a játék a szabadban – az óvoda udvarán vagy természetes környezetben – folyik tovább. A szabad levegőn végzett mozgásos, megfigyelésen alapuló játékok különösen gazdagítják a gyermek testi-lelki fejlődését, és mélyítik a természet iránti tiszteletét, háláját.

Az óvodáskorban különböző játékfajták jelennek meg egymással párhuzamosan: gyakorló játékok, építő-konstruktív játékok, szerepjátékok, szabályjátékok, valamint tanulási és munka jellegű tevékenységek. Ezek nem válnak élesen szét, hanem egymást kiegészítve támogatják a gyermek fejlődését. A szimbolikus játékok – különösen a szerepjátékok – meghatározóak ebben az életszakaszban, melyekben a gyermek feldolgozza és újraalkotja tapasztalatait.

Nevelő munkánk célja, hogy a gyermekek megtanulják elfogadni, szeretni önmagukat, hiszen csak így tudnak szeretettel fordulni mások felé is. Az együttérzés, a társas együttműködés és a szabályokhoz való alkalmazkodás képessége a játék során formálódik, és szervesen kapcsolódik az evangéliumi értékekhez: az elfogadáshoz, türelemhez, figyelemhez, egymás iránti felelősséghez.

Óvodapedagógusaink feladata a játék területén:

- ***Biztosítja a játék feltételeit:*** megfelelő helyet, időt, eszközöket és nyugodt, inspiráló környezetet teremt a gyermekek számára. Törekszik arra, hogy a játéktevékenységhez

szükséges élményeket, tapasztalatokat minél gazdagabb formában kínálja – figyelembe véve a gyermek érdeklődését és fejlettségét.

- ***Jelen van, mint segítő, együttműködő partner:*** olyan felnőtt, akihez a gyermek bizalommal fordulhat. Jelenléte biztonságot nyújt, támogatása mindig a gyermek egyéni szükségleteihez és fejlődési szintjéhez igazodik. Segítése akkor fejlesztő hatású, ha mértéke és módja nem veszi el a gyermek önállóságát és kezdeményezőkészségét.
- ***Megfigyel:*** a játék során a pedagógus tudatosan és rendszeresen megfigyeli a gyermekek viselkedését, kapcsolatait, játékfolyamatait. Kiemelt figyelemmel kíséri, hogyan alakulnak a társas viszonyok, milyen szerepeket vállalnak a gyermekek, miként dolgoznak fel élményeket, hogyan oldanak meg konfliktusokat. A megfigyelés alapján mélyebb gyermekismeretre tesz szert, mely a személyre szabott nevelés alapja.
- ***Támogatja a játékból kiinduló tanulást és fejlesztést:*** felismeri a játék közbeni spontán tanulási lehetőségeket, és ezekhez igazítva tudatosan tervezett, fejlesztő hatású tevékenységeket is kezdeményezhet. Az ilyen helyzetekben is a játék örömet és szabadságát tartja szem előtt.
- ***Épít a gyermek meglévő tapasztalataira:*** figyelembe veszi a gyermek által más közegből hozott tudást, élményeket és ezekre építve segíti elő a tanulási folyamatokat, a személyiség kiteljesedését.
- ***Tiszteletben tartja a gyermek belső fejlődési ritmusát:*** az egyéni fejlődési utak és különbségek elfogadása, az odafigyelés, a türelem és a szeretet határozzák meg segítő tevékenységét.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- ***Fejlődik önismeretük és szabálytudatuk,*** valamint kialakul az együttjátszás iránti igényük. A közös tevékenységek során megtapasztalják a kapcsolatteremtés örömet, az együttműködés alapjait, és egyre tudatosabban alkalmazkodnak a közösen elfogadott szabályokhoz.
- ***Javulnak társas kapcsolataik,*** a játszócsoportokon belül és azok között is. Képesek egymás játékát elfogadni, kiegészíteni, közösen ötletelni és problémahelyzetekre megoldást keresni. Nyitottabbá válnak a társas együttműködésre, empátiájuk, segítőkészségük erősödik.

- ***Megismerkednek a különböző játékszerek, építőelemek tulajdonságaival*** és ezek ismeretében már bonyolultabb építmények, konstrukciók létrehozására is képesek. Terveznek, kiviteleznek, kitartóan dolgoznak egy-egy alkotásukon.
- ***A szerepjáték válik játékuk meghatározó formájává.*** Önállóan alakítanak ki hozzá teret és eszközöket, vállalják, megosztják, sőt esetenként le is mondanak szerepekről a közös játék érdekében. Fantáziájuk, kreativitásuk és szociális készségeik harmonikusan fejlődnek.
- ***Az ismert meséket többféleképpen feldolgozzák:*** dramatizálják, bábozzák, újrátsszák, továbbgondolják. A mesék világa biztonságot ad, segít az érzelmi feldolgozásban, miközben fejleszti az anyanyelvi kifejezőkészséget, az önbizalmat és az esztétikai érzéket is.
- ***Szabályjátékokat találnak ki,*** és képesek azok szabályait betartani. A szabálytudat erősödésével fejlődik az önfegyelem, a koncentráció és az igazságérzet is.

7.2. Mesélés és verselés

A mese és a vers az óvodai nevelés kiemelkedő eszközei, amelyek életkoruknak megfelelően szólítják meg a gyermekeket, és gazdag hatással vannak érzelmi, értelmi, anyanyelvi és erkölcsi fejlődésükre. A ritmus, a zeneiség, a képekben gazdag nyelvezet, valamint az ismétlődés biztonságot adó jellege révén a gyermek számára a vers és a mese örömforrás és belső erőforrás egyaránt.

A mondókák, gyermekversek, dúdolók mozgással kísérve fejlesztik a gyermeki beszédet, ritmusérzékét, memóriát, miközben erősítik a kötődést a mesélő felnőtthez. A mesehallgatás során a gyermek képzelete szabadon szárnyal, belső képeket alkot, azonosul a szereplőkkel, így tapasztalatokat szerez az érzelmekről, viselkedésformákról, és válaszokat kap a benne munkáló kérdésekre.

Óvodánkban fontosnak tartjuk a mesélés szokásainak, rítusainak kialakítását is, mert ezek segítik a gyermekeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A mese – csakúgy, mint a játék – segíti a szorongások oldását, a konfliktusok feldolgozását, és mintát ad a jó és rossz közötti különbség felismerésére. Ezáltal támogatja az erkölcsi érzék fejlődését, és megalapozza a keresztény értékekhez való viszony kialakulását.

Az óvodapedagógus feladata, hogy életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő, gyermekközpontú, esztétikus, értékes irodalmi anyagokat válogasson, melyek tematikusan

illeszkednek az évkörhöz, a jeles napokhoz, ünnepekhez, népi hagyományokhoz, valamint a mindennapi óvodai élethez. Helyet kapnak a magyar népmesék, népi mondókák, klasszikus és kortárs gyermekirodalmi művek, valamint más népek, nemzetiségek meséi is.

A gyermekek nemcsak hallgatják, hanem dramatizálják, bábozzák, megjelenítik a történeteket, sőt saját meséket, verseket is alkotnak, ami az önkifejezés egyik fontos formája.

Katolikus óvodánkban az irodalmi nevelés keretében különös figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermekek bibliai történetekkel is megismerkedjenek. Minden esetben hangsúlyozzuk, hogy ezek valódi, igaz történetek, amelyek hitünkhöz kapcsolódnak, és Isten szeretetéről, gondviseléséről tanúskodnak. Vallásos témájú gyermekversek és imádságok is szerepet kapnak, melyek mélyítik a gyermekek hitét, segítik istenkapcsolatuk fejlődését.

A mese- és versélmények szervezésének pedagógiai elvei

A kisgyermek irodalmi nevelésének alapja az élményszerűség és a bensőséges, szeretetteljes légkör. A kiscsoportosok beszoktatását segítik az ölbéli játékok, mint a lovagoltatók, simogatók, tapsoltatók, amelyek biztonságot nyújtanak, és megalapozzák a későbbi meséléshez, verseléshez való pozitív viszonyt.

A napi játékfolyamatba szervesen beépül a mese és a vers. A rendszeres, napi szintű mesélés, különösen az elalvás előtti mesehallgatás, érzelmi biztonságot nyújt a gyermekek számára, és lehetőséget ad a belső képek kialakítására, az élmények feldolgozására. A mesehallgatás meghittsége elmélyíti a gyermek és a mesélő pedagógus közötti bizalmi kapcsolatot.

Óvodapedagógusaink feladatai a mesélés és verselés területén:

- ***Naponta meséljen,*** és teremtsen lehetőséget a verselésre is, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait és aktuális érdeklődését.
- ***Gondoskodjon a megfelelő környezeti feltételekről:*** biztosítsa a nyugodt, figyelemre hívó, biztonságot árasztó légkört, kényelmes elhelyezkedést, zavartalan figyelmet.
- ***Példát mutasson a mesélés és verselés minőségében:*** artikulált, tiszta beszéddel, érzelemgazdag előadásmóddal modellezze a helyes nyelvhasználatot.
- ***Válassza meg gondosan az alkalmazott módszereket és eszközöket,*** igazodva a gyermekek fejlettségi szintjéhez, érzékenységéhez, valamint a keresztény értékrendhez.
- ***Támogassa a gyermek nyelvi fejlődését,*** fejlessze szókincsüket, beszédértésüket, kifejezőkészségüket.

- ***Bátorítsa a gyermekeket a mese és vers önálló feldolgozására.***
- ***Adjon lehetőséget a saját mese- és versalkotásra is,*** amelyet mozgással, énekkel, rajzzal, kézműves tevékenységgel is kiegészíthetnek. Ez az önkifejezés egyik fontos formája, amely hozzájárul a gyermek személyiségének kibontakoztatásához.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- ***Érdeklődéssel fordulnak a mesék és versek felé,*** szívesen kéri azok ismétlését, várják a mesehallgatást, aktívan részt vesznek annak feltételeinek megteremtésében.
- ***Kezdenek érzékenyen reagálni a vers és mese hangulatára,*** képi világára, ritmusára; a hallott tartalmat hangzás, érzelem és alkalom egységében fogják fel.
- ***Befogadóból fokozatosan előadóvá válnak,*** örömmel mondanak verset, báboznak, dramatizálnak, szerepeket vállalnak.
- ***Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik,*** képesek nyugodtan, figyelmesen végighallgatni egy-egy történetet.
- ***Összefüggéseket teremtenek:*** követni tudják a folytatásos mesék, verses történetek vagy meseregények cselekményét, felismerik a mesehősök jellemzőit.
- ***A mese világát beépítik játékaikba,*** történeteik szereplőivel tovább játszanak, átélve és feldolgozva a mesében hallottakat.
- ***Önállóan kezdeményeznek mesemondást vagy versmondást,*** akár saját meséket, történeteket is kitalálnak, amelyeket mozgással, ábrázolással is megjelenítenek.
- ***Életkoruknak megfelelő szinten beszélnek,*** szókincsük gazdagodik, kifejezőkészségük fejlődik, artikulációjuk tisztul.
- ***Mesekönyveket szívesen nézegetnek, gondosan bánnak velük,*** felismerik azok értékét, helyét a mindennapjaikban.

7.3. Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodai zenei nevelés célja, hogy a gyermekek érzelmi, értelmi és közösségi fejlődését támogassa az ének, a zene, az énekes játékok és a gyermektánc eszközeivel. Az élményt nyújtó közös éneklés, mozgás és zenehallgatás hozzájárul zenei érdeklődésük felkeltéséhez, hallásuk, ritmusérzékük, mozgáskultúrájuk, valamint esztétikai érzékük fejlesztéséhez.

A zenei nevelésünk alapját a magyar népi gyermekjáték-hagyomány, valamint a keresztény értékrendet közvetítő egyházzene és egyszerű egyházi énekek képezik. Az egyházi év jeles alkalmaihoz kapcsolódó énekek megtanítása segíti a gyermekeket a liturgikus élményekhez való kapcsolódásban, a közös hit megélésében.

Törekszünk arra, hogy a gyermekek játékos tevékenységek során, spontán utánzással, élő zenei minta alapján sajátítsák el a zenei alapokat. A népi mondókák, dalos játékok, kiolvasók és körjátékok segítik a hagyományok megismerését, a szabálytudat és együttműködés fejlődését, valamint az önkifejezés örömét. A néptánc elemekkel gazdagított mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek testtudatát, koordinációját és térérzékelését.

A zenei anyagot gondosan válogatjuk össze, figyelembe véve a gyermekek életkorát, egyéni képességeit és a csoport összetételét. Népdalokat, altatókat, más népek dalait, klasszikus és kortárs zenei műveket is hallgatunk – különös figyelemmel az ünnepekhez, évszakokhoz, eseményekhez illeszkedő válogatásra.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány és az ünnepek meghatározó szerepet töltenek be a nemzeti nevelésben. Élményalapú értékközvetítéssel, a gyermekek korosztályi sajátosságaira építve adjuk át a közösséghez, a nemzeti kultúrához és keresztény hagyományainkhoz való kötődést.

A zenélés, éneklés és mozgás az óvodai mindennapok szerves része: jelen lehet a nap bármely szakában, legyen az reggeli ráhangolódás, szabad játék, pihenés vagy ünnepi alkalom. A gyermekek zenei kreativitását ritmus- és dallamvisszhang, zenei kérdés-felelet, valamint improvizációs játékok révén is fejlesztjük.

Zenei nevelésünk célja, hogy a gyermekek megtapasztalják a közös éneklés örömét, a zene lelket formáló, közösségépítő erejét, és ezáltal gazdagodjanak lelkileg, testileg és szellemileg.

Óvodapedagógusaink feladatai az ének, zene, énekes játék és gyermektánc területén:

- A zenei tartalmakat a gyermekek életkorához, egyéni fejlettségéhez és a csoport összetételéhez igazítva, differenciált módon választja ki.
- Élményszerű, értékközvetítő zenei tevékenységeket tervez és szervez, melyek felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, fejlesztik hallásukat, ritmusérzéküket, mozgáskultúrájukat és zenei ízlésüket.
- A zenei nevelés során előtérbe helyezi a játékoságot, az utánzáson alapuló tanulást és a spontán zenei megnyilvánulások támogatását.

- Ismerteti és átörökíti a magyar népi mondókák, dalok, gyermekjátékok és táncok gazdag világát, figyelmet fordítva a keresztény ünnepkörhöz kapcsolódó énekek és szokások átadására is.
- Támogatja a gyermekek nemzeti és keresztény identitásának alakulását a néphagyományok és az ünnepek élményalapú megélésével.
- Zenei nevelőmunkáját tudatosan tervezi, következetesen dokumentálja és reflektíven értékeli.

Az óvodapedagógus a zenei nevelés területén felkészült, önazonos, hiteles mintát nyújt:

- rendelkezik tiszta intonációjú, megfelelő terjedelmű énekhanggal,
- biztos hangszerhasználattal él (furulya, ritmushangszerek stb.),
- gazdag és igényes gyermekdal- és játékrepertoárt ismer,
- nyitott a szakmai fejlődésre, továbbképzéseken való részvételre.

Zenei tevékenységében törekszik arra, hogy a gyermekekben megszülessen a zene, az éneklés és a közös játék iránti öröm, amely megalapozza az élethosszig tartó művészeti és lelki élmények.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelnek, bátran megnyilvánulnak zenei helyzetekben.
- Felismerik és megkülönböztetik környezetük hangjait, érdeklődést mutatnak a zenei világ iránt.
- Képesek különbséget tenni alapvető zenei fogalompárok között (pl. halk–hangos, magas–mély, gyors–lassú), és ezeket önállóan is alkalmazzák éneklés, beszéd vagy ritmikus mozgás során.
- Tudnak dallamot indítani, magasabban vagy mélyebben énekelni, megfigyelik a hangmagasság változásait.
- Felismerik és értelmezik az egyenletes lüktetés és a dal ritmusa közötti különbséget.
- Képesek egyszerű ritmusmotívumok visszatapsolására, ritmusérzékük fejlődik.
- Érzékennyé válnak az énekhangok, beszédhangok különböző hangszínére – megkülönböztetik az óvodapedagógus és társaik hangját.
- Harmonikus mozgással, esztétikusan vesznek részt énekes játékokban, népi gyermekjátékokban, táncos tevékenységekben.

- Képesek egyszerű mozgássorokat, táncelemeket örömmel, pontos utánzással, esztétikusan végrehajtani.
- Nyitottságot mutatnak más kultúrák zenei világa iránt – különös tekintettel a német nemzetiségi nevelés keretében megismert magyarországi német kultúrkincre, dalokra és gyermekjátékokra.
- Ismernek és önállóan is használnak egyszerű ütőhangszereket, amelyeket játékos formában, kedvük szerint beépítenek tevékenységeikbe.
- Élvezettel vesznek részt énekes játékokban, kezdeményeznek zenei tevékenységeket.
- Felszabadultan, gátlások nélkül énekelnek, örömet találnak a közös zenei élményekben.

7.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A manuális tevékenység sokrétű fejlesztési lehetőséget kínál az óvodás gyermek számára. Ide tartozik a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka különféle formái, valamint a vizuális művészeti élmények, a népművészet, a nemzeti hagyományok, szimbólumok és a vallási ünnepkörök képi világa. A vizuális tevékenységek a gyermek személyiségfejlődésének, önkifejezésének és kreativitásának kiemelkedő eszközei.

Célunk, hogy a gyermekek szabadon, belső élményeikből kiindulva, élményszerűen és önkéntelenül fejezhessék ki magukat. A belső képek gazdagítása, az alkotás öröme és az önálló tapasztalatszerzés megalapozza a fantázia, az emlékezet és a gondolkodás fejlődését.

A csoportszobában biztosítjuk az állandó, jól elkülönített alkotásarkot, ahol a gyermekek a nap bármely szakaszában – érdeklődésüknek megfelelően – választhatnak a technikák és eszközök közül. A szükséges anyagokat elérhető módon helyezzük el, azok látványa is alkotásra ösztönöz.

Fontos feladatunk, hogy megismertessük a gyermekeket különböző anyagokkal, eszközökkel és technikákkal. A szabad kísérletezéshez támogatást és biztonságot nyújtunk, a fejlődési ütemükhöz igazodva. Egyéni igényeiket figyelembe vesszük, szükség esetén segítséget nyújtunk, de lehetőséget adunk az önálló próbálkozásra is.

Bátorítjuk a szándékos képalakítást, élményekhez, évszakokhoz, ünnepekhez, bibliai történetekhez vagy környezeti megfigyelésekhez kapcsolódó témákkal. Örömmel támogatjuk a gyermekek együttműködését közös alkotásokban, valamint a játékhoz készített kellékek, díszletek, búvóhelyek, térelemek kialakításában.

Az elkészült alkotások bemutatása is fontos számunkra. Ez segíti az önbizalom és a közösséghez tartozás érzésének erősödését. Ünnepi alkalmakhoz kötődően lehetőséget adunk ajándékok készítésére is, amelyek a szeretet, az odafigyelés és az önkifejezés eszközeivé válnak.

A gyermekek figyelmét tudatosan irányítjuk a környezet szépségeire – a természetre, az időjárási jelenségekre, növényekre, madarakra, állatokra –, ezzel is gazdagítva képi világukat. Fontos számunkra a népi díszítőművészet elemeinek megismertetése, valamint a nemzeti jelképek, keresztény ünnepek és szimbólumok vizuális megjelenítése.

Kiemelt nevelési feladatunk a fenntarthatóságra való nevelés: az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek, újrahasznosítható eszközök használatát. Támogatjuk a kreatív gondolkodást, az új megoldások keresését, és olyan vizuális tevékenységeket kínálunk, amelyek a környezettudatosságra és a felelős, tudatos anyaghasználatra nevelnek.

Óvodapedagógusaink feladatai a vizuális és manuális tevékenységek területén:

- Élmenyteli, szabad önkifejezést biztosító tevékenységeket kínál, amelyek során a gyermekek megtapasztalhatják az alkotás örömét.
- Biztosítja az alkotáshoz szükséges anyagokat, eszközöket – elérhető módon és inspiráló környezetben.
- Tudatosan építi be a vizuális nevelésbe a természetes anyagok, termékek, újrahasznosítható anyagok használatát, elősegítve ezzel a környezettudatos gondolkodás és a fenntarthatóság alapjainak megerősítését.
- Segíti a gyermekeket az anyagokkal, eszközökkel és technikákkal való ismerkedésben, igény szerint egyénileg támogatja őket.
- Ösztönzi a gyermekeket belső élményeik, tapasztalataik vizuális megjelenítésére, saját ötleteik megvalósítására.
- Támogatja a közös kompozíciók, játékeszközök, díszletek, téralakítási elemek létrehozását, és teret ad az együttműködésnek.
- Felhívja a gyermekek figyelmét a természet szépségeire, a környezetben megfigyelhető jelenségekre, a keresztény ünnepek és a népi hagyományok képi világára.
- A vizuális nevelés során lehetőséget teremt a nemzeti jelképek, a népi motívumok és a vallási ünnepek szimbólumainak megismerésére.

- A gyermekmunkák bemutatásával hozzájárul a pozitív énkép, az önbizalom és a közösséghez tartozás érzésének erősítéséhez.
- Figyelemmel kíséri a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, tevékenységeit differenciált módon támogatja.
- Munkájában törekszik a gyermekek kreativitásának, problémamegoldó gondolkodásának fejlesztésére, az új megoldások keresésének ösztönzésére.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen és örömmel alkotnak, kifejezik belső élményeiket, tapasztalataikat különböző képi formákban.
- Ismerik és használják az alapvető képzőművészeti technikákat (rajzolás, festés, mintázás, vágás, ragasztás, építés).
- Tapasztalatot szereznek különféle anyagok és eszközök használatában, felismerik azok tulajdonságait.
- Önállóan választanak az alkotási lehetőségek közül, képesek végiggondolni és megvalósítani elképzeléseiket.
- Részt vesznek közös kompozíciók létrehozásában, együttműködnek társaikkal.
- Használják a természet adta anyagokat, újrahasznosítható eszközöket, és érzékenyvé válnak a környezeti értékek iránt.
- Felismerik a környezet szépségeit, észreveszik az évszakok változásait, megfigyeléseik hatással vannak képi megjelenítéseikre.
- Érdeklődnek a magyar népi motívumok, nemzeti szimbólumok, valamint a keresztény ünnepkör képi világa iránt.
- Alkotásaikban megjelenik a fantázia, a kreativitás és az egyéni látásmód.
- Saját munkáikat és társaik alkotásait is értékként képesek megélni, örömmel mutatják be azokat.

7.5. Mozgás

“A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.”

(Alapprogram)

A mozgás a kisgyermekkorai fejlődés egyik legmeghatározóbb alapterülete, amely szorosan összekapcsolódik az értelmi, érzelmi és szociális fejlődéssel. Katolikus óvodánk nevelőmunkájában kiemelt szerepet kap a gyermek természetes mozgásigényének kielégítése, a mozgás megszerettetése, az örömteli testmozgás mindennapi biztosítása.

Óvodánkban a mozgás alapvető szervezeti formái:

- spontán, szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységek,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
- szervezett mozgásos tevékenység

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, népi játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. Ezek a mozgásformák nemcsak a testi képességeket fejlesztik, hanem a ritmusérzéklet, esztétikai érzéklet és közösségi élményt is nyújtanak. A mindennapos testmozgás a csoportszobában és az udvaron is megszervezhető.

Az óvodáskor a mozgásfejlődés, a nagymozgások és a finommotorika érésének, a mozgáskoordináció megalapozásának szenzitív időszaka. E fejlődési sajátosságok figyelembevételével törekszünk változatos, érzelmi biztonságot nyújtó, játékos mozgáslehetőségek biztosítására, amelyeket a gyermek örömmel végezhet.

A rendszeres testmozgás elősegíti:

- az alapvető mozgásformák (járás, futás, ugrás, mászás, dobás, egyensúlyozás stb.) megerősödését,
- a testi képességek (erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség, mozgáskoordináció) fejlődését,
- a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulását,
- a gyermek szervezetének növekedését, teherbíró képességét és az egészség megőrzését.

A mozgásban rejlő fejlesztő lehetőségek túlmutatnak a testi nevelésen: elősegítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, az önkontroll és figyelem fejlődését, a szabálytudat kialakulását, a kooperációt, a társas kapcsolatok gazdagodását. A közös mozgásos játékok

öröme erősíti a közösséghez tartozás élményét, az egymásra figyelmet, egymás segítségének szándékát.

A mindennapos testnevelés keretében irányítottan, de játékosan és élményszerűen biztosítjuk a mozgás lehetőségét. Ez mindig a gyermek életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlettségi szintjéhez igazodik. Fontos számunkra a kooperatív mozgásformák alkalmazása, amelyek játékosan fejlesztenek, ugyanakkor a közösségi élet szabályait is erősítik.

A szabad játék során megvalósuló önkéntes mozgás a gyermek egyik legtermészetesebb megnyilvánulási formája, ezért nagy gondot fordítunk a napirend mozgásra is lehetőséget adó, rugalmas kialakítására. Tudatosan kihasználunk minden adódó lehetőséget a mozgás beépítésére: kint és bent, egyénileg és csoportosan, irányítva és spontán.

Fontosnak tartjuk a friss levegőn való tartózkodás biztosítását, amely lehetőséget teremt a szabad mozgásra, játékokra, kirándulásokra, természeti környezetben való tevékenykedésre is. Ezzel is hozzájárulunk a gyermek testi-lelki egészségének megőrzéséhez, a természet szeretetére neveléshez, a teremtet világ iránti hála és felelősség kialakulásához.

Óvodapedagógusaink feladatai a mozgás területén:

- Tudatosan építi be a mozgást a gyermek mindennapjaiba, figyelembe véve az egyéni fejlettségi szintet, életkori sajátosságokat és a gyermek természetes mozgásigényét.
- Életkornak és fejlettségi szintnek megfelelő mozgásos tevékenységeket, játékokat kínál, amelyek örömteliek, motiválóak és sokoldalúan fejlesztik a gyermek mozgáskultúráját.
- A spontán és irányított mozgásformákat egyaránt támogatja, és biztosítja a játékos mozgás lehetőségét az óvodai nap minden szakaszában.
- Elősegíti a gyermekek mozgásos önkifejezését, kreativitását, különösen a zenei, táncos mozgásformákban (pl. néptánc).
- Tudatosan alkalmazza a játékba ágyazott mozgásfejlesztés eszközeit (pl. mozgásos körjátékok, utánzó mozdulatsorok, kooperatív mozgásos feladatok).
- Támogatja a helyes testtartást, izomegyensúly kialakulását, segíti a mozgásos szokásrendszer (öltözés, cipőcsere, mozgáshoz való alkalmazkodás) kiépülését.
- Olyan biztonságos és inspiráló környezetet teremt, amely ösztönzi a gyermekeket a mozgásra, szabad levegőn való aktív részvételre.
- Kiemelt figyelmet fordít a differenciálásra, a mozgásfejlődés eltérő ütemére, szükség esetén egyéni vagy kiscsoportos fejlesztést végez.

- Tudatosan használja a természetes környezetet (udvar, kirándulás, séták) mozgásos tapasztalatszerzésre és környezeti nevelésre.
- Szükség esetén együttműködik fejlesztőpedagógussal vagy mozgásterapeutával a sajátos nevelési igényű, vagy mozgásfejlődésükben elmaradt gyermekek támogatásához.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel, aktívan vesznek részt mozgásos tevékenységekben, játékokban, kezdeményeznek és követnek is mozgásformákat.
- Ismerik, alkalmazzák az alapvető természetes mozgásformákat: járás, futás, ugrás, mászás, gurulás, dobás, egyensúlyozás stb.
- Mozgásuk egyre összerendezettebb, célszerűbb, testtudatuk erősödik, testükhöz és testrészeikhez való viszonyuk fejlődik.
- Képesek mozdulatokat utánozni, mozgássort követni, összetettebb mozgásfeladatokat is végrehajtani.
- Egyre ügyesebbek a térben való tájékozódásban, irány- és helymeghatározásban.
- Kialakul a helyes testtartás igénye, fejlődik az állóképességük, izomegyensúlyuk, mozgásuk ritmikusabbá, koordináltabbá válik.
- Szívesen vesznek részt népi játékokban, táncos mozgásokban, a ritmusra való mozgásban – fejlődik ritmusérzékük, zenei-mozgásos kreativitásuk.
- Élvezettel mozognak a szabadban, önállóan választanak és végeznek mozgásos játékokat, eszközöket is kipróbálnak.
- Egyre hosszabb ideig képesek kitartó mozgásra, önállóan is törekszenek az akadályok leküzdésére.
- Együttműködnek társaikkal mozgásos játékokban, figyelnek a szabályokra és mások testi épségére.
- Tudják, hogyan kell balesetmentesen használni a mozgásos eszközöket és játékokat.

7.6. Külső világ tevékeny megismerése

Óvodai nevelésünk célja, hogy a gyermekek szeretetteljes, tevékeny kapcsolatba kerüljenek a teremtett világgal. A környezet megismerése során fejlődik érzékelésük, megfigyelőképességük, gondolkodásuk, szókincsük, személyiségük. Élményekre, tapasztalatokra, felfedezésekre építünk, miközben a gyermekek alakuló értékrendjében a természet tisztelete és a teremtett világ iránti felelősség is megjelenik.

A teremtés szépségeire való rácsodálkozásban hitünket is közvetítjük: a Jóisten ajándékaként szemléljük a világot, s arra nevelünk, hogy felelősen gondozzuk, óvjuk mindazt, amit kaptunk.

Természeti, társadalmi és tárgyi környezet megismerése

A gyermeki kíváncsiságra, élményszerű tapasztalatszerzésre alapozva ismerkedünk a természeti, társadalmi és tárgyi környezettel. Az érzékelés, mozgás, cselekvés, játék, közvetlen megfigyelések és tapasztalatok során a gyermek felfedezi:

- a természet törvényszerűségeit (évszakok, időjárás, élővilág),
- az emberi kapcsolatok rendszerét (család, óvoda, lakóhely),
- a tárgyi világ rendjét és funkcióit (közlekedési eszközök, munkaeszközök, épületek stb.).

Helyi értékek megismerése – Bodajk, mint élő környezet

Séták és kirándulások során megismerjük Bodajk nevezetességeit, például:

- a templomokat és azok környezetét – fontos számunkra, hogy a gyermekek a szent helyeket tisztelettel közelítsék meg, a templomokban rendezett kiállításokat is megtekintjük, amennyiben azok életkoruknak megfelelőek,
- a Kálváriát, a tavat, a szoborparkot, más helyi intézményeket,
- megfigyeljük a közlekedési eszközöket, közlekedési szabályokat,
- gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait, biztonságos viselkedést,
- megismerkedünk a helyi ünnepekkel, hagyományokkal (advent, húsvét),
- betekintést nyerhetünk helyi foglalkozásokba, családi munkavégzésbe.

Természetmegfigyelés, állat- és növényismeret

A közeli környezet kiváló lehetőséget nyújt a természet élményszerű felfedezésére:

- Háziállatok életének, hasznosságának megfigyelése helyi lehetőségek révén.

- A szomszédos vadasparkban tett kirándulás során az erdei állatok életével ismerkedünk meg.
- A zöldséges és virágoskertünkben lehetőség van növények gondozására.
- Vásárlások alkalmával a zöldség-gyümölcsboltokban ismerkedünk a terményekkel.
- Közös tevékenységek során készítünk zöldség- és gyümölcssalátát.
- Aktív részvételre hív a rügyezettetés, hajtás, kukoricatörés, csuhészedés, szüretelés, csipkebogyószedés.
- Bepillantunk a természet változásaiba az akváriumok, terráriumok, élősarok, udvari növények gondozásán keresztül.
- Rendszeresen gyűjtögetünk (termések, levelek, kavicsok), majd gyönyörködünk a begyűjtött kincsekben.
- Képeskönyvek, fényképek nézegetése során megidézzük a régmúlt idők élőlényeit is (pl. dinoszauruszok).

Tágabb világ megismerése

A gyermekek nyitottságát támogatjuk a tágabb világ felfedezésére is:

- Kirándulásokat szervezünk állatkertbe, tropicariumba, hogy a gyermekek megismerjék az egzotikus tájak élővilágát is.
- Távolabbi célpontok: Székesfehérvár, Veszprém, Budapest, Fehérvárcsurgó, Velencei-tó, ahol kulturális és természeti értékekkel ismerkedünk.
- Felfedezzük a felgyorsult világot, mint az űrhajók, csillagok, közlekedési eszközök (metró, hajó, repülő, vonat).

Matematikai tapasztalatok és érzékelés fejlesztése

A környezet megfigyelése során fejlődik a gyermek forma-, szín-, mennyiség- és térérzékelése is. A különböző évszakok, természeti jelenségek, tárgyak vizsgálatakor a gyerekek megtapasztalják:

- az alakokat, színeket, formákat, nagyságokat, mennyiségeket, irányokat,
- rendszerezést, osztályozást, sorba rendezést,
- a gondolkodási műveletek fejlődését.

Testi épség, egészséges életmód alapjai

A test és érzékszervek megismerése, a testséma tudatosítása fontos személyiségfejlesztési cél. Az érzékszervek, testrészek tisztántartása során megismerkedünk a higiénés szokásokkal és az orvosi munka jelentőségével.

A család, mint elsődleges szociális közeg különös figyelmet kap: a gyermek megismeri nevét, lakóhelyét, családtagjait – ez identitásának és érzelmi biztonságának alapja.

Teremtésvédelem és környezettudatosság

Mindennapjaink része a környezet tiszteletére, védelmére való nevelés. Fontos tevékenységek:

- szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás,
- természetes anyagok kreatív használata (alkotás, dekorálás),
- kertgondozás, növény- és állatápolás,
- ünnepek előtti készülődés (nagytakarítás, környezet szépítése),
- rend és tisztaság fenntartása a csoportszobában és az udvaron.

Környezeti nevelésünk nem csupán a gyermekeket, hanem az óvoda dolgozóit és a szülőket is megszólítja. A pozitív példaadás kiemelten fontos, hiszen a kisgyermek elsősorban utánpótlással tanul.

Tudjuk, hogy a jövő világot ma neveljük, ezért különösen fontos számunkra, hogy a természet iránti szeretet, a gondoskodás és felelősség már óvodás korban gyökeret verjen.

Óvodapedagógusaink feladata a külső világ tevékeny megismerése területén:

- ***Biztosítja a közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségét:*** élményszerű megfigyelések, vizsgálódások, kirándulások, séták, tevékeny részvétel a természet körforgásában. Tudatosan tervezi a gyermekek környezeti élményeit évszakonként és életkori sajátosságokhoz igazítva.
- ***A gyermekek érdeklődéséből kiindulva irányítja a megismerési folyamatokat:*** kérdéseket tesz fel, beszélgetéseket kezdeményez, bővíti a szókincset, fejleszti a gondolkodást, támogatja az önálló véleményalkotást.
- ***Modellt nyújt a teremtett világ iránti tiszteletre, gondoskodásra és felelősségvállalásra:*** személyes példájával alakítja a gyermekek értékrendjét (pl. természetkímélő magatartás, takarékoság, növények, állatok szeretete).
- ***Tudatosan tervez környezeti nevelést szolgáló tevékenységeket:***

- állat- és növénymegfigyelések (háziállatok, vadaspark, kert),
- terménygyűjtések, kerti munkák, rügyeztetés, csíráztatás, betakarítás,
- ünnepekhez, évszakokhoz kötődő tevékenységek szervezése,
- az élő és élettelen világ különbségeinek bemutatása,
- szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás gyakorlása.
- ***Lehetőséget biztosít a szűkebb és tágabb környezet felfedezésére:***
 - Bodajk helyi értékeinek megismerése (templom, Kálvária, tó stb.),
 - kirándulások, közlekedési eszközök megismerése (helyben és távolabbi helyszíneken),
 - kiállítások, múzeumok, természeti és kulturális értékek látogatása.
- ***Kiemelten kezeli a szociális és erkölcsi nevelést is a környezeti nevelés során:***
 - egymásra figyelés, közös szabályalkotás a természetben való tartózkodás során,
 - más élőlények tisztelete, óvása, védelme,
 - együttműködés csoportos tevékenységekben.
- ***Tudatosan használja a képek, fényképeket, digitális eszközöket*** az ismeretbővítéshez, de ezek használatát mindig arányosan és élményszerűen illeszti a közvetlen tapasztalatok mellé.
- ***Fejleszti a gyermekek gondolkodását matematikai tapasztalatok nyújtásával:***
 - mennyiségek, formák, színek, téri irányok megfigyelése, csoportosítása, rendszerezése, összehasonlítása.
- ***Segíti az egészséges életmódra nevelést:***
 - testrészek, érzékszervek megismerése, funkcióik felfedezése,
 - testápolási, higiéniai szokások kialakítása,
 - helyes táplálkozással kapcsolatos beszélgetések, salátakészítések.
- ***Támogatja a gyermek identitásának alakulását:***
 - saját név, család, lakóhely megismerésének segítése,
 - pozitív attitűd kialakítása a szülőföld és a nemzeti értékek iránt.
- ***Kapcsolatot épít a családokkal és más szakemberekkel*** (pl. helyi termelők, vadaspark dolgozói, múzeumpedagógusok) a környezeti nevelés elmélyítéséhez, és bevonja a szülőket a természethez kapcsolódó közös programokba.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

Az óvodás gyermek:

- **Érdeklődéssel fordul környezete felé**, örömmel figyeli meg a természet jelenségeit, az élő és élettelen világ történéseit, változásait.
- **Életkorának megfelelően ismeri közvetlen környezetét** (család, óvoda, lakóhely), annak jellemző jegyeit, fontosabb nevezetességeit, eseményeit.
- **Tapasztalatokat szerez a természeti világ működéséről**: felismeri az évszakok változásait, időjárási jelenségeket, azok hatását a növényekre, állatokra és emberre.
- **Alapvető ismeretekkel rendelkezik a növények és állatok világáról**: felismer néhány gyakori növényt és állatot, tudja, mire van szükségük az életben maradáshoz, és hogyan kell velük bánni.
- **Kialakul benne a természet iránti tisztelet és felelősségtudat**: óvja, védi a környezetét, gondozza a növényeket, állatokat, betartja a természetben való viselkedés szabályait.
- **Érdeklődik a távolabbi világ iránt is**: ismer néhány egzotikus állatot, más kultúrákat, közlekedési eszközöket; nyitott a világ sokszínűségének elfogadására.
- **Szívesen vesz részt kirándulásokon, közös megfigyelésekben, gyűjtögetésekben**, és képes élményeit szóban vagy rajzban kifejezni.
- **Fel tudja sorolni saját testének főbb részeit**, ismeri érzékszerveit, azok funkcióit, és alapvető ismeretei vannak a testápolás fontosságáról.
- **Ismeri és használja a közlekedés alapvető szabályait**: biztonságosan közlekedik gyalogosan, ismer néhány közlekedési eszközt, azok működését.
- **Kialakul benne a családhoz, otthonhoz, hazához való kötődés**: ismeri nevét, lakcímét, szülei nevét, és büszkén beszél családjáról, óvodai közösségéről.
- **Tisztában van az alapvető környezetvédelmi szabályokkal**: ismeri a szelektív hulladékgyűjtés alapjait, újrahasználatra példákat tud mondani, érzékenyebbé válik a természet védelmére.
- **Képes egyszerű ok-okozati összefüggések felismerésére** (pl. mi történik, ha nem öntözzük meg a növényeket, ha elszennyezzük a vizet stb.).
- **Kialakul benne a rend iránti igény**: törekszik környezete rendben tartására, értékeli a tiszta, esztétikus környezetet.

7.7. Munka jellegű tevékenységek

A kisgyermek számára a munka természetes módon, játékos formában épül be a mindennapokba. A játékból kiindulva válik szokássá, és a személyiségfejlődés egyik fontos eszközeként szolgál. A tevékenységek során a gyermek nemcsak önmagát, hanem a közösséghez fűződő kapcsolatát is alakítja, miközben megtapasztalja a szolgálat örömét, a másokért végzett munka értékét.

Az óvodás gyermek számára minden olyan feladat végezhető, amely testi épségét nem veszélyezteti, és amelyhez kedvet érez, örömmel, szívesen végzi. Ilyenek lehetnek például az önkiszolgálás, az óvodapedagógus és a dajka segítése, a társak támogatása, a megbízatások teljesítése (naposság, növény- és állatgondozás stb.). Ezek a tevékenységek hozzájárulnak a gyermek felelősségtudatának és önállóságának fejlődéséhez.

A munkafolyamat során a gyermekek megismerkednek az alapvető munkaszervezési elemekkel, az eszközök helyes használatával és a tevékenységek célszerű sorrendjével. Mindez gyakran egybeesik a játékkal és a spontán tanulással. A munkavégzés közben fejlődik bennük az együttműködés, a közösséghez való alkalmazkodás képessége, valamint a dolgozó ember, a munka értékének tisztelete.

A gyermekek először saját szükségleteik kielégítésére végeznek feladatokat, de az óvodapedagógus és a dajka szeretetteljes irányítása mellett fokozatosan megtanulják, hogyan lehet örömmel és önként mások javára is tevékenykedni. Így alakul ki bennük a kötelességtudat, a szolgálatkészség, valamint olyan belső tulajdonságok és készségek, mint a kitartás, a felelősségvállalás, az önállóság és a céltudatosság.

A munka jellegű tevékenységek kiváló lehetőséget kínálnak a beszélgetésekre, az ismeretszerzésre és az anyanyelvi nevelésre. Emellett hozzájárulnak az egészséges életmódra neveléshez, valamint a teremtett világ védelmére irányuló környezeti neveléshez. Az aktív mozgás és a munkafolyamatokban való részvétel fejleszti a gyermekek izom- és csontrendszerét, növeli ellenálló képességüket, és segít az egészséges testi-lelki fejlődésben.

A munka során szerzett tapasztalatok megalapozzák a gyermek pozitív életszemléletét, és hozzájárulnak ahhoz, hogy örömmel, felelősséggel és nyitott szívvel forduljanak embertársaik felé.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek munkatevékenysége olyan élményszerű, fejlesztő folyamat legyen, amely:

- önkéntes alapon történik
- aktív részvételre ösztönöz
- játékos formában történik
- konkrét tapasztalatszerzést tesz lehetővé
- sikerélményt és megerősítést nyújt
- rendszeresen, a mindennapok részeként jelenik meg
- nem veszélyezteti a gyermek testi épségét

A munka jellegű tevékenységek főbb területei:

- Önkiszolgáló feladatok, amelyek végigkísérik az óvodai életet. Ezek elősegítik a gyermek önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának és felelősségérzetének fejlődését.
- Naposi teendők, mint közösségi megbízatások. A naposi munka négy éves kortól fokozatosan kerül bevezetésre. A napos segít az étkezések előkészítésében, a tálalásnál, a terem rendjének kialakításában. Ez a szerep erősíti a közösségért végzett szolgálat jelentőségét.
- Az élő környezet rendszeres gondozása, amely a környezeti nevelés fontos része. Ide tartozik az élősarok ápolása (növénylocsolás), valamint a kert gondozása (virágok, zöldségek ültetése, gondozása).
- Szezonális és hagyományörző feladatok, amelyek az évszakokhoz, ünnepekhez és helyi szokásokhoz kapcsolódnak. Ilyenek például a levélsöprés, diógyűjtés vagy más természetközeli tevékenységek.
- Az egészséges életmódhoz kapcsolódó munkák, mint például a befőzés, zöldség- és gyümölcssaláta készítése. Ezek során a gyermekek élményszerű módon ismerkednek meg az egészséges táplálkozással és az ételkészítés alapjaival.
- A csoporthagyományokhoz kötődő közös tevékenységek, mint az ünnepi készülődés, díszítés, teremrendezés vagy takarítás. Ezek során fejlődik a gyermek esztétikai érzéke, közösségi felelőssége és együttműködési készsége.
- A csoportszoba és az öltöző rendjének fenntartása, amelyre folyamatosan figyelmet fordítunk. Ez segíti a gyermekeket a környezetük iránti felelősség kialakításában, valamint a közösségi normák elfogadásában.

- Egyéni megbízatások, amelyek a gyermekek személyiségéhez, aktuális állapotához igazodva kerülnek kijelölésre. Ezek az önállóság, a döntési képesség és a belső motiváció fejlesztését szolgálják.

Az óvodapedagógusaink feladatai a munkatevékenység támogatásában:

- Támogatja a gyermek önálló szükségleteiből fakadó munkavégzését, különös tekintettel az önkiszolgálásra és az önállóság fejlődésére.
- Figyelemmel kíséri és segíti a gyermekek munkára irányuló próbálkozásait, tudatos nevelői jelenléttel és együttműködéssel támogatja őket az önálló cselekvésben.
- A vegyes életkorú csoportokban differenciáltan szervezi meg a feladatokat, biztosítva, hogy a munkatevékenységek igazodjanak a gyermek életkorához, fejlettségi szintjéhez, aktuális fizikai és érzelmi állapotához. Szükség esetén rugalmasan alkalmazkodik az egyéni szükségletekhez.
- Gondoskodik a munkatevékenységekhez szükséges, gyermekek számára biztonságosan használható eszközök biztosításáról és folyamatos bővítéséről.
- Biztosítja az eszközök megfelelő tárolását, hogy azok a gyermekek számára könnyen hozzáférhetők, ugyanakkor biztonságosan elérhetők legyenek.
- Aktívan együttműködik a gyermekekkel, jelen van a tevékenységben, bátorít, segít, példát mutat.
- Folyamatosan és fejlesztő módon értékeli, a gyermek saját fejlettségi szintjéhez mérten ad konkrét, reális visszajelzést, megerősítést, biztatást.
- Tudatosan neveli a gyermekeket a munka megbecsülésére, saját és mások munkájának tiszteletére, ezáltal is formálva a közösségi érzést.
- Támogatja a gyermekeket abban, hogy önálló véleményük kialakuljon, és ezt bátran ki is tudják fejezni, ezzel elősegítve a kommunikációs képesség fejlődését.
- Formálja a gyermekek igényét környezetük rendben tartására, segít felismerni a tisztaság és a rend jelentőségét, amely a teremtet világ megbecsülésének is része.
- Kapcsolatot épít a családokkal, megismeri a szülők munkáját, és ezáltal is közelebb hozza a gyermekhez a munka értékét, társadalmi szerepét.
- Tudatosan fejleszti a gyermekek munkához szükséges készségeit, képességeit és jellemző tulajdonságait, mint a kitartás, türelem, önállóság, céltudatosság, felelősségvállalás, munkakedv, munkaszeretet, kötelességtudat, közösségi kapcsolatok, együttműködési készség, valamint a döntéshozatal képessége.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Szívesen vállalnak egyéni megbízatásokat, és azokat felelősségteljesen, örömmel teljesítik.
- Figyelmet fordítanak saját megjelenésükre és környezetük rendezettségére.
- Naposi teendőiket önállóan és igényesen végzik, érzékelik a közösségért végzett munka értékét.
- Megtanulják a különböző eszközök és szerszámok célszerű és biztonságos használatát, ezzel is fejlődik gyakorlati tudásuk és önbizalmuk.
- Kialakul bennük a munka iránti pozitív attitűd, örömmel dolgoznak, megbecsülik mások munkáját is.
- Szeretettel fordulnak az élőlények felé, gondozzák a növényeket, felismerik a természet védelmének fontosságát.
- Ismerik szüleik foglalkozását, és szívesen osztják meg ezekkel kapcsolatos élményeiket, gondolataikat.
- A munkát örömteli, értékes tevékenységként élik meg, amelyben kibontakozhatnak, és amely hozzájárul személyiségük gazdagodásához.

7.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

“A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.”
/Alapprogram/

Az óvodában a tanulás folyamatos, életszerű, elsősorban utánzásos, játékos és tapasztalati alapú. Spontán és szervezett formában is megvalósul, hiszen minden nevelési helyzet tanulási lehetőséget rejt magában. A gyermekek a mindennapok során, természetes és szimulált helyzetekben, kirándulásokon, megfigyeléseken és az óvodapedagógus által irányított tevékenységekben fedezik fel önmagukat és a körülöttük lévő világot.

A tanulás célja a gyermek tapasztalatainak gazdagítása, képességeinek fejlesztése, személyiségének sokoldalú kibontakoztatása. A játék kiemelt szerepet kap, hiszen ebben

fejlődnek a gyermek értelmi képessége, emlékezete, fantáziája, szabálytudata, valamint érzelmi világa is.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- Utánzásos tanulás, minta- és modellkövetés – viselkedési normák, szokások, erkölcsi értékek elsajátítása példákon keresztül.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés – a gyermek természetes kíváncsiságára építő tanulási forma.
- Játékos, cselekvéses tanulás – gyakorlati tevékenységeken keresztül történő ismeretszerzés és képességfejlesztés.
- Kérdésekre és válaszokra épülő tanulás – a gyermek érdeklődéséből kiinduló ismeretbővítés, párbeszédes formában.
- Óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés – tervezett tanulási helyzetek, amelyek során a pedagógus segíti a környezet mélyebb megértését.
- Gyakorlati problémamegoldás – helyzetek és feladatok, amelyekben a gyermek saját megoldási módokat keres, kipróbál, tapasztalatokat gyűjt.

A tanulás alapfeltétele a gyermek aktív részvétele. Fontos, hogy a tanulási folyamat során sok érzékszervre ható, cselekvéses és élményszerű tapasztalatszerzés valósuljon meg, amelyben kibontakozhat a gyermek kíváncsisága, alkotókedve, kreativitása.

Óvodapedagógusaink feladatai:

- biztosítja a felfedezés és a kreatív gondolkodás lehetőségét;
- az egyéni fejlődési ütemhez igazodva választja ki az eszközöket és módszereket;
- változatos tanulási helyzeteket teremt (pl. játék, megfigyelés, beszélgetés, problémahelyzet);
- figyelembe veszi a gyermekek előzetes tudását, érdeklődését, motiváltságát és életkori sajátosságait;
- a tanulás során cselekvéses tapasztalatszerzést kínál (pl. séta, kirándulás, kipróbálás);
- tudatosan ösztönöz a gondolkodásra, az önálló véleményalkotásra.

A tanulási folyamat során alkalmazott eszközök és módszerek építenek a gyermek meglévő ismereteire, ösztönzik őket az aktív részvételre és a gondolkodási műveletek alkalmazására. A

játékos, élményalapú tanulás hozzájárul ahhoz, hogy a gyermek nyitott, érdeklődő és motivált maradjon a későbbi iskolai tanulás során is.

Az óvodapedagógus értékelő tevékenysége fejlesztő jellegű, egyéni visszajelzései konkrét cselekvésre és teljesítményre épülnek. Megfigyelésen alapuló, reális értékeléssel segíti a gyermek fejlődését, személyiségének kibontakozását, figyelembe véve a gyermeki egyéniséget, és bátorító, biztató légkört teremtve.

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek nevelése fontos szerepet tölt be a fejlesztési munkában. A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében fokozottabb odafigyelést, differenciált bánásmódot biztosítunk.

Adminisztrációs és dokumentációs feladatok:

Az óvodapedagógus pedagógiai munkájához kapcsolódóan elvégzi a nevelőmunkához szükséges adminisztrációs és dokumentációs feladatokat. A gyermekek fejlődésének nyomon követését, a pedagógiai tervezést és az intézményi dokumentáció vezetését a vonatkozó jogszabályok és az intézmény belső szabályozásai szerint végzi.

Az intézményben alkalmazott OviKRÉTA rendszerben naprakészen vezeti a munkaköréhez kapcsolódó adatokat és dokumentumokat, különös tekintettel a gyermekek jelenlétére és hiányzására, a pedagógiai tervezésre, a fejlődés nyomon követésére és az egyéb, jogszabályban vagy intézményi szabályozásban meghatározott dokumentációra.

Az adminisztráció során törekszik a pontos, naprakész, a gyermekek személyiségi jogait és adatainak védelmét tiszteletben tartó dokumentációra.

Gyakornok szakmai támogatása, mentorálása

Intézményünk kiemelt figyelmet fordít a gyakornokok szakmai beilleszkedésének és pedagógiai fejlődésének támogatására. A mentori feladatokat az igazgató által kijelölt mentor látja el a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint.

A mentor segíti a gyakornokot az intézmény működésének, pedagógiai programjának, helyi szakmai sajátosságainak és belső szabályozásainak megismerésében és szakszerű alkalmazásában. Támogatást nyújt a foglalkozások megtervezésében és megvalósításában, a pedagógiai módszerek és eszközök célszerű megválasztásában, valamint a pedagógiai dokumentáció vezetésében.

A mentor szakmai konzultációs lehetőséget biztosít a gyakornok számára, figyelemmel kíséri szakmai fejlődését, szükség szerint megfigyeli pedagógiai tevékenységét, és az azt követő

szakmai megbeszélés során támogató visszajelzést ad. A gyakorlók tevékenységét a jogszabályban meghatározott időszakonként írásban értékeli.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek támogatása

Óvodánk kiemelt figyelmet fordít a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni szükségleteinek felismerésére, elfogadására és támogatására.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek körébe tartoznak:

- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, ezen belül a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a kiemelten tehetséges gyermekek;
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek;
- a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek.

Az óvodapedagógus feladata, hogy a gyermek egyéni szükségleteit, fejlődési ütemét és élethelyzetét figyelembe véve biztosítsa a szükséges differenciált pedagógiai támogatást, együttműködve a szülőkkel, a gyermek fejlesztésében részt vevő szakemberekkel, valamint az intézményben és azon kívül működő segítő szolgáltatásokkal.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, valamint a tehetséges gyermekek támogatásának részletes feladatait Pedagógiai Programunk vonatkozó fejezetei tartalmazzák.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek támogatása

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek esetében óvodánk kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a gyermek egészségi állapotához és egyéni szükségleteihez igazodó támogatást biztosítson.

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermeknek minősül az a gyermek, akinek egészségügyi ellátása szakorvosi vélemény alapján az adott nevelési évben várhatóan a 36 nevelési napot meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben az Nkt. 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni. Amennyiben a gyermeket az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentették, az intézmény a szülő részére tanácsadást és konzultációt biztosít, valamint szükség esetén a gyermek számára megfelelő pedagógiai szakszolgálati vagy más szakellátás igénybevételét kezdeményezi, illetve ahhoz segítséget nyújt.

Az intézmény a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekkel kapcsolatban a gyermek érdekeit szem előtt tartva együttműködik a szülővel, az egészségügyi, illetve a pedagógiai szakellátást biztosító szakemberekkel.

7.9. Hitéleti nevelés

Óvodánk legfőbb küldetése, hogy a nevelés során segítse a gyermekeket a Krisztusi szeretet megtapasztalásában. A hitéleti nevelés az óvodai élet egészét áthatja, természetesen a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.

A hitéleti nevelés alapelvei:

- A szeretet, elfogadás és bizalom légkörének megteremtése, amelyben a gyermekek megtapasztalhatják a Jóisten közelségét.
- A keresztény értékek közvetítése a mindennapi tevékenységek során (pl. megbocsátás, türelem, segítőkészség, hála, együttérzés).
- A vallási élmények biztosítása a gyermek életkori sajátosságaihoz igazodó módon: egyszerű imák, bibliai történetek, keresztény dalok, jelképek, ünnepek, szokások megélése.

A hitéleti nevelés fő formái az óvodában:

- Napi ima és hálaadás: rövid, életkornak megfelelő formában (pl. gyertyagyújtásnál a napindító ima, étkezés előtti ima stb.).
- Bibliai történetek feldolgozása beszélgetéssel, képi szemléltetéssel, dramatizálással.
- Az egyházi év jeles napjainak megünneplése: a jelképek és szokások megismertetése (pl. advent, húsvét, pünkösd, szentek élete).
- A teremtett világ tiszteletére nevelés a természet szépségein keresztül.
- Közös szentmisék, imádságok, énekek, amelyek a Jóistenhez való kapcsolódást és a közösségi összetartozást is erősítik.

A hitéleti nevelés során óvodapedagógusaink feladatai:

- saját hitével is példát mutat: életével, szavaival és tetteivel hitelesen képviseli a keresztény értékeket;

- élményszerű helyzeteket teremt, amelyekben a gyermekek megélhetik a hálaadást, a rácsodálkozást, a szeretet gyakorlását.
- kötött imák megtanítása (Mi Atyánk, Üdvözlégy Mária, reggeli ima, étkezés előtti-utáni ima)

Óvodánk együttműködik az óvoda püspöki biztosával, a helyben szolgáló atyákkal, a helyi plébániával, valamint a családokkal. Tiszteletben tartjuk a családok hitbéli állapotát, de lehetőséget kínálunk a közös hitélmények megélésére (családos szentmise, közös hálaadás).

A hitéleti nevelés célja, hogy a gyermekek biztonságban, szeretetben növekedve nyitottá váljanak a Jóisten szeretetére, és az evangéliumi értékek mentén bontakozhasson ki személyiségük.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek élményteli kapcsolatot alakítanak ki a Jóistennel, egyszerű imákon, énekeken, szokásokon keresztül.
- Szívesen vesznek részt közös vallásos tevékenységekben (ima, ének, ünnepi készülődés, gyermekmise, hálaadás).
- Megismernek néhány bibliai történetet, és azok erkölcsi üzenetét a mindennapokban is felismerik (pl. segítség, megbocsátás, jószívűség).
- Kialakul bennük a hála, a szeretet és az együttérzés alapvető formája, különösen családtagjaik, társaik, óvodapedagógusaik felé.
- Tisztelik a teremtett világot, óvják a természetet, felelősséggel fordulnak élő és élettelen környezetük felé.
- Érzelmileg kötődnek az ünnepekhez, megélik azok hangulatát, jelentőségét (pl. adventi várakozás, húsvéti öröm).
- Megtanulnak rövid, egyszerű imákat, amelyeket önállóan is szívesen mondanak.
- Tiszteletet tanúsítanak a felnőttek és társaik iránt, érzékenyebbé válnak mások szükségleteire.
- Kialakul bennük, hogy a Jóistenhez bármilyen élethelyzetben bizalommal fordulhatnak (imádságban kifejezhetik kérésüket, hálájukat, örömeiket vagy szomorúságukat, önmagukért és másokért egyaránt).

8. Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei

Az ünnepek és jeles események kiemelt szerepet kapnak óvodai életünkben, hiszen különleges élményt nyújtanak, színesebbé és emlékezetessé teszik a gyermekek mindennapjait. Célunk, hogy a gyermekek átérezzék: ezek a napok mások, mint a megszokott hétköznapiak. Az ünnepekre való közös készülődés során játékos, élményszerű tevékenységeket szervezünk, amelyek elősegítik az érzelmi bevonódást és mélyítik az élményeket.

Az éves eseménynaptár – amely a munkaterv részét képezi – segíti az ünnepekhez kapcsolódó előkészületeket. Helyet kapnak benne a magyar néphagyományok és népszokások is, melyek ápolása hozzájárul a nemzeti identitás erősítéséhez, a múlt értékeinek tiszteléséhez és a szülőföldhöz való kötődés kialakulásához.

Katolikus óvodaként az óvodai ünnepeink jelentős része a keresztény ünnepkörhöz kapcsolódik. A keresztény hagyományok, az egyházi év jeles napjai természetes módon épülnek be az óvodai élet eseményei közé, hitelesen közvetítve a vallási értékeket és a szeretetteljes légkört.

Fontosnak tartjuk a családok aktív bevonását is, hiszen a közösen megélt, nyitott ünnepek erősítik az otthon és az óvoda kapcsolatát. Ezek az alkalmak lehetőséget nyújtanak arra is, hogy támogassuk a családokat keresztény hitük elmélyítésében, vallási hagyományaik megőrzésében és közös megélésében.

Veni Sancte – Évnyitó szentmise

A nevelési évet közös imával és templomlátogatással kezdjük. A gyermekmise alkalmával együtt éneklünk, imádkozunk, így teremtve bensőséges, ünnepi hangulatot. Püspöki biztosunk áldásban részesíti a gyermekeket, az óvoda dolgozóit és az egész közösséget, kérve a Jóisten kegyelmét a következő nevelési évre.

Mária-napi bodajki főbúcsú (Mária neve napja)

Hagyományosan ellátogatunk a bodajki kegyhelyre, ahol a gyermekekkel a Szűz Mária-szobornál énekelünk, imádkozunk és gyertyát gyújtunk. Ezzel köszöntjük a Szűzanyát. A programot sétával zárjuk a zarándokudvarban.

Szent Márton napja

Szent Márton napja a német nemzetiségi hagyományok ápolásához kapcsolódik óvodánkban. A gyermekek megismerkednek Szent Márton életével és példamutató cselekedeteivel, miközben az ünnephez kapcsolódó színes, játékos programokon vesznek részt.

Advent

Az adventi időszakban a várakozás, a lelki felkészülés kap hangsúlyt. A gyermekekkel közösen készítünk adventi koszorút, és minden gyertyagyújtáskor énekkel, beszélgetéssel mélyítjük el az ünnep üzenetét. Részt veszünk a városi adventi ünnepségen is, ahol a templomban énekelünk, verselünk, ezzel is erősítve az óvoda és a közösség kapcsolatát.

Szent Miklós várás

Szent Miklós napja vidám, szeretetteljes gyermekünnep, amely az önzetlen ajándékozás üzenetét közvetíti. A gyermekek találkoznak Szent Miklóssal, akinek életét is megismerik. Minden csoport ajándékot kap, amit közös énekkel, verssel köszönünk meg. A templomi ünnepségre a szülők is elkísérhetik gyermekeiket, így ez a nap közösségépítő élménnyé válik.

Karácsony

A karácsony a család ünnepe, amelyet az óvodában szeretetteljes, meghitt hangulatban készítünk elő. A gyermekekkel közösen éneklünk, verselünk, mesélünk, és megismerkedünk Jézus születésének történetével. Fontos számunkra, hogy az adventi időszak hangulata viselkedésünkben és mindennapjainkban is megjelenjen. A gyermekek ajándékot készítenek szüleiknek, mézeskalácsot díszítenek.

Hagyomány óvodánkban, hogy az év során meglátogatjuk és köszöntjük azokat az időseket és közösségi partnereket, akik valamilyen módon kapcsolódnak óvodánk életéhez, illetve segítik annak működését. Ellátogatunk többek között a főzőkonyhára, az önkormányzathoz és más, aktuálisan együttműködő segítőkinkhez. A gyermekek énekkel, verssel, saját készítésű apró ajándékkal és jókívánságokkal fejezik ki szeretetüket és hálájukat. E hagyományunkkal a gyermekekben a szeretet, a hála, a figyelmesség és a mások iránti megbecsülés érzését erősítjük.

Vízkereszt – Házszenelés

Vízkereszt napján házszenelést tartunk, mely során közösen imádkozunk. Ez a szemléletes szertartás közelebb hozza a gyermekekhez a keresztény hagyományokat, és meghitt légkört teremt az óvodai közösségben.

Gyertyaszentelő Boldogasszony

Gyertyaszentelő ünnepén a gyermekekkel közösen veszünk részt a templomban tartott gyermekmisén. Imádsággal és énekkel kapcsolódunk be a szentmisébe, ahol a gyertyák megszentelésének jelentőségéről hallanak a gyermekek. Az Atya áldást ad a közösségre, ezzel is erősítve hitünk közösségi megélését.

Nagyböjt-Nagyhét-Húsvét

A Nagyböjt és a Nagyhét eseményeit az életkori sajátosságoknak megfelelően ismertetjük meg óvodás gyermekeinkkel, közösen készülve a feltámadás örömteli ünnepére. A bodajki kálvárián keresztutat járunk.

Felelevenítjük a húsvéti népi hagyományokat is (locsolkodás), melyek nagy élményt jelentenek a gyermekek számára. Az ünnepet ajándékrejtegetés és keresés zárja.

Boldog Gizella ünnepe

Óvodánk névadójára, Boldog Gizellára emlékezünk meg ünnepnapján. A gyermekekkel közösen ismerjük meg életének cselekedeteit, és megemlékezünk a Magyar Szent Családról is, példájukon keresztül erősítve hitünket és értékrendünket.

Pünkösöd

Pünkösöd ünnepén megkeresztelkedhetnek azok a gyermekek és felnőttek, akik még nem részesültek a keresztség szentségében. Így a pünkösöd fontos lelki élmény és közösségi esemény óvodánk életében.

Hálaadás – Te Deum

A tanév végén közösen adunk hálát a Jóistennek mindazért, amit az év során kaptunk. Közös imádságban és énekben fejezzük ki köszönetünket.

8.1. A gyermek életének jeles napjai

A gyermekek születésnapját csoportonként megünnepeljük. Az ajándékot a felnőttek készítik, a kínálni való csemegét az ünnepelt hozza.

Célunk, hogy a gyermekek minél gyakrabban átéljék az „örömszerzés” élményét és egymás iránti figyelmük, érzékenységük növekedjék.

8.2. Egyéb ünnepeink, rendezvényeink

Szeptember:

- Veni Sancte szentmise óvodánk számára
- Egyházmegyei Veni sancte szentmise óvodapedagógusaink részvételével
- Mária-napi bodajki főbúcsú (Mária neve napja), kegyhely látogatás
- Szent Gellért nap (szeptember 24.) – a katolikus iskolák és óvodák napja (ünnep óvodánk minden dolgozója számára)- nevelés nélküli munkanap
- Magyar Népmese Napja (szeptember 30.)

Október:

- Zene világnapja (október 1.)
- Assisi Szent Ferenc ünnepe - Állatok világnapja (október 4.)
- Őszi kirándulás

November:

- Szent Márton nap (november 11.)

December:

- Adventi készülődés
- Szent Miklós vásár
- Adventi lelki nap az óvoda dolgozóinak
- Karácsonyi készület

Január:

- Vízkereszt, Házszentelés

Február:

- Gyertyaszentelő Boldogaszony

- Farsang
- Nagyböjt kezdete

Március:

- Március 15-ei megemlékezés
- Víz világnapja (március 22.)
- Nagyböjti lelkinap az óvoda dolgozóinak

Április:

- Húsvét- Húsvéti hagyományok felelevenítése, Keresztút-járás
- Föld napja (április 22.)

Május:

- Anyák napja
- Madarak-fák napja (május 10.)
- Boldog Gizella hét
- Autóbuszos kirándulás
- Pünkösöd- Keresztelő

Június:

- Pedagógus nap
- Évzáró gyermek szentmise
- Ballagás, búcsúzó
- Évzáró családi délután- Te Deum

Augusztus:

- Nyílt nap a leendő óvodások számára

Egyéb programok:

- Kiállítások szervezése gyermekek és felnőttek munkáiból

- Helyi kiállítások, tárlatok megtekintése
- Idősek köszöntése
- “Beszélgetőkör” szülők számára
- Színház látogatás
- Múzeumpedagógiai foglalkozások

9. Az óvoda kapcsolatai

9.1. Az óvoda-család kapcsolata

Az óvodai nevelés kiegészíti a családi nevelést. A gyermek személyiségének teljes kibontakoztatása csak a szülőkkel való szoros együttműködésben, kölcsönös bizalom és őszinte párbeszéd mentén valósulhat meg. Óvodapedagógusaink figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, és az együttműködés során személyre szabott segítséget nyújtanak. Fontosnak tartjuk, hogy a család aktív résztvevője legyen az óvoda életének, ezért a szülőket folyamatosan informáljuk az óvodai élet eseményeiről, programjairól és nevelési céljainkról. Óvodánk aktívan bekapcsolja a családokat az egyházközség életébe is. A közös imádság, a családos szentmiséken, egyházi programokon való részvétel, valamint a közösségi alkalmak segítik az összetartozást. Faliújságunkon tájékoztatást adunk az egyházi eseményekről, jeles napokról is. Lelki tartalmakkal ösztönözzük a szülőket és a dolgozókat a keresztyén lelkiület elmélyítésére.

Felvétel és átvétel

Óvodánkba a gyermekek felvétele és átvétele a hatályos jogszabályokban meghatározottak szerint történik. A felvétel során figyelembe vesszük a gyermek életkorát, a rendelkezésre álló férőhelyeket, valamint a sajátos nevelési igényű és a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében a szakértői véleményben foglaltakat.

A felvétel során figyelembe vesszük továbbá óvodánk katolikus jellegét és pedagógiai programjának sajátosságait. Az óvodai nevelés keresztyén értékrendjének megismertetése és elfogadása érdekében a felvételt megelőzően lehetőséget biztosítunk a szülőkkel történő személyes beszélgetésre, amelynek során tájékoztatást adunk óvodánk katolikus szellemiségéről, nevelési elveiről és a családokkal való együttműködésről.

A felvétel és átvétel során az intézmény a gyermek mindenek felett álló érdekét és az egyenlő bánásmód követelményét szem előtt tartva jár el.

Szülőkkel való együttműködés formái:

- Családlátogatás- szülői egyeztetéssel, szükség szerint.

- Szülős beszoktatás.
- Szülői értekezletek, “beszélgetőkörök” évente több alkalommal.
- Fogadóóra évente két alkalommal, illetve szükség szerint.
- Egyéni beszélgetések, amelyek segítenek a bizalmi kapcsolatok kialakításában, elmélyítésében.
- Játszó délután augusztus hónapban. A hároméves korú gyermekek és szüleik egy játékos délután folyamán ismerkedhetnek az óvodai élettel.
- Ünnepek, családi szentmisék, közös programok, rendezvények.

A közösen megélt ünnepek, rendezvények és az ezekre való közös készülődés örömteli alkalmat teremtenek a családokkal való kapcsolatok elmélyítésére. A közös élmények, az együtt töltött minőségi idő hozzájárulnak az összetartozás érzésének megerősödéséhez, amely különösen értékes a mai rohanó világban.

Katolikus óvodaként valljuk, hogy a gyermek a Jóisten ajándéka, nevelése pedig közös felelősségünk a családdal. Fontos számunkra, hogy a szülők érezzék: gyermekeik testi, lelki és szellemi fejlődése iránti elkötelezettségünk hivatásból fakad. Az óvodapedagógus nemcsak nevelő, hanem partner, támasz és példa a szeretetben és a hitben való növekedés útján.

9.2. Kapcsolat a Katolikus Egyházzal

A Székesfehérvári Egyházmegye intézményeként aktívan részt veszünk az Egyház életében és közösségi küldetésében. Nevelő munkánkat áthatja a keresztény értékrend, melyben fontos szerepet kap a hit megélése, a közösséghez tartozás élménye, valamint az egyházi év jeles eseményeihez való kapcsolódás.

A kapcsolattartás formái:

- a liturgikus év ünnepeihez kapcsolódó közös alkalmak (pl. advent, karácsony, nagyböjt, húsvét, pünkösd),
- szentségi életre való ráhangolódás lehetősége (pl. keresztelés kapcsán),
- karitatív tevékenységekbe való bekapcsolódás (pl. gyűjtések, jótékonyági akciók).

Szoros kapcsolatot ápolunk óvodánk püspöki biztosával, valamint a helyi plébánia lelkipásztoraival. Jelenlétük az óvoda életében rendszeres, természetes és örömteli. A gyermekekkel való találkozások alkalmával közösen imádkozunk, énekelünk, beszélgetünk a gyermekek életkorának megfelelő, játékos formában.

Fontos számunkra, hogy a gyermekek a templomban is otthonosan mozogjanak, ismerjék plébániánk papjait, és személyes, pozitív élmények révén alakuljon ki bennük bizalom és nyitottság az Egyház felé.

Katolikus óvodaként elkötelezetten ápoljuk hitünket és egyházi hagyományainkat, ugyanakkor nyitottak vagyunk más keresztény felekezetekkel való párbeszédre és együttműködésre is. Intézményünk a gyermekek hitéleti nevelésében figyelembe veszi a családok vallási meggyőződését, és törekszik arra, hogy támogató, elfogadó környezetet biztosítson minden gyermek számára.

Bodajkon a katolikus közösség mellett református vallású lakosság is él. Jó kapcsolatot ápolunk a Bodajki Református Egyházközséggel, és örömmel működünk együtt annak lelkészével a református hittan megszervezésében azon gyermekek számára, akiknek szülei ezt igénylik.

Ez az ökumenikus nyitottság erősíti a keresztény testvériséget, segíti a gyermekeket abban, hogy a hit értékeit tisztelettel, elfogadással és szeretettel közelítsék meg már kisgyermekkorban is.

9.3. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Óvodánk törekszik arra, hogy olyan intézményekkel és szervezetekkel alakítson ki élő kapcsolatot, amelyek a gyermekek fejlődését az óvodába lépést megelőzően, az óvodai nevelés ideje alatt, illetve azt követően is segítik.

Kapcsolatainkat a kölcsönös tisztelet, nyitottság és a segítő szándék jellemzi. Fontos számunkra, hogy a gyermekek érdekében együttműködjünk mindazokkal, akik szerepet vállalnak nevelésükben – legyenek ezek egészségügyi, szociális, kulturális vagy nevelési-oktatási területen működő partnerek.

Egyházi intézményként kapcsolatainkban is igyekszünk a keresztény értékrendet közvetíteni: nyitottságot, együttérzést, párbeszédre való készséget, és a közös jó keresését. Új kapcsolatok kialakításában kezdeményező szerepet vállalunk, hiszen hisszük, hogy a közösség megtartó ereje minden gyermek javát szolgálja.

- Bodajk Város Önkormányzata
- Művelődési Ház
- Könyvtár
- Helyi és országos Civil Szervezetek

9.3.1. Kétnyelvű német nemzetiségi nevelés kapcsolatai

Az intézményünk a német nemzetiségi nevelés feladatának ellátására jogosult. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén fontosnak tartjuk a nyelvi és kulturális sokszínűség iránti nyitottság kialakítását, valamint a gyermekek nemzetiségi identitásának megalapozását és erősítését.

A nemzetiségi neveléshez kapcsolódóan törekszünk a helyi és nemzetiségi közösségekkel, valamint a település kulturális és közösségi szereplőivel való együttműködésre. A kapcsolatok lehetőséget teremtenek szakmai tapasztalatszerésre, közös programok szervezésére, valamint a német nemzetiségi hagyományok és kulturális értékek hiteles, élményszerű közvetítésére.

9.3.2. Gyermekvédelem kapcsolatai

Óvodánk elkötelezett a gyermekek testi, lelki és erkölcsi jólétének védelme mellett. A gyermekvédelmi feladatok ellátása során együttműködünk:

- a helyi gyermekjóléti szolgálattal,
- a védőnői hálózattal,
- az óvodaorvossal,
- a családsegítő szolgálattal,
- a Pedagógiai Szakszolgálat Móri Tagintézményével
- a Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottságával
- a Lila Akác Idősek Otthonával
- valamint szükség esetén más szakellátó intézményekkel is.

Az együttműködés célja, hogy a veszélyeztetett vagy támogatásra szoruló gyermekek időben és megfelelő segítséget kaphassanak. Intézményünk gyermekvédelmi felelőse segíti a jelzőrendszeri együttműködés megvalósulását, és kapcsolatot tart a szakmai partnerekkel.

9.3.3. Tehetséggondozás kapcsolatai

Óvodánkban kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatására. Hisszük, hogy minden gyermekben ott rejlik valamilyen különleges adottság, melynek felismerése, támogatása és fejlesztése fontos része a nevelő munkánknak. Tehetségprogramunk folyamatos fejlesztését szolgálja a szakmai együttműködés, tapasztalatcsere, valamint az élő kapcsolat tehetségsegítő szervezetekkel:

- Fejér Megyei Tehetségsegítő Tanács,
- Tehetségpontok (kiemelten: Hang-Szín-Tér Művészeti Szakközépiskola, Bodajk).
- E kapcsolatok lehetőséget biztosítanak pedagógusaink szakmai fejlődésére, valamint új módszerek megismerésére.

9.3.4. Kapcsolattartás a határon túli magyar óvodákkal

Fontos küldetésünknek tartjuk a nemzeti azonosságtudat megerősítését, valamint a Kárpát-medencében élő magyar ajkú közösségekkel való testvéri kapcsolat ápolását. Katolikus óvodaként hisszük, hogy a közös nyelv, kultúra és hit összeköt bennünket határokon túl is. A közös gyökerek megismerése, a mások iránti nyitottság és a szolidaritás keresztény érték, amelyet a nevelés során is igyekszünk közvetíteni a gyermekek felé. Ennek szellemében célunk, hogy – lehetőségeink szerint – szakmai kapcsolatot tartsunk fenn külhoni magyar óvodákkal, és bekapcsolódjunk a Kárpát-medence magyar nyelvű oktatási terének erősítésébe. Szakmai együttműködést kezdeményeztünk a kárpátaljai Beregszászi óvodával, amelyet személyes találkozásokkal, valamint elektronikus kapcsolattartással ápolunk.

Támogató tevékenységünk keretében játékokat és egyéb tárgyi adományokat is juttatunk el számukra, ezzel is kifejezve testvéri szeretetünket és elkötelezettségünket a külhoni magyarság mellett. Bízunk benne, hogy ez az együttműködés hosszú távon is gyümölcsöző és kölcsönösen gazdagító lesz.

9.3.5. Az óvoda – iskolák kapcsolata

Óvodánk számára kiemelten fontos, hogy a gyermekek zökkenőmentesen léphessenek át az iskolai életbe. Ennek érdekében kapcsolatot tartunk fenn a település általános és középiskolaival. Az iskolakezdés előkészítését támogatva lehetőséget biztosítunk az iskolák

képviselőinek – különösen a leendő tanítóknak – a bemutatkozásra, ismerkedésre, hogy a gyermekek és szüleik bizalommal tekinthessenek az iskolai élet felé.

Egyházi óvodaként különösen szoros kapcsolatot ápolunk a környék katolikus fenntartású iskoláival, kiemelten a Móri Szent Erzsébet Római Katolikus Általános Iskolával, ahol számos volt óvodásunk tanul. Velük rendszeresen keressük a találkozási és együttműködési lehetőségeket, közös programok, látogatások, ünnepi alkalmak formájában.

A Hang-Szín-Tér Művészeti Szakközépiskolával elsősorban közös rendezvények és a művészeti alapoktatás révén van kapcsolatunk. Emellett a tehetséggondozás területén is rendszeresen együttműködünk.

9.3.6. Szakmai kapcsolatok

Nevelőtestületünk elkötelezett a folyamatos szakmai fejlődés mellett. Fontos számunkra, hogy olyan szakmai kapcsolatokat ápoljunk, melyek támogatják óvodánk pedagógiai munkáját, segítik a gyermekek fejlődését, valamint hozzájárulnak az intézmény szellemiségének és küldetésének megvalósításához.

Pedagógiai szakmai szolgáltatásokat igénybe veszünk az alábbi intézményektől:

- Katolikus Pedagógiai Intézet (KAPI) – részt veszünk az általuk szervezett országos szintű vezetői értekezleteken, szakmai továbbképzéseken, lelkigyakorlatokon, valamint biztosítjuk a szükséges adatszolgáltatásokat. Kiemelt partnerünk az egyházi nevelési elvek szakmai támogatásában.
- Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Móri Tagintézménye – együttműködünk logopédiai és pszichológiai támogatások igénybevétele során.
- Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága (Székesfehérvár) – kapcsolatot tartunk fenn a szakértői vizsgálatok, szakvélemények és egyéni fejlesztési tervek kidolgozása céljából.

10. Sajátos feladatok, speciális nevelési területek

10.1. Az esélyegyenlőség megteremtése, az egyenlő hozzáférés biztosítása

Célunk, hogy minden gyermek – különösen a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek – számára biztosítsuk az értelmi, érzelmi és szociális fejlődésükhöz szükséges támogató és ösztönző környezetet. A hátrányok csökkentésével, pótlásával segíteni kívánjuk az iskolai életre való sikeres felkészülést, és hozzájárulunk a gyermekek hosszú távú, eredményes életvitelének megalapozásához.

Feladatunk, hogy feltárjuk a hátrányos helyzet tartalmi elemeit, és egyéni fejlesztési tervek alapján olyan nevelési-fejlesztési tevékenységeket végezzünk, amelyek segítik a gyermeki kompetenciák megerősítését, a meglévő hiányosságok pótlását.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Folyamatos és aktív kapcsolatot tartanak a gyermek családjával, valamint a fejlesztést és támogatást nyújtó szakemberekkel (logopédus, pszichológus, védőnő, orvos), illetve a gyermekvédelmi ellátórendszer szereplőivel.
- A gyermek egyéni megismerésére építve készítenek fejlesztési terveket, nyomon követik a fejlődés menetét, és a tevékenységek során célzottan pótolják a lemaradásokat.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, érzelmileg kötődnek a közösséghez.
- Megtalálják helyüket a közösségben, aktívan részt vesznek a közös tevékenységekben.
- Kortársaikkal egyenrangú kapcsolatokat alakítanak ki, együttműködési és kommunikációs képességeik fejlődnek.
- Fejlődési ütemükben érdemi előrelépés tapasztalható; lemaradásaik csökkennek, vagy teljesen felzárkóznak társaikhoz.

Az esélyegyenlőségi célok helyi megvalósítása

Óvodánk esélyteremtő és gyermekvédelmi feladatait a település helyi esélyegyenlőségi célkitűzéseivel összhangban valósítja meg. Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek testi, lelki és szociális fejlődésének támogatására, az esetleges hátrányok felismerésére és csökkentésére,

valamint arra, hogy minden gyermek számára biztosított legyen az óvodai közösségbe való bekapcsolódás és az egyenlő hozzáférés lehetősége.

A családokkal való együttműködés során törekszünk a különböző élethelyzetből és kulturális háttérből érkező családok elfogadására, támogatására és az óvodai közösség életébe való bevonására. A gyermekek közötti különbségeket természetes módon kezeljük, és olyan befogadó, elfogadó környezet kialakítására törekszünk, amelyben minden gyermek biztonságban érezheti magát.

A gyermekek lelki egészségének és társas kapcsolatainak védelme érdekében fontosnak tartjuk a prevenciót, a közösségi kapcsolatok erősítését, a szabadidő tartalmas, életkoruknak megfelelő eltöltését, valamint a digitális eszközhasználattal kapcsolatos veszélyek életkornak megfelelő megelőzését. A beilleszkedési, magatartási vagy egyéb nehézséggel küzdő gyermekek támogatása során szükség szerint együttműködünk a családokkal és a megfelelő szakemberekkel.

Óvodánk a település gyermekeket érintő programjaiba és közösségi kezdeményezéseibe lehetőségeihez mértén bekapcsolódik, és törekszik a helyi intézményekkel, szolgáltatókkal és szakmai partnerekkel való együttműködésre.

10.2. Gyermekvédelmi munka az óvodában

A gyermekvédelmi munka célja az óvodáskorú gyermekek testi, lelki és erkölcsi jólétének biztosítása, a veszélyeztetettség megelőzése, illetve felismerése és megfelelő kezelése. Katolikus óvodaként különös hangsúlyt fektetünk a gyermekek méltóságának tiszteletére, a családok támogatására és a szeretetteljes, biztonságos légkör megteremtésére.

A gyermekvédelmi feladatokat az óvoda minden dolgozója (különösen a gyermekvédelmi felelős) együttműködve látja el, figyelemmel a hatályos jogszabályokra (Gyermekvédelmi törvény, Köznevelési törvény rendelkezései). A megelőzés érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük a gyermekek fejlődését, családi környezetét, és támogatjuk a szülőket nevelési feladataikban.

Szükség esetén kapcsolatot tartunk a gyermekjóléti szolgálattal, valamint egyéb szakmai és egyházi szervezetekkel. Óvodapedagógusaink jelzőrendszeri tagként felelősek a veszélyeztetettség felismeréséért és a megfelelő jelzések megtételéért.

Óvodánk gyermekvédelmi munkáját áthatja a keresztény értékrend, a feltétel nélküli elfogadás, a segítő jelenlét és a bizalomra épülő együttműködés a családokkal.

Titoktartási kötelezettség

Az óvodapedagógust a nevelő munkát közvetlenül segítő munkatársakkal együtt titoktartási kötelezettség terheli minden olyan tény, adat vagy információ tekintetében, amely a hivatása gyakorlása során a gyermekről vagy családjáról tudomására jutott. Ez a kötelezettség a jogviszony megszűnését követően is, határidő nélkül fennmarad.

A titoktartási kötelezettség teljesítése során az óvodapedagógus és a nevelő munkát közvetlenül segítő munkatárs a gyermek mindenképp felett álló érdekét, valamint a gyermek jogainak védelmét szem előtt tartva jár el. Nem minősül a titoktartási kötelezettség megsértésének:

- a nevelőtestületi értekezleten, a gyermek érdekében történő szakmai megbeszélés;
- az óvodapedagógusok és a nevelő munkát közvetlenül segítő munkatársak egymás közötti, szakmai célú egyeztetése;
- a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival, valamint a gyermekvédelmi feladatot ellátó szakemberekkel, intézményekkel és hatóságokkal a gyermek érdekében történő, jogszabályon alapuló együttműködés és adattovábbítás;
- az olyan adatok kezelése és továbbítása, amelyet jogszabály lehetővé tesz vagy előír.

A gyermekvédelmi jelzés megtétele, illetve a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében szükséges együttműködés során a jogszabályban meghatározott esetekben az adattovábbításhoz a gyermek, illetve a szülő hozzájárulása nem szükséges.

A gyermek fejlődésével és nevelésével kapcsolatos információk tekintetében az óvodapedagógust titoktartási kötelezettség nem terheli a szülő irányában.

A gyermekvédelmi jelzés rendje

Óvodánk a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében. A gyermek veszélyeztetettségére utaló körülmény észlelése esetén az óvoda valamennyi dolgozójának feladata a megfelelő intézkedés kezdeményezése és a jelzési kötelezettség teljesítése.

A veszélyeztetettséget észlelő óvodapedagógus vagy az óvoda más dolgozója a tapasztaltakat jelzi az igazgatónak és a gyermekvédelmi felelősnek. A gyermekvédelmi felelős az érintett óvodapedagógussal együttműködve szükség esetén családlátogatást kezdeményez, illetve családot látogat, és a tapasztalatokról tájékoztatja az igazgatót.

A veszélyeztető körülmény fennállása esetén az igazgató gondoskodik a gyermekjóléti szolgálat felé történő jelzés megtételéről, illetve szükség szerint a megfelelő hatósági vagy egyéb intézkedés kezdeményezéséről. Az óvoda a jelzés megtételét követően is együttműködik a család- és gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer érintett tagjaival a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése és a gyermek megfelelő támogatása érdekében.

Kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény észlelése esetén a jelzési kötelezettséget a jogszabályban meghatározottak szerint, haladéktalanul, de legkésőbb a meghatározott határidőn belül kell teljesíteni.

A gyermekvédelmi jelzés megtétele és az ahhoz kapcsolódó szakmai együttműködés során az adatvédelmi és titoktartási szabályokat a hatályos jogszabályoknak megfelelően alkalmazzuk. A gyermek érdekében a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, jogszabályon alapuló együttműködés és a szükséges adattovábbítás nem köthető a szülő hozzájárulásához.

A gyermekvédelmi felelős munkája:

A gyermekvédelmi felelős minden év szeptember 30-ig elkészíti éves munkatervét, amely helyzetelemzést tartalmaz a veszélyeztetett, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről. Az érintett gyermekekről az év során folyamatosan nyilvántartást vezet, és a körülményeikben bekövetkező változásokat dokumentálja. Szükség esetén – a csoportos óvodapedagógusokkal együttműködve – családlátogatást szervez.

Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az érintett szülőkkel bizalmon alapuló, támogató kapcsolatot alakítson ki, amely elősegíti a hatékony együttműködést, és azt az érzést erősíti bennük, hogy bármikor bizalommal fordulhatnak hozzá.

Amennyiben gyermekvédelmi szempontból sürgős vagy súlyos eset merül fel, a gyermekvédelmi felelős haladéktalanul tájékoztatja az igazgatót, és szükség esetén javaslatot tesz a szükséges intézkedések megtételére.

Feladatkörének ellátása során rendszeresen részt vesz szakmaközi megbeszéléseken, szakmai fórumokon és továbbképzéseken, ezzel is biztosítva naprakész tudását.

10.3. Kétnyelvű Német Nemzetiségi Nevelés Programja

Óvodánk a nemzetiségi nevelési feladat ellátására való jogosultsága alapján nemzetiségi nevelésben-oktatásban részt vevő köznevelési intézményként működhet. Alapító Okiratunk

tartalmazza a „német nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése (Kétnyelvű német nemzetiségi nevelés)” feladatellátást.

Az Alapító Okirat elkészítésének időszakában óvodánk egészében kétnyelvű német nemzetiségi nevelés folyt. Az előző nevelési évben a nemzetiségi nevelés már csak egy óvodai csoportban valósult meg. Jelenleg a szükséges szakirányú végzettséggel rendelkező szakember hiánya miatt a német nemzetiségi nevelés nem szervezhető meg. A szükséges személyi feltételek rendelkezésre állása esetén az intézmény a nemzetiségi nevelési feladatot az Alapító Okiratban és a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint szervezi meg.

Óvodánkat többségében olyan gyermekek látogatják, akik családjukban már nem ápolják a német nemzetiségi hagyományokat és a nemzetiségi nyelvet. Ezért a gyermekek számára a német nyelvvel és kultúrával való ismerkedés jellemzően intézményünkben kezdődik. A nevelést és a fejlesztési célok kijelölését a gyermekek egyéni képességeinek és életkori sajátosságainak megfelelően, a fokozatosság elvét alkalmazva határozzuk meg.

A nemzetiségi származású gyermekek identitástudatának kialakítása mellett a magyar gyermekek számára is lehetőséget kívánunk biztosítani a német dalokon, verseken, meséken, táncokon és játékokon keresztül a német nyelv és kultúra megismerésére. Egy másik kultúra megismerésével nemcsak tudásuk gyarapodik, hanem lelki világuk is gazdagabbá válik. A nevelő munkát kiegészíti a családokkal, intézményekkel és egyéb szervezetekkel való együttműködés.

A német nemzetiségi nevelés összhangban áll a magyar nyelvű óvodai neveléssel.

Német nemzetiségi óvodapedagógia munkánk irányadói:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve
- Bodajk és környéke nemzetiségi néphagyományai

10.3.1. A nemzetiség nevelés célja, feladatai

- Célunk a kisebbségi nyelv és kultúra megismertetése a gyermekekkel, továbbá annak átörökítése az új generációkra
- A helyi szokások, hagyományok újraélesztése, a nemzetiségi kultúrkincs megismertetése, ápolása

- Személyiségfejlesztés és identitástudat felkeltése, erősítése a néphagyományok, táncok ápolásával
- A német nyelv hangzásának megismertetése, megszerettetése
- A gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével a nemzetiségi nevelés megszervezése esetén alkalmazható nyelvi játékok és beszédhelyzetek tervezése, gyakorlása.
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a német nemzetiségi nyelvvel és kultúrával, hagyományokkal
- A gyermek alaptevékenysége a játék, ezért a nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a gyermekek játékba ágyazottan ismerkedjenek meg a nemzetiség szokásaival, mindennapjaival.
- Játékos szituációkon, dalokon, dalos játékokon, meséken, verseken, találós kérdéseken, mondókákon, nyelvtörőkön keresztül az aktív és passzív szókincs fejlesztése
- A gyermekek sajátítsanak el egyszerű mondat modelleket
- Feladatunk a helyes kiejtés gyakoroltatása, a sajátos német fonetikai elemek elsajátíttatása
- A nemzetiségi táncokon keresztül ismerjék meg a nemzetiségi énekek dallamát, hangszereit és ritmusát
- Felkészüljenek a gyermekek a nemzetiségi nyelv iskolai tanulásához
- A nevelési és fejlesztési lehetőségeket kihasználva minél több kommunikációs helyzet megteremtése, így biztosítva az utánzásokon alapuló nyelvelsajátítást

10.3.2. A fejlesztés tartalma

Az egészséges életmód kialakítása

Óvodai életünket áthatja az egészséges életmódra nevelés. A gyermekek játékosan, mindennapi élethelyzetekben ismerkedhetnek meg annak összetevőivel. A testápolás, higiénia, öltözködés, mozgás és pihenés ismétlődő tevékenységei a nemzetiségi nevelés megszervezése esetén lehetőséget teremtenek a német nyelv természetes, élethelyzetekbe ágyazott használatára.

Nevelésünk személyes példán és utánzáson alapul. A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata, hogy a fokozatosság elvét alkalmazva ismertesse meg a gyermekeket az ezekhez a témakörökhöz kapcsolódó szavakkal

kifejezésekkel. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a tanév előrehaladtával törekedjen a gyermekek passzív és aktív német nyelvi szókincsének folyamatos bővítésére.

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a magyar nyelvű nevelést és hagyományápolást kiegészíti a német nemzetiségi kultúrával való ismerkedés, a hagyományápolás és a nemzetiségi identitás alakítása. Gyermekeink általában már nemzetiségi gyökerek nélkül, vagy nem gyakorlott kulturális háttérrel rendelkeznek. Éppen ezért fontos, hogy a családokat minél inkább bevonjuk az óvodai életünkbe, hiszen a szülők és a nagyszülők azok, akiknek gyermekkori élményeire, emlékeire, szokásaikra, hagyományaikra építve gazdagíthatjuk a nemzetiségi nevelést, és segíthetjük a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakulását a német nyelvhez és kultúrához.

A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata, hogy személyes példamutatással, tudatos és tervszerű fejlesztési és nevelési célokkal alakítsa a csoport életét, kihasználva a nemzetiségi hagyományok és szokások adta közösség- és identitásformáló lehetőségeket. Az ünnepek megtartásával és a hagyományok ápolásával segítse a nemzetiségi összetartozás és a közösségi érzés kialakulását. Arra nevelje a gyermekeket, hogy megismerjék és elfogadják egymás különbözőségeit, eltérő kulturális szokásait, ezáltal elősegítve az óvodáskorú gyermekek interkulturális nevelését.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés

Óvodásaink többségében magyar anyanyelvűek. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén minden lehetőséget megadunk az esetlegesen beiratkozó nemzetiségi gyökerű, német anyanyelvű gyermekek számára fejlődésük támogatására. A nemzetiségi nevelés keretében a gyermekek anyanyelvi és értelmi nevelése és fejlesztése mindennapos, komplex, minden érzékszervet mozgósító tevékenység. Ismereteiket német nyelven is rendszerezzük és bővítjük, szervezett és spontán helyzetek során. Ezek a tevékenységek minden esetben játékosak, gyermekközpontúak, a gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak megfelelőek, hiszen az óvoda gyermekek játékosan, tevékenykedve sajátítják el ismereteiket.

A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a német nemzetiségi anyanyelvi és értelmi fejlesztés során nagyon fontos, hogy az utánzáson alapuljon és vizuálisan támogatott legyen.

A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata, hogy megalapozza a gyermekek kommunikációs kedvét, majd fenntartsa azt. Törekedjen az egyszerű szerkezetű, világos, tiszta

és érthető, nyelvtanilag és kiejtésében pontos nyelvhasználatra. Tervezésében jelenjen meg a tudatosság, amelyben a gyermekek passzív és aktív szókincsének fejlesztése, bővítése folyamatos. Jelenjenek meg a mindennapokban ismétlődő kifejezések, amelyeket a nagyobb gyermekek is könnyebben elsajátíthatnak. Teremtse olyan kommunikációs helyzeteket, amelyek során a gyermekek a nyelv hangzásával, dallamával, ritmusával megismerkedhetnek, és lehetőségük nyílik azok játékos elsajátítására, valamint válaszadásra ösztönzik őket. Folyamatos önképzéssel fejlessze saját nyelvtudását

10.3.3. A kétnyelvű német nemzetiségi nevelés tevékenységformái

Játék

A játék az óvodás gyermek speciális tanulási formája. A szabad játék közben a gyermekek nemcsak a játékszerekkel, hanem a szavakkal, hangokkal is szívesen játszanak, ismerkednek a nyelvvel. Az óvodapedagógusnak lehetősége van megfigyelni a gyermek fejlődését és kiválasztani a fejlesztés megfelelő módszereit. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a csoportszoba játékaival és eszközeivel mellett a gyermekek számára német nyelvű játékok és társasjátékok is biztosíthatók, amelyek játékos formában segítik a német nyelvvel való ismerkedést. A gyermekek az óvodapedagógus segítségével német nyelvű játékokban is részt vehetnek.

A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata megfigyelni a gyermek fejlődését és kiválasztani a fejlesztés megfelelő módszereit. A gyermek természetes kíváncsiságára építve, szervezett tevékenységek során megismertetheti a gyermekeket dalokkal, mondókákkal, versekkel, a szerepjátékokban és szituációs játékokban pedig lehetőséget teremthet a német nyelvű párbeszéd alkalmazására. A konstruáló tevékenységek során is kihasználhatja a játékokban rejlő nyelvi fejlesztési lehetőségeket.

Verselés, mesélés

A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a német nemzetiségi gyermekek számára a nemzetiségi nyelv az anyanyelvük része lehet. Az irodalom az óvodások számára az öröm forrása, játék a nyelv egyes elemeivel. A gyermekek megismerkedhetnek a német nyelv ritmusával, csengésével és hangzásával. Számukra nemcsak a szavak jelentése fontos, hanem a

nyelv hangzása is. A mesehallgatás felkeltheti a gyermekekben a nyelv iránti szeretetet és fejlesztheti a kifejezőkészséget.

A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata, hogy a mesék, versek kiválasztásánál az egyszerű szerkezetre törekedjen. A választott művek legyenek könnyen érthetők, és olyan nyelvi ismereteket tartalmazzanak, amelyek a gyermekek mindennapi életéhez kapcsolódnak. A német nyelvű mesélésnél, verselésnél törekedjen arra, hogy a megértést vizuális eszközökkel – például képekkel, bábokkal, szereplők megjelenítésével – is támogassa. Az ismertebb meséket a gyermekek dramatizálhatják, hogy átélhessék a mesét, a szereplők bőrébe bújhassanak, és ezáltal ösztönzést kapjanak a beszédre.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A nyelvhez való pozitív viszony kialakítását dallal, körjátékkal és tánccal is elősegíthetjük azoknál a gyermekeknél, akik a párbeszédek során passzívak vagy távolságtartóak. A dalok, mondókák, népdalok szövege alkalmazkodjon a gyermek életkorához és nyelvi fejlettségéhez. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a körjátékokat és a zenehallgatási anyagokat a német nemzetiségi népi kultúra értékeiből is választhatjuk. A körjátékokon keresztül a gyermekek könnyebben megismerhetik például az állatok neveit, hiszen a szavak a mozgással is összekapcsolódnak.

Énekléssel jól fejleszthetők a nyelvi ismeretek, így a kiejtés, a beszéd és a ritmus. A párválasztós, felelgetős dalokban lehetőség nyílik a párbeszédre. A gyermektáncok megismerésével is ápolható a népi kultúra. A zenei és mozgásélmény mellett erősödik a gyermekek közösségi érzése, személyisége és ritmusérzéke. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén megismerkedhetnek a különböző hangszerek neveivel és hangutánzó szavakkal, valamint a német nemzetiségi táncok egyszerűbb lépéseivel. A táncokon keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a 8-as és $\frac{3}{4}$ -es löktetésről.

A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a körjátékokban az egyszerűbb szerepekhez egy-egy német mondat is kapcsolódhat, amelyet a gyermekek önállóan mondhatnak. Ezzel is motiválhatjuk őket arra, hogy merjenek német nyelven megszólalni.

A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata ezen a területen, hogy olyan dalokat, gyermektáncokat és körjátékokat válasszon, amelyek a német nemzetiségi örökség részét képezik, és egyben illeszkednek a gyermekek egyéni és életkori sajátosságaihoz. Építsen a gyermekek motivációjára, alkalmazzon szemléltető és cselekedtető eszközöket, amelyek

segítik a megértést. Ösztönözzé a gyermekeket a részvételre, és használja ki a játékok adta kommunikációs helyzeteket.

Rajzolás, festés, kézimunka

Az ábrázoló tevékenységek lehetnek spontán és szervezett tevékenységi formák, melyekben a gyermek önmagát fejezi ki. A tevékenységek során ismertetjük meg a gyermekeket a különböző eszközök, anyagok neveivel, a tevékenységek megnevezésével, színekkel, formákkal, méretekkel.

Ezek a tevékenységek különös lehetőségeket adnak arra, hogy a gyermekek önképét, motivációját fejlesszük, a dicsérethez, ösztönzéshez kapcsolódó kifejezésekkel megismerkedjenek.

A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus egyéni és mikrocsoportos szituációk megteremtésével különös figyelmet fordít a gyermekek nyelvi fejlődésére. Segíti az előzőekben említett témákhoz kapcsolódó aktív és passzív német nyelvi szókincsük fejlődését, valamint az egyes szituációkhoz kapcsolódó panelmondatok elsajátítását és alkalmazását.

Környező világ tevékeny megismerése

A gyermek környezeti nevelése szoros kapcsolatban áll a nyelvi neveléssel. A gyermekek előzetes tapasztalataira és nyelvi készségeire építve ismerkednek meg az őket körülvevő tárgyi és élő környezettel. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén lehetőség nyílik arra, hogy a gyermekek német nyelven is megismerkedjenek például a játékeszközök, bútorok, növények, állatok, ruhadarabok, családtagok, testrészek és járművek neveivel. A mindennapi tevékenységek, valamint az egész hét témáját átszövő játékos ismeretszerzés során új nyelvi ismeretekre tehetnek szert. Szinte észrevétlenül sajátíthatják el az egyszerű mondatmodelleket öltözködésnél, a mosdó használata során, étkezésnél, konfliktusok alkalmával és más élethelyzetekben.

Minden témakör rejt magában valamilyen szintű matematikai tartalmat, melyet a nemzetiségi nevelés megszervezése esetén német nyelven is megjeleníthetünk. A játékos tevékenységek során a matematikai fogalmak jól gyakorolhatók német nyelven is, például az ellentétek, színek, névutók, számok és a számlálás. A bonyolultabb, komplexebb témákkal a gyermekek általános nyelvi tudásának és az óvodánk sajátosságainak tükrében nem szükséges minden esetben a nemzetiségi nyelven foglalkozni.

A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata, hogy a gyermekek nyelvi képességeinek tükrében megtalálja a megfelelő szemléltető eszközöket, módszereket és motivációs stratégiákat, amelyek támogatják a nyelvi fejlődést. Szervezzon és alakítson ki minél több tapasztalásra épülő, komplex, a gyermekek több érzékszervét is bevonó tevékenységet.

Mozgás

Az érdekes és vidám mozgásos játékok felébresztik a gyermekekben a rendszeres mozgás iránti igényt. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a gyakorlatvezetés német nyelven is történhet, amelyet az óvodapedagógus minden esetben bemutatással kísér. Így a gyermekek összekapcsolhatják a szavakat a mozgásformákkal, ami segítheti a német nyelv játékos elsajátítását.

A rendszeresen hallott gyakorlatok és kifejezések hozzájárulhatnak a gyermekek szókincsének bővüléséhez, valamint a sportszerek és mozgásformák német elnevezéseinek megismeréséhez. Örömmozgássá válhat a német nemzetiségi gyermektáncok tánclépéseivel való ismerkedés. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén ezáltal is erősíthetjük a gyermekekben a nemzetiségi hagyományok iránti érdeklődést, és a mozgást változatosabbá, vidámabbá tehetjük.

A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus a mindennapi élethez kapcsolódóan kisebb-nagyobb német nyelvű játékokkal is felkeltheti a gyermekek figyelmét. Ezek lehetnek mozgásos, utánozó játékok, amelyekben a gyermekek aktívan részt vehetnek, és amelyeket később akár szabad játékok során is önállóan játszhatnak.

A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata, hogy változatos mozgásos játékokkal készüljön, amelyek megalapozzák a gyermekek motivációját. A játékok ismétlésével segítse a német nyelvhez kapcsolódó szókincs fejlődését. Tartsa szem előtt a fokozatosság elvét a német nyelv használatában, hogy ezzel is segítse a biztonságos, balesetmentes mozgásos tevékenységet. Tevékenységét mindig kísérje cselekvés és szemléltetés, hogy a gyermekek utánózhassák, és ezáltal összekapcsolhassák a nyelvet a mozgással.

Munka jellegű tevékenységek

A munkavégzés személyes példán alapuló, utánozós tevékenység, mely fejleszti a gyermek személyiségét és számos nyelvi fejlesztési lehetőséget rejt magában. A folyamatos pozitív megerősítés elengedhetetlen.

A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata, hogy a munkavégzéshez szükséges eszközöket biztosítsa, és azokat a gyermekekkel a német nyelvhez kapcsolódóan is megismertesse. Teremtse meg és tartsa fenn a gyermekek motivációját a német nyelv játékos haszn

A tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodás gyermek ismeretszerzése utánzásra és tapasztalásra épül. A cselekvéses tanulás az egész napot áthatja, a gyermekek tevékenykedve, előzetes tudásukra építve ismerkedhetnek a német nyelvi tartalmakkal. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a különböző spontán és szervezett játékos szituációk és tevékenységi formák mellett a mindennapi tevékenységek is lehetőséget teremthetnek a német nyelv használatára és a nemzetiségi ismeretek bővítésére.

A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata, hogy a nemzetiségi neveléshez kapcsolódó tevékenységeket tudatosan tervezze, és kihasználja a spontán tevékenységek adta nyelvi fejlesztési lehetőségeket is. Ezáltal játékos, természetes helyzetekben bővítheti a gyermekek német nyelvi tudását és nemzetiségi ismereteit, valamint támogathatja nemzetiségi identitásuk alakulását. Minden tevékenységhez válassza ki és biztosítsa a megfelelő eszközöket és módszereket.

Ünnepek és hagyományok

A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén a német nyelvű nevelés szorosan összekapcsolódik a nemzetiségi hagyományok ápolásával és a sváb népszokások megismerésével. Az óvodai élet ünnepei lehetőséget teremtenek arra, hogy a gyermekek a német nemzetiségi kultúrához kapcsolódó nyelvi és kulturális tartalmakkal is találkozzanak. Ilyen lehet például a Márton-nap, az Advent és a Farsang. Törekszünk arra, hogy ezen ünnepek alkalmával minél több sváb jelkép és hagyomány jelenjen meg, például a Márton-napi lámpás felvonulás, a süteménytörés vagy a sváb tárgyi kiállítás.

A sváb hagyományok felelevenítésében és őrzésében fontos szerepet szánunk a családoknak is. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén lehetőséget teremthetünk arra, hogy a családok az ünnepekhez és hagyományőrző programokhoz kapcsolódóan bekapcsolódjanak azok szervezésébe, illetve részt vegyenek azokon. A családok közreműködhetnek például a kiállítási tárgyak gyűjtésében vagy a Márton-napi lámpások elkészítésében.

Óvodánk korábbi nemzetiségi nevelési gyakorlatában a sváb hagyományok mellett saját, az intézményünkre jellemző hagyományok is kialakultak, ilyen például a Gizella-heti német tánc

napja. A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén ezekre a korábbi tapasztalatokra és hagyományokra is építhetünk. A német nemzetiségi örökség szempontjait szem előtt tartva választhatunk meséket, verseket, dalokat, dalos játékokat, körjátékokat és gyermektáncokat.

A nemzetiségi nevelés megszervezése esetén törekszünk a helyi német nemzetiségi közösségekkel és szervezetekkel való együttműködésre, így a korábbi szakmai kapcsolatainkra is építhetünk.

A nemzetiségi nevelést végző óvodapedagógus feladata, hogy megismerje és megismertesse a gyermekekkel a helyi német nemzetiségi hagyományokat és szokásokat. Olyan alkalmakat szervezzen, amelyek lehetőséget teremtenek mind a gyermekek, mind a családok számára a hagyományok ápolására. Fektessen hangsúlyt az elfogadásra, és a gyermekek természetes kíváncsiságára alapozva ismertesse meg a magyar identitású gyermekeket a német nemzetiségi kultúrával, valamint segítse a német nemzetiségi származású gyermekeket értékeik megőrzésében. Az ünnepek megszervezése mellett a mindennapos nevelő és fejlesztő tevékenységek során is jelenjenek meg a hagyományápolás és a szokásgyakorlás elemei.

10.3.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekben alakuljon ki pozitív érzelmi viszony a német nyelv és kultúra iránt.
- Alakuljon ki stabil passzív szókincse, és értse meg a mindennapi szituációkhoz kapcsolódó kifejezéseket.
- Német nyelvi szókincsét bátran és szívesen alkalmazza a különböző tevékenységi formákban.
- Legyen képes a magyar és a német nyelv elkülönítésére.
- Ismerje a helyi nemzetiségi hagyományokat és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg azokat tisztelni és megbecsülni.
- Merjen spontán játékhelyzetekben német nyelvű dalokat énekelni és mondókákat mondani.
- Ismerjen egyszerűbb német nemzetiségi tánclépéseket.

10.4. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése, fejlesztése

10.4.1. Az SNI és a BTMN gyermekek integrált nevelése, fejlesztése

Óvodánk elkötelezett abban, hogy a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) gyermekek nevelését befogadó és szeretetteljes környezetben valósítsa meg. A gyermekek speciális fejlesztését óvodapedagógusaink szoros együttműködésben végzik a különböző szakemberekkel (logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus) annak érdekében, hogy minden gyermek megkapja a számára szükséges támogatást. Az SNI gyermekek nevelését és fejlesztését a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve, a BTMN gyermekek esetében pedig a vonatkozó szakmai ajánlás és a gyermek szakértői véleménye alapján végezzük.

Az autizmussal élő gyermekek integrált nevelése

Óvodánk az autizmussal élő gyermekek integrált nevelését a gyermek egyéni szükségleteihez, képességeihez és a szakértői véleményben foglaltakhoz igazodva valósítja meg. Kiemelt figyelmet fordítunk a kiszámítható, biztonságos és elfogadó környezet kialakítására, a megfelelő kommunikációs lehetőségek biztosítására, valamint a gyermek önállóságának és társas kapcsolatainak támogatására. A nevelés és fejlesztés során szükség szerint vizuális támogatást, strukturált helyzeteket és egyénre szabott pedagógiai eszközöket alkalmazunk, a gyógypedagógussal és az érintett szakemberekkel együttműködve.

Más SNI-típusba tartozó gyermek felvétele esetén az integrált nevelés és fejlesztés a gyermek egyéni szükségleteihez, szakértői véleményéhez, a vonatkozó irányelvekhez, valamint a szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításához igazodva valósul meg.

Pedagógiai alapelveink és gyakorlati megvalósításuk

- Az SNI és BTMN gyermekek nevelésében is az óvodai nevelés általános célkitűzéseit tartjuk szem előtt.
- Fejlődésük során kiemelt figyelmet fordítunk az alkalmazkodóképesség, az akaraterő, az önállóság, az érzelmi stabilitás és az együttműködés fejlesztésére.
- Az óvodai nevelés teljes időszaka alatt hangsúlyos szerepet kap:

- az aktív nyelvhasználat és kommunikáció fejlesztése,
- az értelmi és mozgásfejlesztés,
- az észlelési funkciók, vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az idői és téri tájékozódás fejlesztése
- valamint az érzelmi élet támogatása.

Ezt egyéni vagy kiscsoportos fejlesztési formákban, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával végezzük.

- A gyermekekkel szembeni elvárások mindig igazodnak az egyéni képességekhez és fejlődési ütemhez.
- A speciális fejlesztés mindig a szükséges területekre fókuszál, figyelembe véve a gyermek aktuális állapotát, terhelhetőségét, személyiségjegyeit.

Az óvodapedagógusok feladatai a fejlesztés során:

- Ismerjék meg és vegyék figyelembe a szakértői véleményeket, javaslatokat.
- Teremtsenek elfogadó, támogató környezetet, ahol a gyermek fejlődése értéket képvisel.
- A gyermek elvárásait mindig a fejlődési sajátosságokhoz igazítsák.
- Biztosítsanak lehetőséget az egyéni fejlesztésre.
- Vegyék figyelembe a gyermek terhelhetőségét, fizikai, mentális és aktuális állapotát.
- Dolgozzanak együtt a külső szakemberekkel, és a közösen kialakított célokat építsék be a mindennapi nevelésbe.
- Keressenek alternatív pedagógiai megoldásokat az egyes helyzetekre.
- Alkalmazkodjanak a gyermekek eltérő képességeihez és viselkedési megnyilvánulásaihoz.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- A gyermek szívesen jár óvodába, jól érzi magát a közösségben.
- Megtalálja helyét a közösségen belül, kapcsolatai kiegyensúlyozottak.
- Kortársaival egyenrangú kapcsolatokat alakít ki.
- Fejlődése a bemeneti állapothoz képest kimutatható és mérhető.

10.4.2. A tehetséges gyermek

Óvodánk kiemelt figyelmet fordít a gyermekekben rejlő egyéni erősségek, kiemelkedő képességek, érdeklődési területek és motiváció felismerésére, fejlesztésére és támogatására. Hiszünk abban, hogy minden gyermek a Jóisten ajándéka, akiben egyedi képességek és lehetőségek rejlenek. Pedagógiai munkánk során arra törekszünk, hogy ezeket minél korábban felismerjük, megerősítsük, és a gyermek személyiségének egészét gazdagítva segítsük kibontakozásukat biztonságos, szeretetteljes és ösztönző környezetben.

A tehetség jellemzői:

A tehetségigéret már óvodáskorban is megmutatkozhat. Felismerése során az alábbi területekre fordítunk kiemelt figyelmet:

- Kiemelkedő képességek: intellektuális, művészeti, pszichomotoros, nyelvi-kommunikációs, természeti és szociális területeken.
- Kreativitás és alkotókészség: ötletgazdagság, kíváncsiság, problémamegoldás, fantázia és önálló gondolkodás.
- Motiváció és érdeklődés: elmélyülés, kitartás, belső motiváció, egy-egy tevékenység iránti tartós érdeklődés.

A tehetségigéret felismerését nem kötjük kizárólag életkorhoz, és nem teljesítmény szerinti kiválasztásként értelmezzük, hanem a gyermek egyéni erősségeinek és fejlődési lehetőségeinek feltárásaként.

Céljaink:

- A gyermekek egyéni erősségeinek és tehetségigéreteinek minél korábbi felismerése és támogatása.
- Az érdeklődés, kreativitás, önálló gondolkodás, kitartás és belső motiváció erősítése.
- Egyéni szükségletekhez igazodó, differenciált gazdagító lehetőségek biztosítása.
- A gyermekek személyiségének sokoldalú fejlesztése élményszerű, örömteli tevékenységeken keresztül.

A tehetséggondozás rendszere az óvodában

A tehetséggondozás a gyermekek mindennapi játékába és tevékenységeibe ágyazottan, folyamatos megfigyelésre és differenciálásra épül. Az egyéni tehetséggondozási utak kialakítására helyezzük a hangsúlyt.

A tehetséggondozás során:

- A gyermekek erősségeit, érdeklődését és motivációját már óvodába lépésüktől kezdve folyamatosan figyelemmel kísérjük.
- A tehetségigérek felismerése nem kötődik kizárólag a nagycsoportos életkorhoz.
- A gyermekek számára egyéni vagy kiscsoportos, érdeklődésükhöz és képességeikhez igazodó gazdagító lehetőségeket biztosítunk.
- A támogatás formája rugalmasan változhat a gyermek fejlődésével, érdeklődésének alakulásával.
- A gyermek több tehetségterületen is kipróbálhatja magát, és lehetőséget kap saját erősségeinek kibontakoztatására.

Az óvodapedagógusok feladatai a tehetséggondozásban:

- A gyermekek játékának és tevékenységeinek tudatos megfigyelése, egyéni erősségeik és érdeklődési területeik felismerése.
- A tehetségigérek korai felismerése és a további támogatási lehetőségek közös meghatározása.
- Egyéni és kiscsoportos gazdagító tevékenységek, kihívások és tapasztalatszerzési lehetőségek biztosítása.
- A gyermekek fejlődésének és érdeklődésének folyamatos nyomon követése, a támogatás formáinak szükség szerinti módosítása.
- A gyermekek belső motivációjának, kreativitásának, önálló gondolkodásának és kitartásának erősítése teljesítménykényszer nélkül.
- A szülők tájékoztatása a gyermek erősségeiről, érdeklődéséről és a tehetséggondozás lehetőségeiről.
- Szükség esetén együttműködés a gyermek fejlődését támogató szakemberekkel, valamint külső tehetséggondozó programokkal és intézményekkel.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermek felismeri és örömmel éli meg saját erősségeit, érdeklődési területeit és sikereit.
- Képesé válik érdeklődésének megfelelő tevékenységekben való elmélyülésre, önálló gondolkodásra és kreatív önkifejezésre.
- Erősödik önbizalma, kitartása, belső motivációja és együttműködési készsége.
- Az iskolakezdéshez olyan megalapozott képességekkel és tapasztalatokkal rendelkezik, amelyekre további fejlődése során építeni tud.

11. Pedagógusok együttműködése, szakmai felelősségvállalás, munkaközösségek

Óvodánk mindennapi életének harmonikus megszervezése, valamint nevelő-oktató munkánk hatékonyságának biztosítása érdekében kiemelten fontosnak tartjuk a pedagógusok közötti szoros együttműködést. Az egységes szemlélet és szakmai koherencia megvalósulását munkaközösségek létrehozásával támogatjuk, és törekszünk arra, hogy nevelőtestületi szinten is rendszeres és élő kommunikáció valósuljon meg.

A különféle feladatok ellátására – a közösség igényeihez és a Munkatervben meghatározott eseményekhez igazodva – alkalmi csoportokat is alakítunk. Az igazgató a programok szervezéséhez felelősöket jelöl ki, akik egymás között, együttműködésben osztják meg a feladatokat, figyelembe véve a személyes adottságokat, tapasztalatokat, valamint a közös célokat.

Nevelőtestületi értekezleteink során minden óvodapedagógusnak lehetősége van véleményének kifejtésére, szakmai álláspontjának ismertetésére, párbeszéd kezdeményezésére. A problémák megoldásában és a döntések meghozatalában közösen veszünk részt, hiszen hisszük, hogy az együtt gondolkodás és a kölcsönös tiszteleten alapuló együttműködés elmélyíti közösségünket és erősíti keresztény elköteleződésünket is. A közös döntések eredményeit egységesen képviseljük külső partnereink felé, ezzel is biztosítva óvodánk hiteles megjelenését és működését.

Szakmai fejlődésünket szolgálja az önreflexió rendszeres alkalmazása a mindennapi pedagógiai gyakorlatban. Nyitott szívvel fogadjuk a visszajelzéseket – legyenek azok a gyermekek, a szülők, az igazgató, kollégák vagy a szaktanácsadók részéről –, hiszen hisszük, hogy ezek a vélemények hozzájárulnak önismeretünk mélyítéséhez, hivatásunk megéléséhez.

Az óvodapedagógus elkötelezettsége és szakmai felelősségvállalása

A katolikus óvodapedagógus hivatása nemcsak szakmai felkészültséget, hanem mély elköteleződést is igényel a gyermekek iránti szeretet, az evangéliumi értékek közvetítése, valamint a nevelőközösségben vállalt szerep tekintetében. Munkája során felelősséggel és önreflexióval végzi feladatait, szem előtt tartva a gyermekek testi, lelki és szellemi fejlődését, valamint az óvodai közösség egységét.

Az óvodapedagógus:

- Saját pedagógiai gyakorlatát rendszeresen elemzi és törekszik annak tudatos fejlesztésére a hiteles, keresztény nevelői magatartás jegyében.
- Pedagógiai kommunikációját tudatosan formálja, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait és szociokulturális hátterét.
- Ismeri és elfogadja saját szakmai kompetenciáit és személyiségének jellemzőit, ezek tudatában képes alkalmazkodni a nevelői szereppel járó elvárásokhoz, miközben a gyermekek javát, a közösség egységét és az evangéliumi értékek hiteles képviselőjét tartja szem előtt.
- Nyitottan és rendszeresen tájékozódik a pedagógia tudományának és az óvodapedagógia területének legújabb eredményeiről; elkötelezetten vesz részt szakmai továbbképzéseken, tanulási lehetőségeken.
- Aktív résztvevője a szakmai közösségek online formában történő együttműködéseinek is, ezáltal is erősítve szakmai identitását és közösségi szerepét.
- Élő szakmai kapcsolatokat épít és ápol az intézményen kívüli szakemberekkel, intézményekkel is, ezzel segítve óvodánk megújulását és nyitottságát.
- Munkája során alkalmazza a korszerű pedagógiai módszereket és tudományos eredményeket, miközben figyelemmel kíséri azok gyakorlati alkalmazhatóságát a keresztény nevelésben.
- Aktívan részt vesz intézményi szintű innovációs folyamatokban, pályázatokban és kutatásokban, ezzel is hozzájárulva az óvoda szakmai megújulásához, fejlődéséhez.

11.1. Szakmai munkaközösségek

Az óvodai nevelőtestület a pedagógiai munka szakmai színvonalának emelése, az egységes nevelési elvek érvényesítése, valamint a belső tudásmegosztás és együttműködés elősegítése érdekében jogosult szakmai munkaközösségek létrehozására.

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 71. § (1) bekezdése értelmében „*a nevelési-oktatási intézményben legalább öt pedagógus hozhat létre szakmai munkaközösséget, egy intézményen belül legfeljebb tíz ilyen közösség működhet.*” Ennek megfelelően az

óvodánkban működő munkaközösségek megalakításáról a nevelőtestület dönt, figyelembe véve az intézmény éves munkatervében rögzített célkitűzéseket és feladatokat.

A szakmai munkaközösségek vezetőit az igazgató bízta meg a nevelőtestület döntését követően. A munkaközösség-vezető feladata a közösség működésének koordinálása, a szakmai munka szervezése, támogatása, valamint az együttműködés elősegítése a pedagógusok között.

A munkaközösségek tevékenységükkel aktívan hozzájárulnak az óvoda pedagógiai munkájának tervezéséhez, szervezéséhez, irányításához és belső értékeléséhez. Kiemelt szerepet játszanak a szakmai fejlődés ösztönzésében, az egységes nevelői gyakorlat kialakításában, valamint az új módszerek bevezetésében.

12. Ellenőrzés, értékelés

Az óvoda irányítása tudatosan tervezett, sokrétű tevékenység, amely a szervezeti működés és a pedagógiai munka egységét hivatott biztosítani. Az intézmény vezetése nemcsak a feladatok szakszerű ellátását, hanem a közösségért érzett felelősséget és a keresztény értékrend szerinti irányítást is magában foglalja. A vezetői munka egyik meghatározó területe az ellenőrzés és értékelés, melynek szempontjait, területeit és ütemezését az éves munkaterv tartalmazza.

Az igazgató az intézmény szakmai-pedagógiai, tanügyigazgatási, gazdasági és közösségi működésének felelős irányítója, aki vezetői szolgálatát a hatályos jogszabályok, a fenntartó elvárásai, valamint az evangéliumi értékek figyelembevételével végzi.

12.1. Az óvodapedagógusok, óvodai csoportok ellenőrzése, értékelése

Az óvodai nevelőmunka minőségének biztosítása, fejlesztése és szakmai támogatása érdekében elengedhetetlen a pedagógiai tevékenység tudatos, tervszerű ellenőrzése és értékelése. Az ellenőrzés nem csupán a teljesítmény számbavételére irányul, hanem a folyamatos szakmai fejlődést és a gyermekek érdekében történő együttgondolkodást is szolgálja. Katolikus intézményként az értékelésben is a szeretetteljes, emberi méltóságot tiszteletben tartó hozzáállást tartjuk irányadónak.

A nevelőmunka ellenőrzésének és értékelésének követelményeit az alábbi szakmai dokumentumok határozzák meg:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- A Helyi Pedagógiai Program
- Az Éves Munkaterv

Ezek a dokumentumok rögzítik azokat az alapelveket, elvárásokat, szempontokat, értékrendeket és belső szabályozókat, amelyek mentén az óvodapedagógusok munkájának tervezése, megvalósítása, ellenőrzése és értékelése történik.

Az ellenőrzés alapját mindig egyértelműen megfogalmazott, előre ismertetett szakmai és etikai elvárások képezik. Az ellenőrzésről írásos feljegyzés készül, amely rögzíti a tapasztalatokat, megfigyeléseket, megerősítéseket, esetleges fejlesztési javaslatokat.

Az értékelési folyamat minden esetben egyéni beszélgetés keretében, az ellenőrzött pedagógussal közösen történik, figyelembe véve az óvodapedagógusi kompetenciákat. Az

értékelés célja a fejlődés támogatása, az önreflexió erősítése és a pedagógus hivatásának mélyebb megélése.

Az igazgató ellenőrző tevékenysége az óvodapedagógusok munkáját illetően:

Ellenőrzött terület	Módszer	Időpont
Programsorozatok programtervei (adventi, Gizella-heti)	Dokumentumelemzés	november, május
Adminisztráció, dokumentáció ellenőrzése	Dokumentumelemzés	október, december, június
Szakmai, pedagógiai munka	Foglalkozáslátogatás	Évi egy alkalommal

A nevelő munkát közvetlenül segítők tevékenységének ellenőrzése évente egy alkalommal történik tevékenységlátogatás során.

12.2. A gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése

Óvodánkban a gyermekek fejlődésének nyomon követése folyamatos, tudatos és dokumentált pedagógiai tevékenység, amelynek célja, hogy minden gyermek egyéni ütemű fejlődését figyelemmel kísérjük, támogassuk, és szükség esetén megfelelő szakmai beavatkozást kezdeményezzünk. A gyermekmegismerés és fejlődésdokumentálás egyik eszköze a gyermeki portfólió, amely az Ovikréta digitális rendszerében valósul meg.

Az Ovikréta használata lehetővé teszi, hogy az óvodapedagógusok a gyermek teljes óvodai életútját egységes felületen, naprakészen és jogszabályi megfeleléssel rögzítsék. Az alábbi területek képezik a dokumentációs és értékelési folyamat részét:

- A gyermek fejlődésével kapcsolatos rendszeres megfigyelések és pedagógiai értékelések rögzítése;

- A gyermekre vonatkozó személyes adatok, szülői engedélyek, nyilatkozatok biztonságos kezelése a rendszerben;
- A gyermekkel kapcsolatos megbeszélések, szakmai konzultációk, javaslatok és intézkedések dokumentálása;
- Fejlesztési tervek, egyéni bánásmódot igénylő intézkedések, differenciált nevelési lépések rögzítése és nyomon követése;
- Szakértői vélemények, együttműködések más intézményekkel (pl. Pedagógiai Szakszolgálat).

Az óvodapedagógus feladata, hogy a gyermek fejlődéséről alkotott szakmai képet reálisan, fejlesztő szemlélettel, a gyermek adottságait és fejlődési sajátosságait figyelembe véve dokumentálja.

A fejlődésdokumentálás kiemelt célja:

- A gyermek személyiségének sokoldalú megismerése,
- A fejlődési területeken történő előrehaladás nyomon követése,
- A hátrányok korai felismerése és megfelelő támogatás biztosítása,
- A szülőkkel való párbeszéd és partneri együttműködés megalapozása.

A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben saját diagnosztikus mérési rendszert alkalmazunk. Az első mérésre szeptemberben, a kontrollvizsgálatra júniusban kerül sor.

12.3. A Helyi Pedagógiai Program ellenőrzése, értékelése

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület közösen kíséri figyelemmel, rendszeres időközönként értékeli. A törvényi előírásokkal összhangban, legalább négyévente átfogó értékelést végzünk, melynek során elemző módon összevetjük a program célkitűzéseit a gyakorlati megvalósulással.

Az értékelés célja, hogy biztosítsuk intézményünk keresztény értékrenden alapuló nevelési gyakorlatának folytonosságát, valamint megőrizzük óvodánk sajátos katolikus arculatát, hivatását és alapfunkcióját.

Az átfogó értékelés főbb szempontjai:

- Milyen mértékben szolgálja pedagógiai programunk a gyermekképünk és óvodaképünk megvalósulását a keresztény értékrend tükrében?
- Megvalósultak-e a nevelési feladataink az óvodáskor végére, különös tekintettel a gyermekek testi, lelki és szociális fejlődésére?
- Az egészséges életmódra nevelés, az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok fejlesztése, valamint az értelmi és anyanyelvi nevelés területei között biztosított-e az összhang és a tudatos fejlesztés?
- Rendelkezésre áll-e a nevelési célok eléréséhez szükséges eszközrendszer, infrastruktúra és pedagógiai segédanyag?
- Milyen eredményeket értünk el speciális szolgáltatásaink területén?
- Hogyan hat a program a nevelőtestület szakmai elkötelezettségére, motivációjára és a pedagógiai munka minőségére?
- Milyen kapcsolatot alakít ki a program az óvoda tágabb környezetével, különösen a családokkal és az egyházi közösséggel? Milyen visszajelzéseket kapunk a szülőktől programunkkal kapcsolatban?

Fontosnak tartjuk az értékelés és önreflexió e formáját, hiszen általa biztosítható óvodánk küldetésének, katolikus szellemiségének és nevelési céljainak hosszú távú megvalósítása, valamint a nevelőmunka folyamatos megújulása.

Az intézményi fejlesztések és az eredményesség nyomon követés

Az intézményi fejlesztések megvalósítása során figyelemmel kísérjük a Pedagógiai Programban meghatározott célok és feladatok megvalósulását, valamint az azokhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állását. A szükséges fejlesztési és eszközigényeket az intézmény a fenntartó felé jelzi, és azok megvalósítását a rendelkezésre álló lehetőségekhez igazodva tervezi.

A fejlesztések eredményességét a pedagógiai folyamatok nyomon követésével, az intézményi és gyermekekre vonatkozó mérések eredményeivel, a munkaközösségek beszámolóival, valamint az ellenőrzések és értékelések tapasztalataival követjük nyomon. Az eredmények alapján szükség esetén módosítjuk a tervezett feladatokat és a pedagógiai gyakorlatot.

13. Az iskolába lépés feltételei

Célunk, hogy a gyermekek az óvodáskor végére elérjék az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet testi, lelki, szociális és értelmi területen egyaránt, figyelembe véve egyéni sajátosságukat és fejlődési ütemüket.

Az iskolai életre való alkalmasság feltételei az alábbi fő területeken jelennek meg:

- *Érzelmi és szociális érettség:* a gyermek képes a közösségi szabályok betartására, együttműködésre, feladathelyzetek elfogadására, érzelmeit képes kifejezni, szabályozni, bizalommal fordul a felnőttekhez.
- *Értelmi fejlettség:* rendelkezik az iskolai tanuláshoz szükséges figyelemmel, emlékezettel, gondolkodással, problémamegoldó képességgel, valamint megfelelő szókinccsel és beszédértést mutat.
- *Anyanyelvi fejlettség:* a gyermek beszéde tiszta, érthető, képes gondolatait szóban kifejezni, utasításokat megérteni és követni.
- *Testi fejlettség és mozgáskoordináció:* rendelkezik megfelelő nagymozgással, finommotorikával, grafomotorikával, egészségi állapota lehetővé teszi az iskolai élet megkezdését.
- *Feladattudat és kitartás:* képes az életkorának megfelelő ideig figyelni, tevékenységét végigvinni, befejezni, az iskolára jellemző munkaformákat elfogadni.

Óvodánkban a gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztőpedagógiai tevékenységben vesznek részt. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben saját diagnosztikus mérési rendszert alkalmazunk.

A nagycsoportosok szülei számára októberben „Beszélgetőkört” szervezünk, amelynek témája: „Az iskolakészültség aktuális kérdései”. Ezen az alkalmon tájékoztatjuk a szülőket az iskolakezdéshez szükséges fejlettség fontosabb területeiről, valamint a logopédiai szűrések és saját intézményi méréseink eredményeiről. Kiemeljük az ötéves életkorban esedékes kötelező logopédiai szűrés jelentőségét. A jogszabály alapján a harmadik és ötödik életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének szűrését el kell végezni. Az ötéves kori szűrés

elsősorban a beszédartikulációra, valamint az írott nyelvi (írás- és olvasási) készségekre irányul. A szűrés eredménye alapján szükség esetén további logopédiai, gyógypedagógiai, pszichológiai vagy orvosi vizsgálat kezdeményezhető. Fontosnak tartjuk továbbá az ötéves életkorban kötelező fejlődési adatlap jelentőségének hangsúlyozását is. Az adatlap az iskola-egészségügyi dokumentáció része, ezért a szülők figyelmét felhívjuk annak megőrzésére és az iskolakezdéshez kapcsolódó dokumentumok között való rendelkezésre állására.

Katolikus óvodaként különös figyelmet fordítunk a gyermekek lelki érésére és a szeretetteljes kapcsolatok megalapozására. A családokkal együttműködve segítjük a gyermekeket abban, hogy az iskolába lépés zökkenőmentes és örömteli legyen.

Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az óvodából az iskolába való átmenet fontos mérföldkő a gyermekek életében. Ennek zökkenőmentessége érdekében elengedhetetlen az óvoda és az iskola közötti szakmai együttműködés és folyamatos párbeszéd.

Az óvoda iskola-előkészítő tevékenysége akkor tekinthető eredményesnek, ha a gyermekek érzelmileg megerősödve, nyitottan, bizalommal és örömmel várják az iskolakezdést. Nevelőmunkánk során kiemelt figyelmet fordítunk az iskolai életre való felkészítésre – a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodóan, játékos, élményszerű formában.

Egyházi fenntartású óvodaként különös gondot fordítunk arra, hogy a szülők megismerjék a környék katolikus szellemiségű általános iskoláit, elsősorban a móri Szent Erzsébet Római Katolikus Általános Iskolát, mint lehetséges továbbhaladási irányt.

Az igazgató és az óvodapedagógusok együttműködnek az iskolák pedagógusaival az átmenet megkönnyítése érdekében:

- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy az iskolai tanítók megismerjék az óvodai életet, betekintést nyerjenek a gyermekek mindennapjaiba.
- Az igazgató – szükség esetén a szülők bevonásával – tájékoztatást nyújt a gyermekek fejlődéséről, az alkalmazott egyéni bánásmódról, valamint az esetleges szociális vagy beilleszkedési nehézségekről.
- Az óvodavezető figyelemmel kíséri az iskolába lépett gyermekek beilleszkedését, kapcsolatot tart az iskolai pedagógusokkal.

Az igazgató aktívan részt vesz az iskolai közösségi eseményeken is: jelen van a tanévnyitó ünnepségen és az iskolák által szervezett nyílt napokon, programokon. Ez a személyes jelenlét is erősíti az óvoda és iskola közötti kapcsolatot.

14. Legitimációs záradék

Intézmény OM - azonosítója: 100441	Készítette: A Boldog Gizella Óvoda igazgatója az óvoda nevelőtestületének közreműködésével Bodajk, 2026.09.01. igazgató aláírás, pecsét
Legitimációs eljárás	
Nevelőtestületi döntés/jegyzőkönyv iktatószáma a pedagógiai program elfogadásáról: Bodajk, 2026.09.22. Nevelőtestület nevében: aláírás	
Véleményezte A Fejlesztő Munkaközösség és a Magyar Nemzeti Kultúrkincs Munkaközösség a szakterületét illetően. Bodajk, 2026.09.22. Munkaközösségvezető Munkaközösségvezető h.	
Az intézmény igazgatója a pedagógiai programot jóváhagyta: Bodajk, 2026.09.22. igazgató aláírás, pecsét	
Egyetértési jogot gyakorolt a fenntartó képviselőjében a Boldog Gizella Óvoda Pedagógiai Programját illetően (ikt. szám:.....). Székesfehérvár, 2026.09.22. aláírás	
A dokumentum jellege: nyilvános	Megtalálható: az intézmény honlapján
Hatályos: a kihirdetés napjától visszavonásig	
Iktatószám: /2026.	

Érvényességi rendelkezések

1. Az óvodai Pedagógiai Program érvényességi ideje:

a nevelőtestület határozata alapján határozatlan időre szól

2. A Helyi Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- Törvényi változás
- Szervezeti átalakítás
- A nevelőtestület módosítási szándéka
- Ha egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol

3. Előírás a programmódosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az óvoda igazgatójának;
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleteken.